

รายงานการวิจัยเปรียบเทียบ
การปฏิรูปการศึกษา
เพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้

: ประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ

- ญี่ปุ่น
- สาธารณรัฐเกาหลี
- สาธารณรัฐประชาชนจีน
- สาธารณรัฐสิงคโปร์
- มาเลเซีย
- ไทย

ศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในทุกๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมือง ทำให้ประเทศต่างๆ จำเป็นต้องตื่นตัว และเร่งพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศต่างๆ จึงได้ใช้การปฏิรูปการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพและศักยภาพ สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่สังคมฐานความรู้

ประเทศในภูมิภาคเอเชียหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ และมาเลเซีย ได้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาเป็นอย่างดี สามารถก้าวสู่สังคมฐานความรู้และมีศักยภาพในการแข่งขัน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศดังกล่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษา การปรับปรุงระบบการศึกษา และการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถดำเนินการต่างๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการพัฒนาและปลูกฝังความรู้และคุณธรรมตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้เติบโตเป็นประชากรที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม สามารถพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ของประเทศที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 5 ประเทศ โดยนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทย เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ ความก้าวหน้า และความสำเร็จเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไทย เพื่อให้ประชากรไทยมีทั้งคุณภาพและคุณธรรม ประเทศไทยมีศักยภาพและความพร้อมในการก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง

(นายอรุณ จันทวานิช)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก-ค
บทที่ 1 บทนำ	
● ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
● วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
● ระเบียบวิธีวิจัย	5
● ขอบเขตการวิจัย	5
● ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วิสัยทัศน์และระบบการศึกษา	6
● วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา	
● การปฏิรูประบบการศึกษา	
- ญี่ปุ่น	6
- สาธารณรัฐเกาหลี	10
- สาธารณรัฐประชาชนจีน	13
- สาธารณรัฐสิงคโปร์	16
- มาเลเซีย	21
- ไทย	23
● วิเคราะห์เปรียบเทียบวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการศึกษา (6 ประเทศ)	26
● วิเคราะห์เปรียบเทียบระบบการศึกษาและจุดเด่นระบบการศึกษา (6 ประเทศ)	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	30
● การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน	
● การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	
● การส่งเสริมการศึกษา ICT	
● การพัฒนาครู	
- ญี่ปุ่น	30
- สาธารณรัฐเกาหลี	42
- สาธารณรัฐประชาชนจีน	49
- สาธารณรัฐสิงคโปร์	56
- มาเลเซีย	60
- ไทย	65
● วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน (6 ประเทศ)	69
บทที่ 4 วิเคราะห์ สรุป และข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	90

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ของประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียทั้ง 6 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ของประเทศที่เป็นกรณีศึกษา นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบจุดเด่นการปฏิรูปการศึกษา ระบบการศึกษา วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะทางสำหรับประเทศไทย

โครงการวิจัยนี้ เน้นการวิจัยเอกสารประกอบด้วย เอกสารรายงานการวิจัย รายงานผลการติดตาม ผลการประเมิน สถิติการศึกษา และเอกสารรายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประกอบการสัมภาษณ์ การสอบถามนักวิชาการศึกษาของประเทศต่างๆ ที่เป็นกรณีศึกษา จากนั้นเป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบประมวลสรุป และจัดทำข้อเสนอแนะทางสำหรับประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบได้ข้อสรุปที่เป็นผลการศึกษาวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

● จุดเน้นการปฏิรูปการศึกษา

1. ประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียที่ทำการศึกษาทั้ง 6 ประเทศ ได้ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรของประเทศ ให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง และมีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันได้เน้นการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้

2. ในการปฏิรูปการศึกษา ทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบการศึกษา ให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และมีทางเลือก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ได้สูงสุด โดยเน้นยุทธศาสตร์การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับสังคมโลกยุคใหม่ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ ICT รวมทั้งทักษะการอ่าน และการแก้ปัญหา

3. ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา สามารถก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และมีศักยภาพในการแข่งขัน ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ มีผลจากปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศดังกล่าวจะให้ความสำคัญกับการมองอนาคตหรือการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อวางรากฐานและเตรียมประชากรให้พร้อม

สำหรับอนาคต กำหนดทิศทาง/นโยบาย และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถดำเนินงานให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม

4. ในบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาพลเมืองทั้งด้านความรู้และคุณธรรม โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ ศักยภาพของประชากร ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาและปลูกฝังตั้งแต่ยังเยาว์วัย เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

● จุดเด่นการปฏิรูปการศึกษา

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบ พบว่า ส่วนใหญ่มีจุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน คือมุ่งพัฒนาประชากรให้มีอาวุธทางปัญญา มีความรู้เท่าทันโลก เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคสังคมนวัตกรรม โดยเริ่มจากการเรียนการสอน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม แต่ละประเทศมีผลความสำเร็จหรือจุดเด่นในการปฏิรูปการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ญี่ปุ่นมีจุดเด่นในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี (Character Building) ให้กับเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย จิตสำนึกต่อส่วนรวม ความรักชาติ ความตระหนักในคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในสังคมนานาชาติ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อผลิตคนเก่งยอดเยี่ยม เกาหลีใต้มีจุดเด่นในการปลูกฝังนักเรียนให้เป็นพลโลก (Global Citizen) มีโลกทัศน์ที่กว้าง มีทัศนคติที่เปิดรับต่อความแตกต่าง หลากหลาย มีความเข้าใจในประเพณี และวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ มีความรักและความภาคภูมิใจในชาติ และเอกลักษณ์ของชาติ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และส่งเสริมความเป็นเลิศทางการศึกษา (Elite Education)

สาธารณรัฐประชาชนจีน มีจุดเด่นในการปฏิรูปการศึกษายุคใหม่เพื่อสร้างสังคมที่ดี (Well-to-do Society) ในขณะเดียวกันก็เน้นการอนุรักษ์มรดกทางศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีของชาติ สาธารณรัฐสิงคโปร์มีจุดเด่นในการเสริมสร้างโรงเรียนนักคิด (Thinking School) เพื่อผลิตผู้นำที่มีความคิดใหม่ๆ สามารถแก้ปัญหาใหม่ๆ โดยใช้การศึกษาพัฒนา ศักยภาพของประเทศ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความสมานฉันท์ของคนในชาติ สำหรับมาเลเซียมีจุดเด่นในการเสริมสร้างโรงเรียน "Smart School" เป็นโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าทันสมัย เน้นเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เพื่อก้าวสู่ความเป็นนานาชาติ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งพัฒนาพลเมืองให้มีความรักชาติ และดำรงรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ส่วนไทยเน้นการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ ให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพ

● ข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับประเทศไทย

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบ มีข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับประเทศไทยดังนี้

1. การพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ และศักยภาพ พร้อมก้าวสู่สังคมฐานความรู้และมีศักยภาพการแข่งขัน รวมทั้งการปรับระบบการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีทางเลือกมากขึ้น เพื่อให้ประชากรสามารถพัฒนาตนเองให้ได้สูงสุดตามศักยภาพ
2. การกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษาไทย เพื่อชี้นำทิศทางการศึกษาในอนาคต เป็นการเตรียมประชากรให้พร้อมสำหรับอนาคต เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพสามารถ สร้างสรรค์ สังคม ชุมชน และประเทศชาติ สู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์
3. การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนการศึกษาระดับพื้นฐาน โดยเน้นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ ICT รวมทั้งทักษะการอ่าน และการแก้ปัญหา เพื่อเตรียมประชากรให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสอดคล้องกับสภาวะโลกาภิวัตน์ เป็นพื้นฐานในการ สร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้เมื่อก้าวสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้น
4. การพัฒนาคุณธรรม โดยเน้นการปลูกฝังพลเมืองตั้งแต่ยังเยาว์วัยให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ รู้จักการคัดสรร กลั่นกรอง มีทักษะในการคิดเป็นและคิดดี เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีทั้งคุณภาพ และคุณธรรม
5. การปฏิรูประบบโรงเรียนโดยเสริมสร้าง ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนที่มีจุดเด่น หรือเอกลักษณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของไทย อาทิ โรงเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และโรงเรียนที่เน้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศของโลก ในยุคปัจจุบัน ทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ กระแสโลกาภิวัตน์ที่แผ่กระจายไปทั่วโลก ส่งผลให้เศรษฐกิจของโลกมุ่งไปที่เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ความรู้กลายเป็นสิ่งที่มีอำนาจ (knowledge is powerful) และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทั้งในระดับบุคคล ระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับโลก ประเทศที่สามารถสร้างสังคมแห่งความรู้ (Knowledge-based Society) หรือขับเคลื่อนด้วยสังคมฐานความรู้ จะสามารถพัฒนาคนหรือประชากรให้มีคุณภาพและศักยภาพสูง ได้เปรียบในการแข่งขัน และนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ในโลกยุคปัจจุบันประเทศต่างๆ จึงพยายามผลักดันประเทศของตนให้เป็นสังคมฐานความรู้

แนวคิดเกี่ยวกับสังคมฐานความรู้ได้มีวิวัฒนาการมาตามลำดับในหลากหลายมิติ ดังเช่น Peter Drucker นักการศึกษาที่มีชื่อเสียงของโลกตะวันตกได้กล่าวถึง สังคมฐานความรู้ มาตั้งแต่ปี 1994 ว่า สังคมฐานความรู้ หมายถึง สังคมที่สามารถส่งเสริมให้การศึกษาเป็นศูนย์กลางของความรู้ และให้โรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญในการบูรณาการความรู้และการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การก้าวไปสู่สังคมฐานความรู้ ยังจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาสากล (International Language) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ

แนวคิดของสังคมฐานความรู้ตามรายงานขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมหรือยูเนสโก (UNESCO report, 2005) เรื่อง ก้าวไปสู่สังคมแห่งความรู้ (Towards Knowledge Societies) ปรากฏดังนี้

- สังคมแห่งความรู้ คือ สังคมที่เต็มไปด้วยความหลากหลายและความมีศักยภาพ

สังคมแห่งความรู้เป็นปอเกิดของการพัฒนามนุษย์และการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดเกี่ยวกับสังคมสารสนเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานการแพร่กระจายของเทคโนโลยีอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว แต่แนวคิดเกี่ยวกับสังคมแห่งความรู้ครอบคลุมไปถึงมิติทางการเมือง จริยธรรม และสังคม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษา

- **สังคมแห่งความรู้ต้องมีการส่งเสริมความร่วมมือด้านความรู้**

คนรุ่นใหม่ควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือด้านความรู้ เพราะสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และคุ้นเคยกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม คนรุ่นเก่าควรมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งด้วย ทุกสังคมควรต้องมีศักยภาพในเรื่องความรู้ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการตรวจสอบได้

- **การเผยแพร่เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศหรือ ICT (Information and Communications Technology) ช่วยสร้างโอกาสการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ**

เทคโนโลยีมีใช้มีบทบาทสำคัญเฉพาะการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ แต่มีบทบาทในการพัฒนามนุษย์ด้วย เทคโนโลยีผลิตความรู้สู่สังคมอย่างมหาศาล และช่วยให้สังคมที่มีความรู้ใช้ความรู้ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ซึ่งความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมดังกล่าว จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการความร่วมมือแบบใหม่ที่ประสบความสำเร็จได้

- **สังคมแห่งความรู้ไม่จำกัดแต่เฉพาะข้อมูลข่าวสาร**

ในสังคมแห่งความรู้ ทุกคนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างง่ายดาย และสามารถพัฒนาปัญญาและทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อแยกแยะได้ว่า ข้อมูลใดมีประโยชน์และข้อมูลใดไม่มีประโยชน์ ความรู้ที่มีประโยชน์มิใช่ความรู้ธรรมดาที่จะสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจได้ทันที ความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์และความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ต่างก็มีข้อมูลที่ต่างกันและมียุทธศาสตร์การนำไปใช้ต่างกันด้วย

- **สังคมแห่งความรู้เป็นแนวโน้มใหม่ที่ขึ้นอยู่กับทุนมนุษย์ (human capital) การรวมตัวกันของทุนมนุษย์กลายเป็น ทุนทางสังคม (Social Capital)**

ในส่วนของประเทศไทย นักการศึกษาของไทยได้ร่วมกันศึกษาหลักเจ็ดประการสำหรับการเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (ไพฑูริย์ สินลาร์รัตน์ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549) เพื่อการปรับเปลี่ยนตามบริบทของไทย โดยมีจุดเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4 ประการ หรือพัฒนาคุณลักษณะของเด็กตามแนว 4 ร ได้แก่ คือ 1) **รู้ทันรู้นำโลก (Smart Consumer)** โดยมีการฝึกทักษะการแสวงหา/ความรู้ ทักษะการจัดการความรู้ ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทักษะการวิเคราะห์และแก้ปัญหาและทักษะทางภาษาและการสื่อสาร 2) **เรียนรู้อัจฉริยะ เชี่ยวชาญปฏิบัติ (Breakthrough Thinker)** โดยคิดสร้างสรรค์ มีจิตมุ่งสู่คุณภาพ 3) **รวมพลังสร้างสรรค์สังคม (Social Concern)** โดยการทำงานเป็นทีม เห็นแก่ส่วนรวม เป็นธรรมและยั่งยืน 4) **รักษ์วัฒนธรรมและใฝ่สันติ (Thai Pride)** คือเป็นบุคคลที่รักษาความความเป็นไทย เห็นคุณค่าของอัตลักษณ์และภูมิปัญญาไทย นอกจากนี้ยังต้องตั้งมั่นในคุณธรรม มีหลักในการดำเนินชีวิต

ซึ่งประกอบด้วย วินัย สติ กตัญญู เมตตา อุตุน ซื่อสัตย์ ประหยัด ขยัน และไม่เห็นแก่ตัว การพัฒนาประเทศเพื่อก้าวไปสู่สังคมฐานความรู้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับประชากรของประเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาในระดับที่มีความสำคัญต่อการวางรากฐานของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และจิตใจให้เตรียมพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถต่อการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อเป็นการวางรากฐานสำคัญในการพัฒนาพลเมืองของประเทศตั้งแต่วัยเยาว์ ให้มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกาภิวัตน์ สามารถนำผลกระทบในเชิงบวกมาใช้ประโยชน์ ในการเข้าถึงความรู้อันกว้างขวางหลากหลาย พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักการคัดสรรและสังเคราะห์ความรู้อย่างกว้างขวาง สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองให้ก้าวสู่การศึกษาระดับสูง พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ และนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเจริญ ก้าวหน้าให้แก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ โดยอาศัยการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างสังคมฐานความรู้ ส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการสอนภาษาต่างประเทศ ส่งเสริมการเผยแพร่และเข้าถึงเทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศ (ICT-Information and Communications Technology) ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในด้านความรู้กับเครือข่ายต่างๆ จะช่วยทำให้คนในสังคมสามารถเข้าถึงความรู้อย่างหลากหลายและนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

จากการติดตามความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่างๆ พบว่าหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่น ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านและมีความสัมพันธ์กับประเทศไทยอย่างใกล้ชิดทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษาและวัฒนธรรม ประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาเป็นอย่างดี และได้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยปรับเปลี่ยนจุดเน้นเพื่อให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ในปัจจุบันได้ก้าวไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง เป็นผลให้ประเทศดังกล่าวที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง และมีสมรรถนะด้านการศึกษาในระดับนานาชาติ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินขององค์กรระดับนานาชาติด้านการศึกษา

จากการประเมินผลนักเรียนนานาชาติโครงการ PISA (Programme for International Student Assessment) ขององค์กร OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) ซึ่งเป็นการสำรวจการเรียนรู้ของประชากรอายุ 15 ปี ในด้านต่างๆ คือการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นการประเมินว่า ระบบการ

ศึกษาของประเทศได้เตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนรู้และเป็นประชากรที่มีคุณภาพ ในอนาคตได้ดีหรือไม่เพียงใด ผลการประเมินในปี 2000 และ 2003 พบว่าคุณภาพการเรียนรู้ ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และการแก้ปัญหา นักเรียนในประเทศ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น จีน และฮ่องกง อยู่ในอันดับต้นๆ และจากการประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาในระดับนานาชาติของ IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) ในโครงการ TIMSS 1995 และ TIMSS 1999 ซึ่งเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับนานาชาติ ผลการประเมินปรากฏว่านักเรียนของ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่นและสิงคโปร์ได้คะแนนสูงสุดอยู่ในอันดับที่ 1 - 3 สำหรับประเทศจีนจากการ จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ IMD (International Institute for Management Development) ในปี 2549 จีนมีขีดความสามารถในการแข่งขันเป็นลำดับ ที่ 19 จากเดิมในปี 2548 เป็นลำดับที่ 31 ส่วนมาเลเซียได้มุ่งปฏิรูปการเรียนการสอนในด้าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ ICT เป็นผลให้สามารถยกระดับสมรรถนะด้าน การศึกษาให้สูงขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนา นโยบาย และแผนการศึกษาในภาพรวม จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาและติดตามความ เคลื่อนไหวในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศดังกล่าว เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ ประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไทย

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐาน ความรู้ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐ ประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย

2.2 เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นของระบบการศึกษา และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ที่ส่งผลให้ประเทศที่เป็นกรณีศึกษา สามารถก้าวสู่สังคมฐานความรู้ และมีศักยภาพด้าน การศึกษา

2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอเป็นแนวทางให้ประเทศไทยปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ ศักยภาพประชากร พร้อมก้าวสู่สังคมฐานความรู้ และมีศักยภาพด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาวิจัยเอกสารอันประกอบด้วย เอกสารรายงานการวิจัย การประเมิน เอกสาร รายงานสถิติข้อมูล รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะศึกษา

3.2 สัมภาษณ์ และสอบถามนักวิชาการ/นักการศึกษาที่มีความรู้ในด้านการปฏิรูปการศึกษาตามประเด็นที่จะศึกษาของประเทศที่ทำการศึกษาวิจัย

3.3 นำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ ประมวลผลสรุป และจัดทำข้อเสนอแนะทางสำหรับประเทศไทย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย โดยมุ่งเน้นประเด็นสำคัญ ดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์และระบบการศึกษา

4.1.1 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

4.1.2 การปรับปรุงระบบการศึกษา

4.2 การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.1 การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

4.2.2 การพัฒนาครู

4.2.3 การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

4.2.4 การส่งเสริมการศึกษา ICT

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ข้อมูลองค์ความรู้ในเรื่องความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ จุดเด่นการปฏิรูปการศึกษา จุดเด่นระบบการศึกษาและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศที่มีศักยภาพด้านการศึกษา

5.2 ได้ข้อเสนอแนะทางในการปฏิรูปการศึกษาไทย เพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้

บทที่ ๒

วิสัยทัศน์และระบบการศึกษา

การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในบทนี้ เป็นการนำเสนอความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย โดยการรายงานของแต่ละประเทศจะแบ่งการนำเสนอออกเป็น ส่วน 2 ส่วน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา และการปรับปรุงระบบการศึกษา

ญี่ปุ่น

1) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นทำการปฏิรูปการศึกษามาแล้ว 3 ครั้ง การปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันเป็นครั้งที่ 3 ดำเนินการตั้งแต่ปี 1980 เป็นต้นมา ญี่ปุ่นได้วางแผนการพัฒนาประเทศโดยการพัฒนาศึกษาไปพร้อมๆ กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีเจตนารมณ์เพื่อสร้างพื้นฐานการพัฒนาสังคมทั้งระบบ (foundation of all social systems) เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีอาวุธทางปัญญา ความรู้เท่าทันโลกและมุ่งเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกเข้าสู่ยุคสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) ในศตวรรษที่ 21 ญี่ปุ่นยึดกฎหมายพื้นฐานทางการศึกษา (Fundamental Law of Education) 1947 เป็นกฎหมายหลักทางการศึกษา และมีการปรับปรุงเป็นระยะๆ พร้อมทั้งจัดทำกฎหมายประกอบในด้านต่างๆ หลายฉบับ เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษา

รัฐบาลญี่ปุ่นจัดลำดับให้การปฏิรูปการศึกษามีความสำคัญสูงสุด ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษา (National Commission on Education Reform : NCER) ในปี 2000 ให้เป็นองค์กรที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ในปี 2002 รัฐบาลประกาศวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Strategy Vision) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชาวญี่ปุ่นให้มีความสามารถในการคิดและปฏิบัติด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญทางปัญญาให้สามารถเป็นผู้นำศตวรรษแห่งความรู้ (Century of Knowledge) ชาวญี่ปุ่นจะต้องรักษาและสามารถสร้างวัฒนธรรมและสังคมให้เฟื่องฟู และชาวญี่ปุ่นจะต้องได้รับการศึกษาผ่านการพำนักอาศัยในชุมชน

นานาชาติ

จากการรายงานผลการปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการ NCER ดังกล่าว กระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and technology : MEXT) จึงได้จัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 และประกาศใช้แผนที่เรียกว่า "Japan! Rise Again!" ในปี 2004 แผนนี้กำหนดวิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาในอนาคตของญี่ปุ่น โดยมีจุดมุ่งเน้นการปฏิรูปโรงเรียนเพื่อความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา และกำลังดำเนินการตามแผนในอนาคต ดังนี้

1. ปรับปรุงกฎหมายพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของชาวญี่ปุ่นยุคใหม่
2. กำหนดมาตรการในการพัฒนาความสามารถด้านวิชาการโดยปรับปรุงบทเรียนและพัฒนาทักษะการอ่านแก่นักเรียนทั่วประเทศ
3. พัฒนาคุณภาพครู โดยจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยวิชาชีพครูเพื่อการฝึกอบรมด้านการสอนและจัดระบบการออกไปอนุญาตประกอบวิชาชีพครูใหม่
4. ปฏิรูปโรงเรียนและคณะกรรมการการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับโรงเรียนและคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่นในเรื่องการบริหารงานบุคคล งบประมาณและระบบการประเมินโรงเรียน
5. จัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษาภาคบังคับ โดยกำหนดเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ รักษามาตรฐานการศึกษา ให้โอกาสการศึกษาที่เท่าเทียมกัน กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่รัฐบาลท้องถิ่นและจัดระบบการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาของญี่ปุ่นดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด แนวคิดที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างแพร่หลายตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 20 คือ แนวคิดที่เรียกว่า "Room to Grow" เพื่อลดแรงกดดันของนักเรียนญี่ปุ่นที่เรียนหนักมาตลอดให้เรียนแบบผ่อนคลายลง โดยการลดชั่วโมงเรียนจากการเรียน 5 วันครึ่ง (เรียนตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ และวันเสาร์อีกครึ่งวัน) เป็นเรียน 5 วัน (จันทร์-ศุกร์) และลดเนื้อหาการสอนลงร้อยละ 30 นอกจากนี้ยังใช้แนวคิด "Zest for Living" เพื่อให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุขและเรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากขึ้น โดยการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจให้สามารถปรับตัวเข้ากับธรรมชาติและสังคม

นอกจากนั้น ยังส่งเสริมยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ส่งเสริมการสอนคุณธรรม ศีลธรรม การเคารพในวัฒนธรรมประเพณี มุ่งเน้นคุณภาพของการศึกษา และคุณภาพชีวิตของประชากรญี่ปุ่น โดยการสร้างคุณลักษณะ (character building) หรือปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีในด้านความรับ

ผิดชอบต่อส่วนรวมและมีความรักชาติ (patriotism) เคารพธงชาติและร้องเพลงชาติ ตระหนักในคุณค่าของเพื่อนมนุษย์และการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในสังคมนานาชาติเพื่อนำประเทศไปสู่ความมั่งคั่งในอนาคต

2. ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีที่กำหนดเพื่อให้ญี่ปุ่นเป็นผู้นำในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์สารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ที่จะเปิดกว้างสำหรับทุกชาติ

โดยที่ญี่ปุ่นมุ่งมั่นพัฒนาเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็นผู้นำของโลกมาโดยตลอด รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดการศึกษาให้สามารถสนองต่อระบบทุนนิยมอันจะนำประเทศไปสู่ความยิ่งใหญ่ทางเศรษฐกิจ การปฏิรูปการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนตามความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ไม่เน้นการพัฒนาคนให้มีรูปแบบเดียวกันเช่นในอดีต เพื่อให้ญี่ปุ่นสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ทั้งด้านอุตสาหกรรมและการค้า มุ่งเน้นการผลิต high talent man power ซึ่งหมายถึง การผลิตบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถทำให้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวไปข้างหน้า หรือกลุ่มชนชั้นนำองค์กรทางภาคอุตสาหกรรม โดยการจัดการศึกษาอย่างหลากหลายเพื่อสร้างคนญี่ปุ่นให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและมีความสามารถในการสร้างซอฟต์แวร์

การปฏิรูปการศึกษาของญี่ปุ่นได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากวงการธุรกิจและประชาชนโดยทั่วไป ตลอดจนการให้ความร่วมมือจากสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนมาโดยตลอด ส่งผลให้ญี่ปุ่นสามารถพัฒนาการศึกษาและเศรษฐกิจให้เจริญรุ่งเรืองจนเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในอันดับสองของโลกมาจนถึงปัจจุบัน

2) การปรับปรุงระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น จัดเป็นระบบ 6-3-3-4 คือ ประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และอุดมศึกษา (ปริญญาตรี) 4 ปี กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี คือ ทุกคนต้องเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา 6 ปี และมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี สำหรับเด็กพิการจะต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ แม้ว่ารัฐบาลไม่ได้บังคับการเรียนระดับอนุบาล แต่พ่อแม่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานอายุ 3-5 ปี เข้าเรียนชั้นอนุบาล 2-3 ปีก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี มีทางเลือกให้นักเรียนเลือกเรียนโดยแบ่งออกเป็น 2 สาย คือ สายสามัญ และสายอาชีพ ซึ่งได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การประมง การเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ การเรียนแบบเต็มเวลา การเรียนแบบบางเวลา และการเรียนทางไปรษณีย์ สำหรับระบบ

การเรียนแบบเทียบโอนหน่วยกิตนั้น ใช้กับผู้ที่ยังเรียนบางเวลาและเรียนทางไปรษณีย์

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ดังนี้

1. มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยของญี่ปุ่นมี 3 ประเภทด้วยกัน คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ ของชุมชน และของเอกชน ส่วนใหญ่การเรียนระดับปริญญาตรีใช้หลักสูตร 4 ปี (ยกเว้นบางสาขา อาทิ แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ ใช้เวลา 6 ปี) มหาวิทยาลัยหลายแห่งเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก

มหาวิทยาลัยชุมชนบางแห่งตั้งขึ้นเพื่อผลิตบุคลากรให้กับบริษัทการค้าหรือโรงงานอุตสาหกรรมในย่านนั้นๆ การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการปรับปรุงรูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยให้หลากหลายขึ้น และสอนหลายรูปแบบ อาทิ แบบสหวิทยาการ สอนแบบสัมมนาเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาบรรยาย จัดกิจกรรมอาสาสมัคร คอมพิวเตอร์ จัดสอนเสริมความรู้พื้นฐานต่อเนื่องกับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การสอบเข้ามหาวิทยาลัยในญี่ปุ่นใช้ระบบการสอบเข้า โดยมีศูนย์แห่งชาติเพื่อการสอบเข้าเป็นผู้จัดทำข้อสอบ สำหรับเกณฑ์การคัดเลือกพิจารณาจากผลการคัดเลือกหลายส่วน เช่น ผลการสอบเข้า ผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การสัมภาษณ์ และการทดสอบอื่นๆ เช่น ทดสอบความถนัด เป็นต้น

ญี่ปุ่นมีมหาวิทยาลัยโพลีเทคนิคที่เน้นการสอนวิชาชีพรักษาต่างๆ เพื่อส่งเสริมการมีงานทำ เปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก อยู่ในสังกัดองค์กรอิสระ (Independent Administrative Organization) ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข แรงงานและสวัสดิการสังคม

2. วิทยาลัย มีหลายหลักสูตรให้เลือก อาทิ

2.1 วิทยาลัยหลักสูตร 2-3 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาต่อในด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ การฝึกหัดครู และคหกรรมศาสตร์ โดยสามารถเทียบโอนหน่วยกิตไปศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้

2.2 วิทยาลัยเทคนิค หลักสูตร 5 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ความรู้และฝึกอบรมเป็นช่างเทคนิคในสาขาต่างๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า เคมี อุตสาหกรรม เคมี ผู้ที่สำเร็จวิทยาลัยเทคนิคแล้วสามารถสมัครเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยได้

2.3 วิทยาลัย/โรงเรียนหลักสูตรพิเศษ ให้การศึกษา/ฝึกอบรม 1-3 ปี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์การทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน มีทั้งหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรระดับวิทยาลัยซึ่งรับผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่สำเร็จหลักสูตร 3 ปี สามารถสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้เช่นกัน

นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนประเภทอื่นๆ ที่สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะยาว 3 เดือน หรือ 1 ปี บางหลักสูตรรับผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น และบางหลักสูตรรับผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย

การบริหารจัดการศึกษา

ญี่ปุ่นแบ่งการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น (หมายถึง ระดับเมือง ระดับอำเภอ และระดับตำบล)

รัฐบาลกลางเป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมด้านการศึกษาของประเทศ กระทรวงการศึกษาฯ ได้กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้แก่ท้องถิ่น คือ สำนักงานการศึกษา ทั้งในระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น และระดับโรงเรียน ซึ่งในทุกระดับมีคณะกรรมการการศึกษาเป็นผู้กำกับดูแลการบริหาร โดยกระทรวง ฯ เป็นหน่วยงานในการประกาศกฎ/ระเบียบและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เป็นกรอบกลางให้หน่วยงานทางการศึกษา ทุกระดับนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตน

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

1) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

เกาหลีมีแนวคิดที่ว่า การศึกษา คือรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ชาวเกาหลีจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากมาตั้งแต่อดีต และมีการพัฒนาการศึกษาโดยตลอด โดยเฉพาะหลังจากได้รับเอกราชจากญี่ปุ่น ปี 1945 ระบบการศึกษาของเกาหลีมีลักษณะเสรีและเปิดกว้างบนพื้นฐานของประชาธิปไตย มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 1968 และทำการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี 1970 ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับสูง เพื่อเปิดกว้างให้ชนชั้นกลางมีการศึกษาสูงขึ้นและมีบทบาทในการพัฒนาประเทศมากขึ้น

การเผชิญกับความท้าทายการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคสังคมแห่งความรู้ในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกาหลีต้องเร่งทำการปฏิรูปการศึกษาโดยการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาของประธานาธิบดีเพื่อปฏิรูปการศึกษา (Presidential Commission on Education Reform-PCER) ได้จัดทำข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการศึกษา Education Reform Proposal (ERP) โดยมีเป้าหมายหลัก 2 ประการ คือ

1. ลดการดำเนินงานที่ไม่จำเป็นในโรงเรียนออก อาทิ ยกเลิกการสอบเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษกับภาคเอกชน เป็นต้น

2. เตรียมเด็กและประชาชนเข้าสู่สังคมแห่งความรู้ (knowledge society) โดยเชื่อว่า ความรู้และทุนมนุษย์ (knowledge and human capital) จะช่วยสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้ปัจเจกบุคคลและสังคม

ในปี 1995 รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

วิสัยทัศน์สำหรับศตวรรษที่ 21 ระบุว่า หลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนเป็นประชากรโลก (global citizens) โดยการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น ให้มีความเข้าใจในประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ให้ความเอาใจใส่ต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ความขัดแย้งระหว่างอาณาเขตและเชื้อชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะมุ่งเน้นทัศนคติที่เปิดใจรับต่อความแตกต่างและหลากหลายให้มากขึ้น

ในปี 2000 นโยบายการศึกษาของรัฐบาลระบุให้มีการเตรียมนักเรียนเพื่อก้าวสู่นาาคต และปรับปรุงกฎหมายการศึกษาเพื่อกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่น กฎหมายการศึกษา (Education Law) จึงได้บ่งบอกถึงอุดมคติ เป้าหมายการศึกษา หลักการ และเกณฑ์การบริหารจัดการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาส่งผลให้ระบบการศึกษาของเกาหลีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และนำไปสู่ระบบโรงเรียนแห่งชาติที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เป็นระบบ single-track school system มีจุดมุ่งเน้นในเรื่องเอกลักษณ์ของชาติ และแนวคิด **hongik ingan** ซึ่งเป็นแนวคิดเพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติ

ระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นมากที่สุดตั้งแต่ 4 ทศวรรษที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันคือการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานซึ่งหมายถึง การศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา ถือเป็นรากฐานให้แก่สังคม และเกาหลีประสบความสำเร็จถึงร้อยละ 100 ให้ประชากรทั้งประเทศได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในปัจจุบันระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (elite education) โดยให้ความสำคัญกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัยเพื่อกลั่นกรองประชากรที่จะเป็นสมองของชาติซึ่งจะช่วยพัฒนาชาติให้เข้มแข็งได้ต่อไป

ในปี 2001 เกาหลีมีแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติอันเป็นแผนหลัก ส่งผลให้ในปีต่อมา 2002 มีการกำหนดเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเป้าหมายประการสำคัญ คือ ให้ประชาชนมีความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 10 ของโลก

2) การปรับปรุงระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของเกาหลี เป็นระบบ 6 - 3 - 3 - 4 คือ ชั้นประถมศึกษา 6 ปี

มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย 4 ปี ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาตามความสามารถและการศึกษาภาคบังคับกำหนด 9 ปีโดยรัฐจัดให้ฟรีสำหรับระดับประถมศึกษาและฟรีบางส่วนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในส่วนของนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทและนักเรียนในกลุ่มการศึกษาพิเศษ

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จัดสำหรับเด็กอายุ 3-5 ขวบ กระทรวงการศึกษาของเกาหลี (กระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : Ministry of Education and Human Resources Development) พยายามจัดให้โรงเรียนของรัฐมีการสอนระดับอนุบาล พร้อมๆ กับกระตุ้นให้หน่วยงานอื่นและภาคเอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาในระดับนี้มากขึ้น ในรูปแบบต่างๆ เช่น ศูนย์ดูแลเด็ก เป็นต้น

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาจะได้รับการคัดเลือกให้เข้าเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่ด้วยวิธีสุ่มเลือก วิธีการเช่นนี้ใช้ทั้งโรงเรียนของรัฐและเอกชน

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ สายสามัญ และสายอาชีพ หลายโรงเรียนจัดตั้งขึ้นตามเป้าหมายเฉพาะวิชา ตัวอย่างเช่น โรงเรียนด้านวิทยาศาสตร์ โรงเรียนศิลปะ โรงเรียนภาษาต่างประเทศ และโรงเรียนพลศึกษา เป็นต้น เพื่อตอบสนองอัจฉริยภาพของเด็กในด้านนั้นๆ ให้สามารถพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพ เช่น โรงเรียนวิทยาศาสตร์ยงจี (Kyonggi Science) โดยโรงเรียนมีวิธีการคัดเลือกเด็กด้วยตนเอง

การศึกษาระดับอุดมศึกษา สถาบันการศึกษาในระดับนี้ออกเป็น 5 ประเภท คือ วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี วิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษา โพลีเทคนิคและโรงเรียนพิเศษแบบผสม (miscellaneous schools) โดยสถาบันทั้งหมดสังกัดกระทรวงการศึกษาฯ และกระทรวงเป็นผู้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการรับรองคุณภาพมหาวิทยาลัย ซึ่งมาตรฐานจะแตกต่างกันไปตามรูปแบบของมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต้องมีการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี สำหรับการประเมินภายนอกดำเนินการโดยองค์การอิสระที่ชื่อว่า สภาแห่งชาติเพื่อการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย (Korea Council for University Education - KCUE)

การบริหารจัดการการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาของเกาหลี แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย

1) ระดับชาติ คือ กระทรวงการศึกษาฯ มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ นำแผนไปสู่การปฏิบัติ จัดพิมพ์และอนุมัติการจัดพิมพ์แบบเรียนสำหรับ

การศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา ออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ดำเนินการด้านงบประมาณการศึกษาของประเทศ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้คำแนะนำ สำนักงานการศึกษาประจำเทศบาลและจังหวัด สถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนของรัฐ ฯลฯ

2) ระดับภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานการศึกษาประจำเทศบาลและจังหวัด รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลและจังหวัด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education) และกระทรวงการศึกษาฯ คณะกรรมการศึกษามีหน้าที่ในการออกคำสั่งเกี่ยวกับอนุมัติงบประมาณ และตรวจสอบบัญชีของสำนักงานการศึกษา

3) ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักงานการศึกษาประจำเมืองหรืออำเภอต่างๆ รับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการศึกษาประจำเมืองหรืออำเภอ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานการศึกษาประจำเทศบาลและจังหวัด

ในปี 1991 มีการประกาศพระราชบัญญัติการบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่นเพื่อกระจายอำนาจทางการศึกษาแก่ท้องถิ่น และการประกาศพระราชบัญญัติวิชาชีพการศึกษา ทำให้การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษามีความเข้มแข็งขึ้น กระทรวงการศึกษาฯ ได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสำนักงานการศึกษาท้องถิ่นกำกับดูแลงานด้านการศึกษาของท้องถิ่น ผู้บริหารสำนักงานการศึกษาท้องถิ่นได้รับการเลือกตั้งจากสภาท้องถิ่นและต้องมีประสบการณ์ทางการศึกษามาไม่น้อยกว่า 15 ปี และอยู่ในวาระฯ ละ 4 ปี

สาธารณรัฐประชาชนจีน

1) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

นับตั้งแต่ประเทศจีนเปิดประเทศสู่โลกภายนอก เมื่อ 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา จีนมีความพยายามที่จะพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้านเช่นเดียวกับประเทศมหาอำนาจของโลก และมีความเชื่อว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ จึงได้ทำการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดนโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนทั่วประเทศ และมีเป้าหมายในการยกระดับการศึกษาของประชากรทั่วประเทศ ให้เป็นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อให้ประชาชนจีนมีคุณภาพและศักยภาพสามารถรองรับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคสังคมฐานความรู้ ในเวลาเดียวกันก็พยายามอนุรักษ์ไว้ซึ่งมรดกทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชาติที่มีมานานนับพันๆ ปี

จากการที่จีนนำ "แผนปฏิบัติการเพื่อการศึกษาที่เข้มแข็งในศตวรรษที่ 21 ระหว่างปี 1998-2002" ซึ่งเป็นแผนการศึกษาของชาติ ระยะ 5 ปีไปสู่การปฏิบัติและประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาตามแผนนี้ จีนจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่องเพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ (economic globalization) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge economy) โดยกระทรวงการศึกษาประกาศแผนปฏิบัติการใหม่ที่เรียกว่า "The 2003-2007 Action Plan for Invigorating Education" เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2004 แผนนี้เป็นลักษณะเด่นของการปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ของจีนที่รัฐบาลในทุกระดับต้องให้ความสำคัญหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา รวมทั้งทุกภาคส่วนในสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมผลักดันให้ประสบผลสำเร็จ

จุดมุ่งหมายสำคัญของแผน คือ เพื่อสร้างสังคมที่ดี (well-to-do society) ให้แก่ประเทศจีนภายในปี 2020 และทำให้เศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยมมีความสมบูรณ์ขึ้น โดยใช้ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษา วิทยาศาสตร์และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นแผนที่กำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ภารกิจที่สำคัญที่สุดคือการจัดการศึกษาที่นำพึงพอใจแก่ประชากรทั้งหมด

รัฐบาลกำลังนำแผนปฏิบัติการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ พร้อมๆ กับการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาหลายประการ ดังเช่น

1. ออกกฎหมายการศึกษาภาคบังคับ (Compulsory Education Law-CEL) เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น โดยอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐบาลท้องถิ่นให้ทุนการศึกษา การลงทุนเพื่อพัฒนามนุษย์ และเพิ่มเงินเดือนครู รัฐบาลกลางเพิ่มงบประมาณรายจ่ายต่อหัวของนักเรียน

รัฐตั้งเป้าหมายในอนาคตอย่างชัดเจนในการขยายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี แก่ประชาชนตั้งแต่ระดับประถมถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเริ่มจากอายุ 6 ปี หรือ 7 ปี ไปจนถึงอายุ 12 ปี หรือ 13 ปี อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่ยากจนของประเทศภายในปี 2005 และให้การศึกษาภาคบังคับแก่ประชากรทั้งประเทศร้อยละ 90-95 ภายในปี 2010 ทั้งนี้ ได้กระจายอำนาจให้แก่รัฐบาลในแต่ละมณฑลในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาภาคบังคับไปทั่วประเทศ

2. จัดหาแหล่งทุนในเขตพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะเขตพื้นที่ที่เกษตรกร มีรายได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจะแนะนำให้จ่ายภาษีเพื่อการศึกษาร้อยละ 2 นำไปเพิ่มงบประมาณของรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการขยายการศึกษาภาคบังคับให้กว้างขึ้น

3. เพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐอย่างรวดเร็วในเขตพื้นที่ชนบท ด้วยเงินจำนวนมหาศาล โดยเฉพาะสำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งค่าใช้จ่ายที่เป็นงบประมาณและการจัดหาทุนพิเศษสำหรับเขตชนบท รวมทั้งการเพิ่มเงินเดือนครู โดยจัดงบประมาณเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 3.4 ของ GDP และจัดงบประมาณพิเศษอีก 5,000 – 10,000 ล้านดอลลาร์แก่โรงเรียนในเขตชนบทเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาและการศึกษา ICT

นอกจากนั้น ยังให้ความสำคัญกับการศึกษาภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นภาษาสากลแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคสังคมแห่งความรู้

โดยที่จีนมีประชากรมากที่สุดในโลก คือ ประมาณ 1,300 ล้านคน แต่มีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมากระหว่างคนในเมืองกับชนบท คนในเมืองมีความรู้สูงกว่าคนในชนบททั่วไป และเมืองในซีกตะวันออกมีความเจริญมากกว่าซีกตะวันตก จีนจึงวางแผนยกระดับการศึกษาของประชากรให้สูงขึ้น เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษามากขึ้น ผลการขยายโอกาสทางการศึกษาระหว่างปี 1990-2002 พบว่า สามารถเพิ่มจำนวนผู้จบระดับมัธยมศึกษาจากร้อยละ 66.7 เป็นร้อยละ 90

2) การปรับปรุงระบบการศึกษา

สาธารณรัฐประชาชนจีน มีระบบการศึกษาเป็น 4 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การศึกษาก่อนวัยเรียน การประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และการศึกษาพิเศษ

2. อาชีวศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาทุกรูปแบบของโรงเรียนอาชีวศึกษา และทุกรูปแบบของการฝึกอบรมด้านอาชีพ และเทคนิคโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาพิเศษ โรงเรียนช่างฝีมือ โรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษาและโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง การศึกษาด้านอาชีพจะรวมถึงการฝึกอบรมอาชีพขั้นต้นและการฝึกอบรมด้านเทคนิคก่อนเข้าทำงานแก่พนักงานคนงาน

3. อุดมศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งหมด

4. การศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อรู้หนังสือ การจัดการศึกษาทุกระดับที่จัดในระบบโรงเรียน และรูปแบบการศึกษาอื่น ๆ สำหรับกลุ่มเป้าหมายประชากรผู้ใหญ่เท่านั้น และหลักสูตรครบวงจรระยะสั้นจะใช้เวลาเรียน 2 หรือ 3 ปี สำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจะต้องมีอายุต่ำกว่า 40 ปี ระยะเวลา 2 หรือ 3 ปี สำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกจะมีอายุต่ำกว่า 45 ปี ระยะเวลาเรียน 3 ปี

ผู้ใหญ่สามารถเข้าเรียนการศึกษาทุกระดับที่เทียบเท่ากับระดับการศึกษาในระบบโรงเรียน แต่จะเรียนในโรงเรียนไปรษณีย์หลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ จะมีระยะเวลาเรียนเหมือนกับนักเรียนภาคปกติ แต่ถ้าเลือกเรียนเวลาว่างหรือภาคค่ำก็ต้องเรียนมากเพิ่มขึ้นอีก 1 ปี และถ้าเรียนหลักสูตรปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาสำหรับผู้ใหญ่จะใช้เวลาเรียน 4 ปี หรือ 5 ปี แต่ถ้าเลือกเรียนหลักสูตรครบวงจรระยะสั้น ซึ่งจะมีหลายรูปแบบ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ในหลักสูตร 2 ปี และ 4 ปี

กฎหมายการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาชนจีน กำหนดเงื่อนไขว่ารัฐจะต้องตั้งระบบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เด็กทุกคนที่มีอายุ 6 ปี หรือ 7 ปี ต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาจนถึง 12 ปี หรือ 13 ปี และเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาจนถึง 15 หรือ 16 ปี ทั้งนี้ รัฐ ชุมชน โรงเรียนและครอบครัวเห็นพ้องกับกฎหมายนี้และจะปกป้องสิทธิของการเข้าศึกษาของเด็กในวัยเรียน

การบริหารจัดการศึกษา

การปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศจีนอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ รัฐบาลกลางเป็นผู้กำหนดนโยบายหลักทางการศึกษาและกำกับดูแลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยกระจายอำนาจให้รัฐบาลในแต่ละมณฑลมีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของรัฐบาล โดยเฉพาะนโยบายการขยายการศึกษาภาคบังคับแก่ประชากรทั่วประเทศ และสำนักงานการศึกษาท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งได้แก่การศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา

สาธารณรัฐสิงคโปร์

1) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

ในปัจจุบัน สิงคโปร์ได้กำหนดให้ "Thinking Schools, Learning Nation" เป็นวิสัยทัศน์ทางการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งหมายถึง การที่สิงคโปร์ต้องการปลูกฝังให้เด็กรุ่นใหม่มีเจตนาธรรมที่จะคิดในวิถีใหม่ๆ แก้ปัญหาใหม่ๆ และสร้างโอกาสใหม่แก่อนาคต โดยกำหนดปรัชญาทางการศึกษา ให้การศึกษาทำหน้าที่ 2 ประการคือ พัฒนาปัจเจกชน และให้พลเมืองมีการศึกษา โดยเน้นความคิดสร้างสรรค์ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบและสายสัมพันธ์อันแข็งแกร่งต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ เป็นหัวใจสำคัญของอนาคต

สิงคโปร์ได้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบัน เป็นการปฏิรูประยะที่ 4 ซึ่งมุ่งสู่ความเป็นผู้นำทางด้านการผลิตทรัพยากรมนุษย์รองรับศตวรรษที่ 21 จากวิสัยทัศน์

และปรัชญาทางการศึกษายุคศตวรรษที่ 21 ข้างต้น สิงคโปร์เห็นว่าเป็นความท้าทายของประเทศ ในการที่จะพัฒนาและสร้างเสริมให้เด็กนักเรียนมีศักยภาพในการคิดสร้างสรรค์และการปลูกฝังความผูกพันในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถค้นพบความสามารถและปฏิภาณของตนเอง และสามารถเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศชาติ ด้วยความมั่นใจในความสามารถของตนเอง โดยการปฏิรูประบบการศึกษาให้มีลักษณะแนวทางดำเนินการดังนี้

1. การสานต่อแนวทางเดิมในการเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนในสิงคโปร์ได้รับการศึกษาทั่วไป (General education) เป็นเวลาอย่างน้อย 10 ปี โดยมีหลักสูตรระดับชาติและการสอบวัดผลระดับชาติเมื่อจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและเตรียมอุดมศึกษา (Junior college) ตามระบบการศึกษา ซึ่งมุ่งสร้างทุนมนุษย์คุณภาพสู่ตลาดการจ้างงาน

2. การริเริ่มแนวทางใหม่โดยการบูรณาการเสริมต่อในแนวทางเดิมข้างต้น เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนสามารถเลือกสถาบันการศึกษาตามจุดแข็งและความสนใจที่แตกต่างกันหลังจากที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาแล้ว โดยปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีจุดเน้นและทางเลือกใหม่ ดังนี้

2.1 ระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น (Flexible) และหลากหลาย (Diverse) มากขึ้น ซึ่งมุ่งให้นักเรียนมีทางเลือก (Choice) มากขึ้นและมีความเป็นเจ้าของ (Ownership) กระบวนการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น โดยมีทางเลือกใหม่ดังนี้

- โครงการบูรณาการทางการศึกษา (Integrated Programme) เป็นโครงการที่ริเริ่มขึ้นในปี 2548 ในลักษณะของการศึกษาไร้ขอบ (Seamless) หรือลดขั้นตอนเชิงโครงสร้างทางการศึกษาสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต้องการมุ่งสู่มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ โดยนักเรียนในโครงการนี้สามารถก้าวสู่ระดับเตรียมอุดมศึกษาได้โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนปกติ ที่มีการสอบรับประกาศนียบัตรการศึกษาทั่วไป (Singapore-Cambridge General Certificate of Education : GCE) ระดับ O

- ให้มีการจัดตั้งโรงเรียนเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างเป็นอิสระ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ให้มีพัฒนาการเต็มความสามารถ โรงเรียนเหล่านี้อยู่ในสังกัดของกระทรวงอื่นนอกจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีอยู่แล้ว เช่น การจัดตั้งโรงเรียนกีฬา (Singapore Sports School) ในปี 2547 ในสังกัดของ Ministry of Community Development and Sports การที่ National University of Singapore (NUS) จัดตั้งโรงเรียนที่เน้นสอนด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะเรียกว่า NUS High School for Maths and Science และการที่ Ministry of Information,

Communication and the Arts จะจัดตั้งโรงเรียนศิลปะ (Arts School) สำหรับนักเรียนวัย 13-18 ปี ในปี 2550

- เปิดโอกาสให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาใหม่ วิชาเลือก ตลอดจนวิชาที่เป็น การเรียนการสอนทางเลือก (Alternatives) จากระบบหลักสูตรและการสอนที่มีอยู่ทั่วไป เปิดโอกาสให้มีโครงการใหม่ๆ ในโรงเรียน เช่น โครงการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา ให้มีความยืดหยุ่นต่อการศึกษาล่าเรียน โดยในระดับประถมศึกษานั้น เปิดโอกาสให้มีการบูรณาการวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน ส่วนในระดับมัธยมศึกษา นักเรียน จะเรียนบางวิชาที่มีการเปิดสอนในระดับที่สูงกว่าที่เรียนอยู่ หรือขอก้าวข้ามไปเรียนวิชา ในชั้นที่สูงกว่าเดิม

- ให้มีความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนด้วยภาษาแม่ เพื่อเปิดโอกาส ให้แก่นักเรียน ซึ่งมีความสามารถหลากหลายพัฒนาไปได้ไกลที่สุดตามความสามารถของตน

- การจัดตั้งโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาและเตรียมอุดมศึกษา กล่าวคือ ภาคเอกชนสามารถใช้จ่ายเงินของตนเอง จัดตั้งสถานศึกษาของตนเองได้ หากแต่ ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและนโยบายทางการศึกษาที่สำคัญบางประการ เช่น นโยบายการ สอนสองภาษา การนำวิชาการศึกษาเกี่ยวกับประเทศชาติ (National Education) เข้ามา ไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ คาดหมายว่าจะมีนักเรียนอย่าง น้อยร้อยละ 50 เข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน

- นับตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไป นักเรียนมีอิสระในการเรียนภาษาใดภาษา หนึ่งที่ไม่ใช่ภาษาท้องถิ่นเป็นภาษาที่สาม

2.2 ระบบการศึกษาที่มีฐานกว้าง (Broad-based education) มากขึ้น เพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม (Holistic) ทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยมีแนวทางดังนี้

- โรงเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ในการรับนักเรียนโดยตรงตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเอง ซึ่งอาจหลากหลายแตกต่างกันไป

- ตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นไป จะมีการใช้ระบบประกาศนียบัตรจบการศึกษา ของโรงเรียน (School Graduation Certification) โดยให้สะท้อนถึงสัมฤทธิ์ผลทั้งการเรียน เชิงวิชาการและไม่เกี่ยวกับการเรียนเชิงวิชาการ

- การยอมรับกิจกรรมที่เป็นความคิดริเริ่มของนักเรียน และกิจกรรมการ เรียนรู้ในลักษณะที่มีชุมชนเป็นฐาน

นอกจากนี้ ในแต่ละระดับชั้นของการศึกษา ยังมีการกำหนดผลลัพธ์เชิงคุณภาพ ไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเตรียมอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษานั้นมีการ กำหนดผลลัพธ์เชิงคุณภาพที่เป็นผู้ที่มีศักยภาพเป็นผู้นำที่มีคุณสมบัติสำคัญๆ คือ มุ่งมั่นที่จะ

ยกระดับสังคมให้ดีขึ้น มีความคิดเชิงรุกในการเอาชนะข้อจำกัดต่างๆ มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น สามารถกระตุ้น จูงใจและสร้างแรงบันดาลใจ สามารถกำหนดอนาคตไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ สามารถฟันฝ่าอุปสรรค และสร้างความก้าวหน้าพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีจินตนาการ มุ่งมั่นที่จะเอาชนะสิ่งที่ท้าทาย

2) การปรับปรุงระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของสิงคโปร์ เป็นระบบ 4:2:4:2 ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา ตอนต้น (4 ปี) ประถมศึกษาตอนปลาย (2 ปี) มัธยมศึกษา (4 ปี) เตรียมอุดมศึกษา (2 ปี) และมหาวิทยาลัย

ก่อนประถมศึกษา เป็นการศึกษาก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อม 1-3 ปี

ในระดับประถมศึกษา นักเรียนจะต้องผ่านการเรียนพื้นฐาน 4 ปี จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สู่อันดับประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อเนื่องด้วยการเรียนต่ออีก 2 ปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยในชั้นพื้นฐาน เน้นการอ่านออก เขียน และทักษะการแจ่งนับเลข โดยร้อยละ 80 ของเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนตลอดหลักสูตรเป็นการเน้นให้นักเรียน มีทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้งานในชีวิตประจำวันได้ มีทักษะในการใช้ภาษาแม่และคณิตศาสตร์อย่างดี และมีการเริ่มสอนวิชาวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และเริ่มสอนวิชาทางสังคมศาสตร์ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้ เมื่อสิ้นสุดการศึกษา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนทุกคนจะต้องผ่านการสอบออกจากโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสมในการเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษา

ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นไป มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งแบ่งออกเป็นการลดขนาดชั้นเรียนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ความยืดหยุ่นในการที่โรงเรียนจะเลือกจำนวนให้นักเรียนบรรลุสู่ผลลัพธ์ทางการศึกษาสูงสุดด้วยการปรับเปลี่ยนหรือบูรณาการการเรียนการสอนและจัดสอบการจบการศึกษาของตนเอง การเปิดโอกาสให้โรงเรียนยื่นขอรับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษา เป็นวงเงินถึง 100,000 เหรียญสิงคโปร์ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศเฉพาะด้านที่โรงเรียนกำหนดขึ้น

ในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนมีสิทธิที่จะเลือกเรียนวิชาพิเศษ/เร่งรัด หรือวิชาสามัญ ตามที่เหมากับความสามารถในการเรียนรู้และความสนใจของตนเอง ด้วยหลักสูตร 4-5 ปี ที่มีจุดเน้นแตกต่างกัน ออกไปดังนี้

1. วิชาพิเศษ/เร่งรัด (Special/Express Course) เป็นวิชา 4 ปีเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาแม่ มนุษยศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับสอบรับประกาศนียบัตรการศึกษาทั่วไป (GCE) ระดับ O

2. วิชาปกติ (Normal Course) เป็นวิชา 4 ปี ซึ่งอาจเรียนวิชาทำนองเดียวกับ วิชาพิเศษ หรือที่เน้นในทางเทคนิคปฏิบัติสำหรับสมรรถนะในการอ่าน การพูด คณิตศาสตร์ และการใช้คอมพิวเตอร์ สำหรับสอบ GCE ระดับ N โดยนักเรียนที่ทำคะแนนสอบได้ดีสามารถ เรียนต่อชั้นปีที่ 5 เพื่อสอบ GCE ระดับ O

นับตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นไป นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีสิทธิ์เข้าโครงการ บุรณการ (IP) เพื่อมุ่งตรงสู่ระดับเตรียมอุดมศึกษาโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการด้าน GCE ระดับ O หากแต่มีโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่กว้างขวางกว่าการเรียนแบบ ปกติข้างต้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และความเป็น ผู้นำ ในปัจจุบันโรงเรียนที่เปิดสอนตามโครงการนี้ยังมีไม่มากนัก ได้แก่ Anglo-Chinese School, National Junior College, Temasek Junior College, Victoria Junior College โรงเรียนในเครือ Raffles เช่น Raffles Girls School (Secondary), Raffles Institution, Raffles Junior College และโรงเรียน ในเครือ Hwa Chong คือ The Chinese High School, Nanyang Girls' High School และ Hwa Chong Junior College

เตรียมอุดมศึกษา

1. Junior Colleges/Centralised Institutes เป็นการศึกษาในสายสามัญสำหรับ ผู้ที่มีคุณสมบัติระดับ O แล้ว โดย junior college เป็นการศึกษา 2 ปีก่อนเข้ามหาวิทยาลัย (Pre-university Education) ส่วน Centralised institute ใช้เวลาการศึกษา 3 ปี ผู้ที่จบการ ศึกษาใน 2 ส่วนนี้สามารถสอบ GCE ระดับ A ซึ่งผู้ที่สอบได้คะแนนดีสามารถเลือกเข้าศึกษา ต่อในระดับอุดมศึกษาที่ National University of Singapore หรือ Nanyang Tec nological University หรือ Singapore Management University หรืออาจเลือกเรียน ฝึกหัดครูที่ National Institute of Education

2. Polytechnics นอกจากบทบาทในการฝึกอบรมแรงงานระดับกลางให้ทันต่อ พัฒนาการทางเทคโนโลยีและทางเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นสถานศึกษาสำคัญสำหรับนักเรียน ในสายเทคนิคและพาณิชยซึ่งสอบผ่าน GCE ระดับ O สามารถเข้าศึกษาต่อที่ Singapore Polytechnic หรือ Ngee Ann Polytechnic หรือ Temasek Polytechnic หรือ Nanyang Polytechnic หรือ Republic Polytechnic ซึ่งเปิดสอนหลากหลายสาขาวิชา เช่น วิศวกรรม ธุรกิจ การบัญชี พาณิชยทางทะเล สื่อสารมวลชน การพยาบาล เทคโนโลยีชีวภาพ วิศวกรรมอุตสาหกรรมการออกแบบสื่อด้วยระบบดิจิทัล วิทยาศาสตร์ประยุกต์ การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ เป็นต้น นักเรียนที่ได้คะแนนดี ๆ เมื่อเรียนจบมีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา/ มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยสถาบันของรัฐและภาคเอกชน ดังนี้

1. National University of Singapore (NUS) ประกอบด้วยคณะต่างๆ ซึ่งเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ได้แก่ Arts and Social Sciences, Business, Computing, Design and Environment, Dentistry, Engineering, Law, Medicine and Science ในขณะที่ Young Siew Toh Conservatory of Music และ University Scholars Programme เปิดสอนเฉพาะระดับปริญญาตรี สำหรับระดับ Postgraduate มีเฉพาะที่ Lee Kuan Yew School of Public Policy และ NUS Graduate School for Integrative Sciences and Engineering

2. Nanyang Technological University (NTU) เน้นในด้านวิศวกรรมศาสตร์ หลายแขนง วิทยาศาสตร์ ธุรกิจและการบัญชี นิเทศศาสตร์ และการฝึกหัดครู ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก

3. Singapore Management University (SMU) เป็นสถานศึกษาเอกชน ซึ่งได้รับเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2543 เปิดสอนเฉพาะในด้านการบริหารจัดการและธุรกิจ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ในปัจจุบันรัฐบาลสิงคโปร์ได้หันมาให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีให้มหาวิทยาลัยชั้นนำจากต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัย John Hopkins มหาวิทยาลัยชิคาโก Wharton School ของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย เป็นต้น เข้ามาจัดการเรียนการสอนในสิงคโปร์ เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยผู้เรียนไม่ต้องไปศึกษาต่อต่างประเทศ

มาเลเซีย

1) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

มาเลเซียวางกรอบวิสัยทัศน์ของชาติออกเป็น 3 ระยะใหญ่ๆ ระยะแรกในปี 1956-1970 ระยะที่ 2 ในปี 1970-1990 ระยะที่ 3 ในปี 1991-2005 ระยะที่ 3 นั้น มาเลเซียกำหนดวิสัยทัศน์ Vision ในอนาคต โดยการประกาศนโยบายทางเศรษฐกิจใหม่ ปี 2020 ซึ่งประกอบด้วยนโยบายการพัฒนาชาติหรือ National Development Policy 1991-2000 (NDP) และมีนโยบายวิสัยทัศน์แห่งชาติ National Vision Policy 2001-2004 (NVP) ในช่วงนี้มาเลเซียเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์และยุคสังคมฐานความรู้ และนโยบายด้านการศึกษาเรียกว่า Third Outline Perspective Plan 2001-2010 ประกอบด้วยนโยบายระยะสั้น คือ Eighth Malaysia Plan 2001-2005 ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำโรงเรียน Smart School (ตั้งแต่ปี 1997) ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของ MSC : Multimedia Super Corridor โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนา

ทุกด้านทั้งด้านร่างกายและจิตใจ 2. เพื่อให้โอกาสในการพัฒนาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล 3. เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีและมีทักษะการคิด 4. เพื่อให้การศึกษามีความเสมอภาคโดยให้โอกาสแก่เยาวชนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างเสมอภาค 5. ผู้ปกครองและชุมชน และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา

วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของมาเลเซีย เน้นการพัฒนากระบวนการศึกษาที่มีคุณภาพระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับศักยภาพสูงสุดของปัจเจกบุคคลและการตอบสนองต่ออุดมการณ์ศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตคนที่มีความรู้ มีสติปัญญาไตร่ตรอง รู้จักวิเคราะห์ด้วยเหตุและผล ทั้งนี้ ต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในพระเจ้า สมบูรณ์พร้อมในทุกๆ ด้าน มีมาตรฐานทางศีลธรรมสูง มีความรับผิดชอบ และมีประสิทธิภาพในการทำงานให้ประสบความสำเร็จทั้งเพื่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

การปฏิรูปการศึกษาของมาเลเซีย คือ การทำให้คนมาเลเซียทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่เรียกว่า "Education for All" นโยบายการปฏิรูปที่สำคัญในปัจจุบันแบ่งออกเป็น การปฏิรูปด้านการเรียนการสอน และการปฏิรูปครูผู้สอน

2) การปรับปรุงระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของมาเลเซียเป็นระบบ 6:3:2:2 ได้แก่ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา (6 ปี) มัธยมศึกษาตอนต้น (3 ปี) มัธยมศึกษาตอนปลาย (2 ปี) หลังมัธยมศึกษา (2 ปี) และอุดมศึกษา โดยส่วนใหญ่เด็กมาเลเซียที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี เริ่มเข้าศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่มีอยู่ทั่วประเทศทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน เมื่ออายุครบ 6 ปี ขึ้นไปก็จะเข้าเรียนระดับประถมศึกษาเป็นเวลา 6 ปี หลังจากนั้นจึงศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นเวลา 3 ปี ต่อด้วยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอีก 2 ปี เมื่อจบระดับมัธยมศึกษาแล้วจึงเป็นระดับอุดมศึกษา (post secondary education หรือ higher education) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรและระดับมหาวิทยาลัย ในระดับประกาศนียบัตร ประกอบด้วยการเรียนหลักสูตรเตรียมมหาวิทยาลัย (ชั้น 6) วิทยาลัย และโรงเรียนโปลีเทคนิค หลังจากจบการศึกษาในระดับนี้แล้ว นักเรียนจึงจะมีสิทธิศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และมีบางส่วนที่เริ่มทำงานเลย กล่าวโดยสรุประดับการศึกษา (Level of Education) แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับก่อนประถมศึกษา (Pre-school Education) เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนในชั้นอนุบาลสำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 4-6 ปี

ระดับประถมศึกษา (Primary Education) เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีระยะเวลา 6 ปี สำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป แบ่งเป็นโรงเรียนของรัฐบาล และของเอกชน การเรียนการสอนใช้ภาษาประจำชาติ คือ ภาษามลายูและภาษาอังกฤษ

ระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education) แบ่งเป็นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้ว มีทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นของรัฐบาล และที่รัฐบาลให้การสนับสนุนเพียงบางส่วน รวมทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นของเอกชน อนึ่ง ในการศึกษาในระดับนี้ยังแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนที่สอนด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และโรงเรียนสอนศาสนา

ระดับหลังมัธยมศึกษา/อุดมศึกษา (Post-Secondary Education) เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับเด็กนักเรียนที่เรียนจบในระดับมัธยมศึกษาแล้ว แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

(1) ระดับประกาศนียบัตร

- โรงเรียนวิชาชีพพิเศษเฉพาะด้าน (Special Education) เป็นการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน เช่น วิชาศิลปะ ดนตรี เป็นต้น
- โรงเรียนอาชีวศึกษา (Technical Education)
- โรงเรียนวิชาชีพครู (Teacher Education)

(2) ระดับปริญญาบัตร ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอน ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

สถานศึกษาในมาเลเซียแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ.1996 มาตราที่ 15 ดังนี้

- (1) สถานศึกษาหรือโรงเรียนที่เป็นของรัฐบาล (government education institutions)
- (2) สถานศึกษาหรือโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล (government-aided educational institution)
- (3) สถานศึกษาหรือโรงเรียนที่เป็นของเอกชน (private education institutions)

ไทย

1) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม

มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หลักการจัดการศึกษายึดหลัก 3 ประการ คือ การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ได้จัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา 7 ด้าน คือ หลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน การผลิตและการพัฒนาครู การปฏิรูปอาชีวศึกษา การปฏิรูปอุดมศึกษา การปฏิรูปการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชน และเอกชนในการจัดการศึกษา และการปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำ "แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559" เป็นแผนระยะยาว 15 ปี ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล 2) การพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมคุณภาพภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และ 3) การพัฒนาสภาพแวดล้อม และต่อมาได้มีการประกาศทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดยุทธศาสตร์ 13 ด้าน รวมทั้งประกาศเจตนารมณ์ในปี 2549 เป็นปีปฏิรูปการเรียนการสอน

ในปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลตามคำแถลงของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันศุกร์ที่ 27 ตุลาคม 2549 ให้เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ ขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษาและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ

2) การปรับปรุงระบบการศึกษา

พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ได้กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษา เป็น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ได้ การศึกษาในระบบ แบ่งออก เป็น 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งสามารถเทียบระดับได้ การจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม สามารถจัดได้ในสถานศึกษาที่มีลักษณะหลากหลาย ทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งในสถานประกอบการ

ระบบการศึกษาเป็นระบบ 6:3:3 ได้แก่ ประถมศึกษา (6 ปี) มัธยมศึกษาตอนต้น (3 ปี) มัธยมศึกษาตอนปลาย (3 ปี) และอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้การศึกษาภาคบังคับ มีจำนวน 9 ปี คือ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ยังกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

วิเคราะห์เปรียบเทียบ

วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ระบบการศึกษาและจุดเด่นระบบการศึกษา (6 ประเทศ) ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางการวิเคราะห์เปรียบเทียบวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ

ประเด็นการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลี	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
1. วิสัยทัศน์การศึกษา การศึกษา	<p>- ประกาศแผนการปฏิรูปการศึกษา "Japan Rise Again" ปี 2004 โดยยกระดับการปฏิรูปโรงเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถทางวิชาการ</p> <p>- ดำเนินการตามแนวคิด "Room to Grow" คือ ลดชั่วโมงเรียน ลดเนื้อหาการเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ตามความสามารถและความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักการคิด และแก้ปัญหาด้วยตนเอง</p> <p>- มีแนวคิด "Zest for Living" คือ ให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง</p>	<p>- ดำเนินการตามแนวคิด hongik ingan คือ การสร้างคนเพื่อสร้างชาติ เน้นประโยชน์ของมนุษยชาติ และเอกลักษณ์ของชาติ</p> <p>- การศึกษา คือ รากฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ พัฒนาเยาวชนให้เป็น ประชากรโลก (Global citizens) มีโลกทัศน์กว้าง ยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายของพัฒนาเยาวชนให้มีความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 10 ของโลก</p>	<p>- ประกาศแผนปฏิบัติการ "2003--2007 Action Plan for Invigorating Education" เพื่อสร้างสังคมที่ดี (well-to do society) ภายในปี 2020</p> <p>- ขยายการศึกษาภาคบังคับแก่ประชากรทั่วประเทศ</p>	<p>- ประกาศวิสัยทัศน์ "Thinking School Learning Nation" คือการปลูกฝังให้เด็กรุ่นใหม่ คิดในวิถีใหม่ๆ แก้ปัญหาใหม่ๆ เน้นศักยภาพในการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ไม่เรียน ไม่รู้</p> <p>- การศึกษาทำหน้าที่ 2 ประการ คือ พัฒนาปัจเจกชนและให้พลเมืองมีการศึกษา</p>	<p>- การพัฒนาระบบการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับศักยภาพสูงสุดของปัจเจกบุคคล และการตอบสนองต่ออุดมการณ์แห่งชาติ</p> <p>- เตรียมพลเมืองให้สามารถก้าวทันความทันสมัยของโลกในอนาคต</p>	<p>- ปฏิรูปการศึกษาตามพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข</p> <p>- ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559</p> <p>- ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้</p>

ตารางการวิเคราะห์เปรียบเทียบวิถีทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย 6 ประเทศ (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลี	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
<p>ยุทธศาสตร์ : การเตรียมประชากร เพื่อเข้าสู่สังคมฐาน ความรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพการศึกษา และคุณภาพชีวิต - เสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี (character building) ให้เยาวชนมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม - เน้นการเรียนรู้การสอนเพื่อค้นหาศักยภาพเฉพาะบุคคล (high talent manpower) - เน้นการศึกษาตามความสามารถที่แตกต่างของแต่ละบุคคล - ส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อผลิตผู้นำทางวิทยาศาสตร์ และส่งเสริมให้ญี่ปุ่นเป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีของนานาชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบโรงเรียนแห่งชาติ (single-track school system) หรือโรงเรียนในอุดมคติ - จัดการศึกษาเพื่อความ เป็นเลิศ (elite education) โดยให้ความสำคัญกับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ - กำหนดนโยบายการเตรียมนักเรียนเพื่อก้าวสู่อันดับต้น 	<ul style="list-style-type: none"> -ยกระดับการศึกษาของประเทศให้ประชากรทั่วประเทศให้ เป็นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ - พัฒนาศึกษาให้ทันสมัย เพื่อรองรับยุคสังคมฐานความรู้ - หัวใจสำคัญของอนาคตในยุคศตวรรษที่ 21 คือ ผู้เรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ และผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> -มุ่งสู่ความเป็นผู้นำด้านการผลิตทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 - สร้างระบบการศึกษาที่แข็งแกร่ง เชื่อมโยงให้นักเรียนทุกคนสามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง - ก้าวสู่การพัฒนาคุณภาพสูงสุด - เน้นศักยภาพความเป็นผู้นำ - ใช้การศึกษาในการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการศึกษาตามศักยภาพของบุคคล เพื่อผลิตคน ที่มีความรู้ ภูมิปัญญา ใฝ่รู้ และผล มีมาตรฐานสูง - รู้จักวิเคราะห์ด้วยเหตุ และผล มีมาตรฐานสูงทางศีลธรรม มีความรับผิดชอบ และมีประสิทธิ ภาพในการทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาครู - กำหนดแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบการศึกษาของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ (ต่อ)

ประเภทการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
2. จุดเด่นระบบการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> เน้นการศึกษาตลอดชีวิต ระบบการศึกษา - มีทางเลือกที่หลากหลาย สำหรับผู้จบมัธยม และผู้ที่มิ้งงานทำ สามารถเรียนต่อ ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ ระดับอุดมศึกษา - มีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน และระดับสูงที่มีคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นการศึกษา ตามศักยภาพ ระบบการศึกษา - มีทางเลือกที่หลากหลาย สำหรับผู้จบมัธยม และผู้ที่มิ้งงานทำ สามารถเรียนต่อ ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ ระดับอุดมศึกษา - มีทางเลือกที่หลากหลาย และวิทยาลัย เพื่อผลิตและพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นการยกระดับการศึกษาของประชากร ระบบการศึกษา - เปิดทางเลือก ให้เด็กและเยาวชน สามารถเลือกเรียนได้ หลายหลักสูตร ทั้งภาคกลางวันและภาคค่ำ เพื่อยกระดับ การศึกษาของ ประชากร อาชีพศึกษา - มีโรงเรียน หลายรูปแบบ หลายลักษณะ เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนระดับกลาง - เน้นการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อยกระดับความรู้ของ ประชากร 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นการศึกษา ตามศักยภาพ ระบบการศึกษา - เน้นการพัฒนา คติภาพ ความสนใจ และความสนใจ ผู้ที่เข้าสู่มหาวิทยาลัย ต้องผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน วิทยาลัย (Junior College) ผู้ที่จบออกสู่อุตสาหกรรม งานมีวิทยาลัย เทคนิคและโพลีเทคนิค เพื่อผลิตกำลังคนระดับ กลางที่มีคุณภาพ ระดับอุดมศึกษา - เน้นมหาวิทยาลัย ที่มีคุณภาพ และมาตรฐาน ระดับสากล 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นระบบการศึกษา ที่มีคุณภาพระดับสากล ระบบการศึกษาให้ทางเลือกที่หลากหลาย การผลิตกำลังคนระดับ กลางเน้นคุณภาพและ เทคโนโลยี ระดับอุดมศึกษา - เน้นคุณภาพและ มาตรฐานในระดับสากล มีมหาวิทยาลัย และ วิทยาลัย ทั้งของรัฐ เอกชน และนานาชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระบบการศึกษา มีความยืดหยุ่น สามารถเทียบโอนผล การเรียนรู้และ ประสบการณ์ ระดับอุดมศึกษา - มีทางเลือก ทั้ง มหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชน นานาชาติ และ มหาวิทยาลัยเปิด

บทที่ 3

การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในบทนี้ เป็นการนำเสนอเรื่อง การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย การรายงานของแต่ละประเทศแบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การส่งเสริมการศึกษา ICT และการพัฒนาครู

ญี่ปุ่น

1) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

ญี่ปุ่นปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานทุก 10 ปี เรียกว่า การปรับปรุงหลักสูตรแกนกลาง (Courses of Study) ซึ่งเป็นมาตรฐานแกนกลางระดับชาติ เป็นหลักสูตรที่สำนักงานการศึกษาในระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น และระดับโรงเรียนจะนำไปปฏิบัติ การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานวางแผนและพัฒนาหลักสูตร สำนักงานการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงการศึกษา

ก่อนการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลาง *สภากลางเพื่อการศึกษา* (Central Council for Education) ซึ่งดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ เพื่อจัดทำรายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะเสนอต่อกระทรวงการศึกษา และกระทรวงฯ จะขอคำแนะนำจาก *สภาหลักสูตร* (Curriculum Council) ให้ทำกรอบและทิศทางกว้างๆ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของสภากลางฯ นำไปผ่านกระบวนการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน จัดทำประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายและนำเสนอร่างหลักสูตรต่อกระทรวงฯ เพื่อนำไปจัดทำหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนดรายละเอียดต่างๆ และเนื้อหาวิชา จากนั้นนำหลักสูตรไปทดลองนำร่องสอนในโรงเรียน รับฟังข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรจากโรงเรียน นำร่อง ศึกษาผลการนำร่อง และศึกษาวิจัยหลักสูตรของต่างประเทศ ทำการเปรียบเทียบ

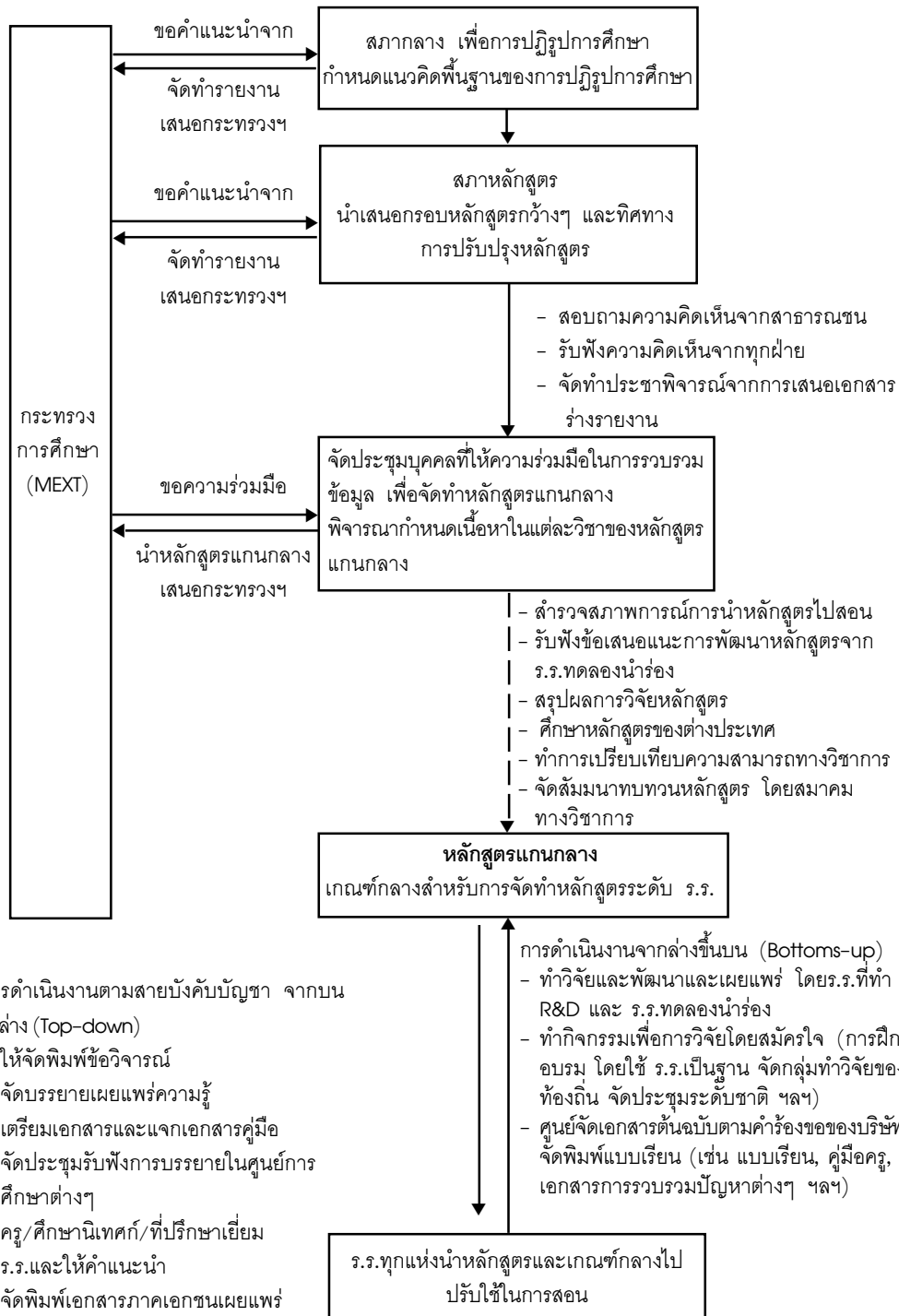
ความสามารถทางวิชาการกับหลักสูตรของญี่ปุ่น จัดสัมมนาทบทวนหลักสูตรโดยสมาคมทางวิชาการและนำผลจากการสัมมนาไปปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางเพื่อให้เป็นมาตรฐานกลางในการจัดทำหลักสูตรในระดับโรงเรียน และเป็นมาตรฐานกลางหรือเกณฑ์กลางไปปรับใช้ในการสอน

การดำเนินการตามกลไกและกระบวนการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของญี่ปุ่น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างจริงจัง ทั้งจากระดับบนลงล่าง (top-down) ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามสายบังคับบัญชา มีการจัดพิมพ์ข้อวิจารณ์ จัดบรรยายให้ความรู้เตรียมเอกสารคู่มือแจก ให้ครูที่เก่งและศึกษานิเทศก์เยี่ยมโรงเรียนเพื่อให้คำปรึกษาหารือ และจากระดับล่างขึ้นบน (bottoms-up) โดยมีโรงเรียนที่ทำวิจัยและพัฒนา (R&D) และโรงเรียนทดลองนำร่องเพื่อเผยแพร่หลักสูตรใหม่ จัดกลุ่มวิจัยของท้องถิ่น และการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Training) มีศูนย์จัดพิมพ์เอกสารประกอบการเรียนแบบเรียน คู่มือครู ฯลฯ

สำนักการศึกษาทั้งในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นซึ่งดำเนินงานในรูปคณะกรรมการจะนำหลักสูตรแกนกลางไปเป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานหลักสูตรการเรียนการสอนให้แก่โรงเรียนในท้องถิ่น ให้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ โรงเรียนมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกหลักสูตรที่ดีที่สุด และเหมาะสมที่สุดให้นักเรียนในท้องถิ่น นับเป็นการปฏิรูปโรงเรียนที่ให้โรงเรียนและครูมีอิสระในการบริหารหลักสูตร จัดทำแผนการสอน และตารางสอนในแต่ละชั้น แต่ละวิชาทุกปีการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของชุมชนของโรงเรียน หลักสูตรแกนกลางที่ใช้ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรปรับปรุงใหม่ในปี พ.ศ. 2546 ปรับปรุงมาจากหลักสูตรในปี พ.ศ.2541

กลไกการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางและการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของญี่ปุ่น ปรากฏในแผนภาพที่ 1 (JICA, 2547)

แผนภาพที่ 1 : กลไกการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานตามสายบังคับบัญชา จากบนลงล่าง (Top-down)

- ให้จัดพิมพ์ข้อวิจารณ์
- จัดบรรยายเผยแพร่ความรู้
- เตรียมเอกสารและแจกเอกสารคู่มือ
- จัดประชุมรับฟังการบรรยายในศูนย์การศึกษาต่างๆ
- ครู/ศึกษานิเทศก์/ที่ปรึกษาเยี่ยม ร.ร. และให้คำแนะนำ
- จัดพิมพ์เอกสารภาคเอกชนเผยแพร่เป็นประจำ
- จัดพิมพ์เอกสารงานวิจัยโดยมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานร่วมกับ ร.ร.

จุดมุ่งหมายและคุณลักษณะของหลักสูตรการศึกษาใหม่ เน้นกรอบการพัฒนาการศึกษาที่เรียกว่า "room to grow" และการสร้าง "ความสุขในการดำรงชีวิต" (zest for living) โดยมีแนวทางให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติ ดังนี้

(1) ปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนใหม่ที่เรียกว่า Comprehensive Five-day School Week System ซึ่งเป็นระบบการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้เรียน ที่แต่เดิมในอดีตโรงเรียนในญี่ปุ่นจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 5 วันครึ่ง - 6 วัน (คือเรียนวันเสาร์ด้วย) ให้ปรับลดลงเป็นสัปดาห์ละ 5 วัน (จันทร์-ศุกร์) และลดเนื้อหาการสอนลงร้อยละ 30 เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายและความพึงพอใจ และมีเวลาเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ก้าวไปสู่สังคมแห่งความรู้ และเพื่อจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการเรียน การคิด และพัฒนาตนเองรอบด้าน โดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้ การเรียนของนักเรียนญี่ปุ่นในอดีตซึ่งเน้นเวลาเรียนและเนื้อหาค่อนข้างแน่น เพื่อเตรียมการแข่งขันสอบเอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของประเทศได้สร้างภาวะเครียดให้แก่นักเรียน และผู้ปกครองมาเป็นเวลานาน จึงเกิดการปรับปรุงระบบเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดดังกล่าว

(2) ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(student-centered approach) เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงมากขึ้น เน้นการคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง เริ่มมีการเรียนแบบย้ายห้องเรียนไปตามวิชาต่างๆ ในชั้นมัธยมต้นมากขึ้น ครูจัดทำแผนการสอน (Lesson Plan) เพื่อเป็นแนวทางในการสอนนักเรียน และสามารถติดตาม ตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนได้ นอกจากนี้ ยังทำการศึกษาบทเรียน (Lesson Study) ซึ่งเป็นรูปแบบของการวิจัย โดยกลุ่มเพื่อนครูจะมาร่วมกันวิจัย ร่วมสังเกตการณ์การสอนของครู และร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนและบทเรียน เพื่อช่วยกันปรับปรุงคุณภาพของบทเรียนและการพัฒนาวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น Lesson Study เป็นลักษณะเด่นของการจัดการเรียนการสอนในประเทศญี่ปุ่นที่ทำให้การเรียนการสอนมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

(3) เนื้อหาการสอน มีวิชาให้เลือกเรียนมากขึ้น มีการอธิบายเนื้อหาที่ยากให้เข้าใจง่ายขึ้น นำเนื้อหาที่ยากไปไว้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตัดทอนเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนไปไว้ในระดับประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น และมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ การบรรจุ "องค์ความรู้รวม" (ไซโงักกุซุ) เข้าไว้ในหลักสูตรวิชาองค์ความรู้รวม หรือวิชาบูรณาการ เช่น ความรู้ความเข้าใจในประเทศต่างๆ ข้อมูลข่าวสาร สิ่งแวดล้อม สวัสดิการ สุขภาพอนามัย เป็นวิชาที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ การทดลองสำรวจหรือทัศนศึกษา

เรียนรู้เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง วิชาเริ่มเรียนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 3 สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนสัปดาห์ละ 2-4 ชั่วโมง ส่วนชั้นมัธยมปลายสามารถลงทะเบียน ได้ 3-6 หน่วยกิต ภายใน 3 ปี (วรินทร์ ววงค์, วารสารศิลปศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2545)

(4) มีการยกกฎหมายว่าด้วยพื้นฐานการศึกษา (พ.ศ. 2490) สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้นมาปรับปรุง โดยมีการเสนอให้เพิ่มเติม "ความรักชาติ" (Patriotism) โดยการยื่นตรงเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติเข้าไปด้วย กล่าวคือ ให้มีความสำนึกในคุณธรรมร่วมกันทั้งชาติ รักถิ่นกำเนิด รักชาติ และเคารพ ห่วงแหนววัฒนธรรมประเพณีของชาติญี่ปุ่น ทั้งนี้มีการเน้นการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม การสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน อาทิ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หลักสูตรระดับประถมศึกษา

ในหลักสูตรระดับประถมศึกษาประกอบด้วยวิชาเรียนหลัก 9 วิชา ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและชีวิต ดนตรี วาดเขียน/แกะสลัก งานบ้านและพลศึกษา นอกจากนี้ยังต้องเรียนวิชาศีลธรรม กิจกรรมพิเศษ และคาบเรียน บุรณาการ วิชาสิ่งแวดล้อมและชีวิตสอนเฉพาะในชั้น ป.1-2 วิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์และคาบเรียนบุรณาการเริ่มสอนตั้งแต่ชั้น ป.3 และวิชาที่มีคะแนนมากได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น คณิตศาสตร์และคาบเรียนบุรณาการ ซึ่งมีคะแนนค่อนข้างสูง

ญี่ปุ่นส่งเสริมการสอนกิจกรรมอย่างมากเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และให้ความสำคัญกับวิชาศีลธรรม โดยหากต้องการเพิ่มเติมการสอนศาสนาและศีลธรรม ครูก็สามารถเปลี่ยนชั่วโมงอื่นเพื่อนำไปสอน 2 วิชานี้ได้ ทั้งนี้ วิชาบุรณาการเป็นวิชาที่ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง

ตารางที่ 1 : วิชาเรียนและมาตรฐานชั่วโมงเรียนสำหรับระดับประถมศึกษา

ระดับ ชั้น	จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชา									ศิลปะ	กิจกรรม พิเศษ	คาบเรียน บูรณา การ	รวมจำนวน ชั่วโมงเรียน
	ภาษา ญี่ปุ่น	สังคม ศึกษา	คณิต ศาสตร์	วิทยา ศาสตร์	สิ่งแวดล้อม และ ชีวิต	ดนตรี	วาด เขียน/ แกะสลัก	งานบ้าน	พล ศึกษา				
ป.1	272	-	114	-	102	68	68	-	90	34	34	-	782
ป.2	280	-	155	-	105	70	70	-	90	35	35	-	840
ป.3	235	70	150	70	-	60	60	-	90	35	35	105	910
ป.4	235	85	150	90	-	60	60	-	90	35	35	105	945
ป.5	180	90	150	95	-	50	50	60	90	35	35	110	945
ป.6	175	100	150	95	-	50	50	50	90	35	35	110	945

หมายเหตุ 1 : 1 ชั่วโมงเรียน (คาบเรียน) เท่ากับ 45 นาที

หมายเหตุ 2 : ชั่วโมง "กิจกรรมพิเศษ" เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรระดับประถมศึกษา

หมายเหตุ 3 : หากต้องการเพิ่มเติมเรื่องศาสนาและศิลปกรรม สามารถเปลี่ยนชั่วโมงอื่นเพื่อนำไปสอน 2 วิชานี้ได้

ที่มา : ระเบียบการนำกฎหมายการศึกษาในโรงเรียนไปปฏิบัติ มาตรา 24

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา

ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาประกอบด้วยวิชาเรียนหลัก 9 วิชา ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลป สุขศึกษา/พลศึกษา ศิลปอุตสาหกรรม/งานบ้าน และภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังต้องเรียนวิชาศิลปกรรม กิจกรรมพิเศษ วิชาเลือก และคาบเรียนบูรณาการ วิชาที่เน้นมากคือ ภาษาญี่ปุ่น สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และวิชาเลือกซึ่งมีคะแนนมาก

การเรียนในระดับนี้ยังคงส่งเสริมการสอนกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และให้ความสำคัญกับวิชาศิลปกรรม โดยหากต้องการเพิ่มเติมการสอนศาสนาและศิลปกรรมครูก็สามารถเปลี่ยนชั่วโมงอื่นเพื่อนำไปสอน 2 วิชานี้ได้ ทั้งนี้ หลักสูตรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนวิชาเลือกตามความสนใจของตน และวิชาบูรณาการยังคงเป็นวิชาที่ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง

ตารางที่ 2 : วิชาเรียนและมาตรฐานชั่วโมงเรียนสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระดับ ชั้น	จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชา									ศีลธรรม	กิจกรรม พิเศษ	วิชา เลือก	คาบเรียน บูรณาการ	รวม จำนวน ชั่วโมง
	ภาษา ญี่ปุ่น	สังคม ศึกษา	คณิต ศาสตร์	วิทยา ศาสตร์	ดนตรี	ศิลปะ	สุขศึกษา/ พลศึกษา	ศิลป อุตสาหกรรม/ งานบ้าน	ภาษา ต่าง ประเทศ					
ม.1	140	105	105	105	45	45	90	70	105	35	35	0~30	70~100	980
ม.2	105	105	105	105	35	35	90	70	105	35	35	50~85	70~105	980
ม.3	105	85	105	80	35	35	90	35	105	35	35	105~ 165	70~130	980

หมายเหตุ 1 : 1 ชั่วโมงเรียน (คาบเรียน) เท่ากับ 50 นาที

หมายเหตุ 2 : ชั่วโมง "กิจกรรมพิเศษ" เป็นกิจกรรมการเรียนรู้นอกหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หมายเหตุ 3 : จำนวนชั่วโมงสำหรับวิชาเลือกขึ้นอยู่กับผลการพิจารณาหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่มา : ระเบียบการนำกฎหมายการศึกษาในโรงเรียนไปปฏิบัติ มาตรา 54

จุดเน้นของหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของญี่ปุ่น

จากการที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วไปสู่สังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่วัยรุ่นนิยมเลียนแบบความฟุ้งเฟ้อและหลงใหลกับความบันเทิงมากขึ้น ทำให้เด็กและเยาวชนญี่ปุ่น มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามกระแสโลก กระทรวงการศึกษาของญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้และกำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนโดยมุ่งเน้นการศึกษาดุริยางค์ในระดับประถมและมัธยมศึกษา ดังนี้

(1) มุ่งเน้นการพัฒนาสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่นักเรียน (Character Building) โดยการพัฒนาด้านจิตใจให้นักเรียนรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มุ่งมั่นในการทำงานอย่างจริงจัง รักษาระเบียบวินัย คิดอย่างมีเหตุและผล ประหยัด และรักการเรียนรู้ เป็นต้น

(2) มุ่งเน้นความสามารถทางวิชาการ (academic ability) โรงเรียนจะหิบบกการจัดลำดับการแข่งขันด้านต่างๆ ที่เป็นสถิติระดับโลก เช่น การประเมินผลของ PISA และ TIMSS เพื่อให้ครูและนักเรียนปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น การเรียนการสอนจะมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงโดยใช้กิจกรรมต่างๆ การวิจัยในโรงเรียน และวิชาที่เน้นเป็นพิเศษ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

(3) การสอนวิชาบูรณาการ ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จอย่างมากที่ในการจัดหลักสูตรบูรณาการที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกันศึกษาหาความรู้จากประสบการณ์

จริง และค้นหาหัวข้อ (topic) ในเรื่องที่จะเรียนด้วยตนเอง แล้วทำการค้นคว้าหาข้อมูลอย่างหลากหลายและนำมาเชื่อมโยงหรือบูรณาการ พร้อมทั้งพยายามคิดและหาวิธีแก้ปัญหาของหัวข้อนั้นๆ อันเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักเผชิญกับปัญหาและสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างดีได้ในอนาคต

การเรียนการสอนในระดับประถมและมัธยมของญี่ปุ่นเน้นกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย และการฝึกปฏิบัติจริงอย่างมาก โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติ อาทิ หลังชั่วโมงโฮมรูม กำหนดให้เป็นเวลาการอ่าน (Reading Time) ซึ่งทั้งครูและนักเรียนจะหยิบหนังสือที่ตนเลือกไว้แล้วและนำขึ้นมาอ่านเป็นเวลา 15 นาที เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการอ่านทุกวันจนเกิดความคุ้นเคย กลายเป็นการสร้างคุณลักษณะหรือนิสัยรักการอ่านโดยปริยาย

สื่อการเรียนการสอน

แบบเรียน คู่มือ หนังสือ และเอกสารประกอบสำหรับการเรียนของนักเรียนต้องได้รับการรับรองหรืออนุมัติจากกระทรวงการศึกษา ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้จัดพิมพ์ภาคเอกชนจัดทำตำรา/แบบเรียนเพื่อเสนอขออนุมัติการรับรองจากกระทรวงฯ โดยผ่านกระบวนการจัดทำแบบเรียนและการตรวจสอบหลายขั้นตอน แบบเรียนเหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตร(curriculum guideline) และมาตรฐานหลักสูตรของโรงเรียน อย่างไรก็ตามผู้จัดพิมพ์ภาคเอกชนสามารถเพิ่มเติมในเรื่องวิธีการจัดการเรียนรู้ (learning methods) และแนวคิดในเรื่องอุปกรณ์การสอนได้

กระบวนการจัดทำแบบเรียนและการตรวจสอบมีหลายขั้นตอน ดังนี้

(1) ผู้จัดพิมพ์ต้องแต่งตั้งทีมนักวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียน มีหน้าที่ร่วมกันเขียนตำราแบบเรียน การอภิปรายเพื่อปรับปรุงเนื้อหาหลายครั้งจนกระทั่งตรวจเรียบเรียง

(2) เมื่อเขียนตำราและตรวจสอบสมบูรณ์แล้ว ให้นำเสนอตัวอย่างตำราแบบเรียนต่อกระทรวงการศึกษา

(3) สภาการวิจัยด้านการตรวจสอบตำราแบบเรียน (Textbook Approval Research Council) จะทำการตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจสอบตำราแบบเรียน ซึ่งที่ประชุมสภา จะอภิปรายให้ความเห็นและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง

(4) กระทรวงฯ จะสั่งให้ผู้จัดพิมพ์ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

(5) ผู้จัดพิมพ์ดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำเสนอต่อกระทรวงฯ อีกครั้งหนึ่ง หากสภาการวิจัยฝ่ายการตรวจสอบตำราแบบเรียนตรวจสอบแล้ว เห็นว่าเหมาะสมที่จะจัดพิมพ์เป็นตำราแบบเรียนต่อไป ก็จะเสนอต่อกระทรวงฯ

(6) กระทรวงการศึกษา ฯ เป็นผู้พิจารณาครั้งสุดท้ายตามข้อเสนอของสภาฯ และอนุมัติรับรองให้ทำการจัดพิมพ์

ตำราแบบเรียนที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงการศึกษาฯแล้วจะสามารถนำไปเผยแพร่ยังชุมชนท้องถิ่นเพื่อให้คณะกรรมการท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกแบบเรียนที่มีประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นเพื่อให้โรงเรียนพิจารณา ซึ่งโรงเรียนมีอิสระในการพิจารณาคัดเลือกเป็นครั้งสุดท้ายสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนหรือไม่ ตำรา แบบเรียนนั้นจึงจะสามารถนำไปเป็นสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียน

การประเมินผล

การศึกษาของญี่ปุ่นพัฒนาขึ้นด้วยการประเมิน เพราะญี่ปุ่นถือว่า ถ้าไม่มีการประเมินก็จะไม่เกิดการพัฒนา (No evaluation means no improvement) และการศึกษาในโรงเรียนต้องการการประเมินที่เหมาะสมโดยทำการประเมินทั้งโรงเรียน ทีมครูและคณะกรรมการการศึกษา ญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับระบบการประเมินครูเป็นอย่างมาก (Teacher evaluation system) และการประเมินมิได้มุ่งเน้นการประเมินครูซึ่งเป็นผู้ถูกประเมิน (evaluatees) อย่างเดียว แต่ต้องมีการประเมินผู้ทำการประเมิน (evaluators) ด้วย

ในการประเมินครูมีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ประเมินโดยมุ่งเน้นการพัฒนาความก้าวหน้าของครู เช่น ประเมินโอกาสในการพัฒนาความสามารถ โดยพิจารณาจากผลสำเร็จในการพัฒนานักเรียน ครูจะตั้งเป้าหมายการประเมินด้วยตนเองให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ผู้ประเมินจะสัมภาษณ์ครู (ผู้ถูกประเมิน) เพื่อยืนยันความสำเร็จตามเป้าหมายการประเมินและแผนการพัฒนาในเวลาเดียวกันก็ให้คำแนะนำครู ในช่วงกลางปีการศึกษาผู้ประเมินจะสัมภาษณ์ครู เพื่อยืนยันความก้าวหน้าตามแผนพัฒนาและขยายแผนตามความจำเป็น ผู้ประเมินต้องให้รายละเอียดเกี่ยวกับแผนการสนับสนุนเพื่อพัฒนาความสามารถของครูผู้ถูกประเมิน ในช่วงปลายปีการศึกษา ผู้ประเมินจะสัมภาษณ์ครูเพื่อประเมินความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายดังกล่าว และร่วมกันวางแผนพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในปีต่อไป

(2) โรงเรียนของญี่ปุ่นมีการประเมินความสามารถในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์เพื่อความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ประเมินกับผู้ถูกประเมิน และความสามารถในการประเมินของผู้ประเมินก่อนการประเมินด้วย

(3) ญี่ปุ่นประเมินความสามารถและสภาวะการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากหลายหน่วยงาน อาทิ ผลการสำรวจสถานการณ์การนำหลักสูตรการศึกษาไปปฏิบัติ ผลการประเมินของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (IEA) ประกอบด้วยผลการเรียนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และวิชา

อื่นๆ และโครงการประเมินนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของประเทศในกลุ่ม OECD ซึ่งกระทรวงการศึกษา ได้นำไปเป็นฐานในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนมาโดยตลอด

2) การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ญี่ปุ่นกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญที่สุดในการเรียนในโรงเรียน ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของชาวญี่ปุ่นเรียกว่า "Japanese with English Abilities" ในปี 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความเป็นโลกาภิวัตน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงต้องพัฒนาเด็กให้มีทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาสากล (International Language) ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 20 ได้ เพื่อพัฒนาเด็กและความก้าวหน้าของประเทศญี่ปุ่นในอนาคต

แต่เดิมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเริ่มสอนในโรงเรียนของรัฐตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปี 2546 เพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประเทศ และเน้นการสอนพูด (oral communication) โดยการฝึกปฏิบัติการสนทนาด้วยภาษาอังกฤษและไม่เน้นไวยากรณ์

จุดประสงค์ของการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศของญี่ปุ่นคือ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจและแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาต่างประเทศได้ สามารถสื่อสาร เพิ่มพูนความสนใจในภาษาและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ และส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในญี่ปุ่นจึงมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร และฝึกประสบการณ์การปฏิบัติโดยใช้สถานการณ์ต่างๆ

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเน้นทักษะการฟังและการพูด เนื้อหาการสอนเป็นเรื่องที่ต่อเนื่องกันตลอดทั้งปีการศึกษา ครูจึงสามารถสอนอย่างยืดหยุ่น ตัดเนื้อหาบางส่วนออกได้ และจัดกิจกรรมหลากหลายให้นักเรียนสามารถปรับปรุงการใช้ภาษาได้ตามบริบท

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเน้นให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีวิชาภาษาอังกฤษ 2 วิชาให้เลือก ได้แก่ วิชาการสื่อสารแบบฟัง/พูด (Oral Aural Communication) ซึ่งจะเน้นการฝึกพูด และวิชาภาษาอังกฤษ I (English I) เป็นการจัดกิจกรรมการสื่อสาร

การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในญี่ปุ่นนั้น นอกจากจะเรียนเพื่อเตรียมการสอบเอนทรานซ์แล้ว ยังเรียนเพื่อการสื่อสารด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศอีกด้วย เพราะคนญี่ปุ่นทั่วไปยังสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษน้อยมาก และในปี 2549 ในการสอบเอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยเริ่มมีการสอบการฟัง

อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติ การสอนในห้องเรียนยังคงเน้นไวยากรณ์และการแปล ให้นักเรียนการออกเสียงและทำความเข้าใจกับบทเรียน

ปัญหาของการสอนภาษาอังกฤษคือ ครูยังขาดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ บางโรงเรียนจึงให้ครูญี่ปุ่นสอนร่วมกับครูผู้ช่วยชาวต่างชาติ (assistant language teachers) ที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยการจ้างตามข้อตกลง

3) การส่งเสริมการศึกษา ICT

ญี่ปุ่นมีการส่งเสริมการศึกษา ICT ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนอย่างมากและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

(1) จัดตั้งสำนักงานยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมเครือข่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสารและสารสนเทศที่ก้าวหน้า (Strategic Headquarters for the Promotion of an Advanced Information and Telecommunications Network Society) ในปี พ.ศ. 2544 และประกาศยุทธศาสตร์ e-learning ในปี พ.ศ. 2546 หลังจากจัดทำโครงการนโยบายสำคัญเรียกว่า e-Japan เพื่อมุ่งเน้นการใช้ IT ความเร็วสูง เช่น ดิจิตอล เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการศึกษา/ฝึกอบรม

(2) กระทรวงการศึกษาฯ ร่วมกับกระทรวงการค้าและกระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำโครงการส่งเสริม ICT โดยคัดเลือกโรงเรียนทดลองนำร่อง ICT จำนวน 100 โรงเรียนทั่วประเทศ ให้เป็นเครือข่ายช่วยครูสอนหลายรูปแบบ เพื่อนำ IT ไปใช้ในโครงการการศึกษาต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนเพื่อในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาทุกโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2548

(3) ในปี พ.ศ. 2545 โดยเฉลี่ยทุกโรงเรียนสามารถจัดคอมพิวเตอร์ให้นักเรียน 1 เครื่องต่อนักเรียน 10 คน ยกเว้นโรงเรียนสำหรับเด็กพิการจะลดจำนวนลง และทุกโรงเรียนสามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้ในปี พ.ศ. 2545 สำหรับอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระดับประถมและมัธยมต้นเข้าถึงได้น้อยกว่าระดับมัธยมปลาย และร้อยละ 20 สามารถเข้าถึงระบบ LAN

(4) ฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และพัฒนาเนื้อหาการสอนคอมพิวเตอร์โดยใช้วีดิทัศน์เป็นคู่มือให้ครูสามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ตลอดจนทำการวิจัยและพัฒนา (R&D) วิธีการสอนโดยใช้ระบบเครือข่ายความเร็วสูง

(5) สร้างศูนย์กลางสำหรับผลิตสื่อการสอน ณ สถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายทางการศึกษา (National Institute for Educational Policy Research)

(6) องค์การสื่อสารมวลชนทั้งโทรทัศน์และวิทยุ อาทิ สถานีโทรทัศน์ NHK (Nippon Hoso Kyokai) และสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational TV) ได้จัดรายการเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนมีรายการของโรงเรียนหลากหลายในรายการ อาทิ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น

(7) ทุกโรงเรียนตั้งแต่ระดับประถมถึงมัธยมศึกษา มีการติดตามการชมรายการโทรทัศน์ โดยเฉลี่ย 15 สถานี และเด็กประถมชมรายการโทรทัศน์มากกว่าฟังรายการวิทยุ และปัจจุบันรายการต่างๆ ปรับเป็นรายการที่สามารถศึกษาได้ผ่านคอมพิวเตอร์และการบันทึกวีดิทัศน์มากขึ้น

(8) กระทรวงการศึกษาฯ ส่งเสริมการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา โดยการจัดตั้ง NETCON และสมาคมรางวัลการศึกษาตั้งรางวัลคอมพิวเตอร์เพื่อส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นรางวัลที่มอบให้แก่โรงเรียนที่มีการส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ 5 รูปแบบ ได้แก่ (1) รูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล (2) รูปแบบการสร้างวิธีการนำเสนอเนื้อหาผสมผสานกับการใช้มัลติมีเดีย (3) รูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตในการแลกเปลี่ยนข้อมูล (4) รูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนทางไกล (5) รูปแบบรายการเพื่อการจัดหาข้อมูลที่สามารถเผยแพร่ให้ประชาชนไม่จำกัดจำนวน

4) การพัฒนาครู

รัฐบาลให้การสนับสนุนสถานภาพของครู ครูผู้สอนในญี่ปุ่นจึงมีสถานภาพค่อนข้างดีทั้งในแง่ของการยอมรับจากสังคมว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการสร้างอนาคตของเยาวชนของชาติ วิชาชีพครูจึงได้รับการยอมรับและการยกย่องศรัทธาจากชุมชน และสังคมโดยทั่วไปของญี่ปุ่น มีการส่งเสริมครูให้มีสถานภาพที่ดีพอสมควร เช่น ครูมีเงินเดือนสูงกว่าเงินเดือนโดยเฉลี่ยของข้าราชการพลเรือนโดยทั่วไป ครูที่มีผลงานการสอนดีจะได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้าจากโรงเรียน กระทรวงการศึกษาฯ และรัฐบาล เป็นต้น

สำหรับการพัฒนาครู ญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูเพื่อความสำเร็จในเรื่องการจัดทำหลักสูตร มีการพัฒนาครูทั้งก่อนประจำการและครูประจำการ โดยเน้นการเรียนรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ความเชี่ยวชาญด้านภาษา การฝึกประสบการณ์การสอน และมีการพัฒนาครูในหลายรูปแบบ อาทิ

(1) ครูที่ได้รับการบรรจุใหม่ในโรงเรียนจะมีระยะเวลาการทดลองปฏิบัติงาน 1 ปี ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวโรงเรียนจะจัดครูพี่เลี้ยงที่สอนมานานและเก่งร่วมกันทำการฝึกอบรมให้ครูใหม่ (beginners) ในโรงเรียนตลอดทั้งปี เรียกว่า Induction Training และใช้โรงเรียนเป็นฐานการฝึกอบรม (School-based Training)

(2) กระทรวงการศึกษา ให้งบประมาณอุดหนุนการฝึกอบรมครูประจำการมากขึ้น อาทิ

- สนับสนุนการพัฒนาครูในโรงเรียน เป็นการพัฒนาเป็นทีม เรียกว่า school-based Training ซึ่งครูจะร่วมกันวางแผน ประเมิน แก้ไขและปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

- สนับสนุนการไปศึกษาดูงานต่างประเทศเพื่อให้ครูนำความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนของตน

- สนับสนุนโครงการการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางการศึกษาและวัฒนธรรมกับครูต่างชาติ

- จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติให้แก่ครู ใช้เวลาประมาณ 5 วัน กำหนดหัวข้อ อาทิ การจัดทำแผนการสอน และการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative approach) ใช้เกมส์สอนไวยากรณ์ บทเรียนที่ใช้ทักษะเป็นฐานในการสอน การฝึกปฏิบัติการสอน การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โสตทัศนศึกษา และการออกเสียง เป็นต้น เพื่อพัฒนาความรู้และความเข้าใจในการพัฒนาการเรียนการสอนให้แก่ครู

- ร่วมกับหน่วยงานการฝึกอบรมครูของต่างชาติเพื่อการพัฒนาครู เช่น การพัฒนาครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ สำนักงานการศึกษาระดับจังหวัดจะร่วมกับองค์กร TESOL (Teacher of English to speakers of other Languages) หรือ ICTE (Institutue of Continuing & TESOL Education) และอื่นๆ ให้การอบรมครูให้มีความรู้และสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

สาธารณรัฐเกาหลี

1) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

เกาหลีได้มีหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ (national curriculum) ต้องทำการปรับปรุงทุก 5-10 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 เป็นต้นมา ภายใต้กฎหมายการศึกษา (Education law 1949) พ.ศ.2492 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดกรอบของหลักสูตร หลักสูตรปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงในปี พ.ศ. 2540 นับเป็นการปฏิรูปหลักสูตรครั้งที่ 7 เริ่มนำไปปฏิบัติในปี พ.ศ.2543

หน่วยงานที่ดูแลการปรับปรุงหลักสูตรของเกาหลี คือ กองนโยบายหลักสูตร (Curriculum Policy Division) ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานนโยบายโรงเรียน (School Policy Office) กระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Ministry of Education & Human

Resources Development : MOEHRD) เป็นผู้ประสานกับสถาบันวิจัยทางการศึกษา เช่น สถาบันหลักสูตรและการประเมินแห่งประเทศไทย(The Korean Educational Development Institute : KEDI) หรือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ทำการศึกษาวิจัย และประเมินผลหลักสูตรเพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ต่อมาในปี พ.ศ.2541 กระทรวงการศึกษา ฯ ได้จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการประเมินแห่งชาติ (The Korean Institute of Curriculum and Evaluation : KICE) ให้เป็นศูนย์รวมของนักคิด นักวิชาการ(think-tank) ทำการวิจัยหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติและประเมินผลการศึกษา โดยได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้ ยังรับผิดชอบครอบคลุมการพัฒนาวิธีการเรียนการสอน รับรองแบบเรียน และทำการทดสอบการศึกษาในระดับชาติ

ในอดีตกระทรวงการศึกษา ฯ เป็นศูนย์รวมในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาทั้งหมด การปรับปรุงหลักสูตรในเวลาต่อมาได้มีการกระจายอำนาจการควบคุมหลักสูตรลงไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนมากขึ้น ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับเทศบาลและท้องถิ่นสามารถปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในท้องถิ่น โรงเรียนสามารถจัดทำแผนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติโดยยึดตามบทบัญญัติในกฎหมายการศึกษา

กระทรวงการศึกษา ฯ จัดทำหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยจำนวนวันเรียน วิชาที่ต้องเรียนในแต่ละปี เวลาเรียนในแต่ละวิชา เนื้อหาวิชาเรียน และเกณฑ์การพัฒนาแบบเรียน นอกจากนี้ ยังจัดทำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีประเมินผลการเรียนซึ่งโรงเรียนต้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

หลักการภายใต้หลักสูตรฉบับปัจจุบันมี 4 ประการ ได้แก่

- 1) การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) การส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 3) การพัฒนาการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 4) การเพิ่มอำนาจในการบริหารการศึกษาขององค์กรท้องถิ่น

การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้มุ่งสร้างสรรค์ประชาชนให้มีลักษณะทางการศึกษา ดังนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีบุคลิกภาพเป็นของตนเองและเป็นประโยชน์ต่อสังคม
- (2) บุคคลซึ่งมีความสามารถเชิงสร้างสรรค์
- (3) บุคคลซึ่งประกอบอาชีพภายใต้กรอบแห่งวัฒนธรรมอันดีงาม
- (4) บุคคลซึ่งพัฒนาความเจริญให้กับสังคมบนพื้นฐานของจิตสำนึกประชาธิปไตย

การปฏิรูปหลักสูตรโรงเรียนมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ จัดวิชาเลือกให้นักเรียนมีสิทธิเลือกเรียนเพิ่มขึ้น

และลดภาระการเรียนรู้ที่หนักงลง หลักสูตรทั่วไปจัดให้นักเรียนมีทักษะชีวิตขั้นพื้นฐาน อาทิ ภาษาต่างประเทศ การรู้จักใช้เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร และทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ผลจากการใช้หลักสูตรใหม่ในปัจจุบัน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษา หลักสูตรครั้งที่ 7 เริ่มนำไปสู่การปฏิบัติในปี พ.ศ. 2543

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กระทรวงการศึกษา กำหนด ในปี พ.ศ. 2539 คือ เพื่อปรับปรุงความสามารถขั้นพื้นฐาน ทักษะและทัศนคติ พัฒนาความสามารถทางภาษาและความมีศีลธรรมตามแบบอย่างประชาธิปไตยในการดำรงชีวิตในสังคม เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาให้มีความร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะทางเลขคณิตและการสังเกตการณ์ทางวิทยาศาสตร์และเพิ่มการส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องสุขภาพและมีพัฒนาการไปพร้อมกันระหว่างร่างกายและจิตใจ ซึ่งครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาจะสอนทุกวิชา

หลักสูตรระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ประกอบด้วยวิชาหลัก 10 วิชา ได้แก่ วิชาศีลธรรม (moral education) ภาษาเกาหลี สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พลศึกษา ดนตรี ศิลปกรรม ศิลปะปฏิบัติ และภาษาอังกฤษ ซึ่งการสอนภาษาอังกฤษเริ่มสอนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 3 สำหรับชั้นประถมปีที่ 1-2 วิชาส่วนใหญ่เป็นวิชาสอนแบบบูรณาการ ยกเว้นภาษาเกาหลีกับคณิตศาสตร์สอนตามรายวิชา

โรงเรียนระดับประถมศึกษามุ่งเน้นการสอนศิลปะ ดนตรี และพลศึกษามากกว่าระดับมัธยมศึกษา และให้ความสำคัญกับคติพจน์หรือคติที่จะช่วยกระตุ้นนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนและการให้ความสำคัญกับครู โดยมีป้ายปรากฏข้อความหรือคติ อาทิ "ขยันและฉลาด" "ครูผู้สร้างอนาคต" เป็นต้น

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ประกอบด้วยวิชาพื้นฐาน 12 วิชา วิชาที่เพิ่มเติมคือ วิชาเลือก กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ซึ่งครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาจะสอนตามวิชาที่ตนเชี่ยวชาญในแต่ละวิชานั้นๆ

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งออกเป็น 2 สาย คือ โรงเรียนมัธยมสายสามัญที่เน้นวิชาการ กับ โรงเรียนมัธยมสายอาชีพ ในปี 2538 นักเรียนเลือกเรียนในโรงเรียนมัธยมสายสามัญร้อยละ 62 และเลือกเรียนในโรงเรียนมัธยมสายอาชีพร้อยละ 38 มีจำนวนน้อยที่เรียนในโรงเรียนเฉพาะด้านเช่น โรงเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนศิลปะ โรงเรียนภาษาต่างประเทศ ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ เพื่อส่งเสริมบุคลิกและความสามารถของนักเรียนให้เป็นกำลังในการอนุรักษ์และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประเทศไทย พัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียนเพื่อเตรียมตัวเข้าทำงานตามความต้องการของ

สังคม ส่งเสริมความเป็นอิสระของนักเรียน พัฒนาการด้านอารมณ์ และความสามารถในการคิดและพัฒนาด้านร่างกายและจิตใจ

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเกาหลีที่เป็นสหศึกษา คือ โรงเรียนที่มีทั้งนักเรียนชายและหญิงมีเพียงร้อยละ 5 แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10 และนักเรียนทั้งชายและหญิงจะต้องเรียนวิชาเทคโนโลยีและวิชาการครองเรือน (domestic science)

นักเรียนที่ประเทศเกาหลีเรียนหนักมาก กฎหมายการศึกษาของเกาหลีได้กำหนดให้โรงเรียนทำการสอนอย่างน้อย 220 วันต่อปีการศึกษา แต่แต่ละปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน ภาคเรียนที่ 1 เริ่มตั้งแต่ 1 มีนาคม - 31 สิงหาคม ภาคเรียนที่ 2 เริ่มวันที่ 10 กันยายน - ปลาย เดือนกุมภาพันธ์ โรงเรียนทำการสอนวันละประมาณ 4-7 คาบเรียน ตั้งแต่ 8.00 - 16.30 น. คาบเรียนละ 50 นาที มีพักช่วงเช้าและพักรับประทานอาหารกลางวัน 50 นาที ครูเป็นผู้เดินสอน ในขณะที่นักเรียนนั่งเรียนในห้องเรียน หลังจากเลิกเรียนแล้วนักเรียนยังไปอ่านหนังสือต่อที่ห้องสมุดหรือไปเรียนกวดวิชาของสถาบันเอกชนจนถึงเวลาประมาณ 22.00-24.00 น.

นักเรียนชั้นมัธยมปลายเรียนหนักมากเพื่อเตรียมสอบเอนทรานซ์เข้าวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้ปกครองถือเป็นเรื่องสำคัญ ทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งประสบภาวะเครียดเช่นเดียวกับนักเรียนของประเทศญี่ปุ่น

ครูประจำชั้นมีความสำคัญต่อความประพฤติของนักเรียนและรับผิดชอบต่อนักเรียนเช่นเดียวกับผู้ปกครอง โดยครูจะพูดคุยกับนักเรียนและผู้ปกครองอยู่เสมอเพื่อร่วมมือกันปรับปรุงความประพฤติ โดยปกติปัญหาเรื่องความประพฤติของนักเรียนมีน้อยมากหรือเกือบจะไม่มี นักเรียนให้ความเคารพครูอย่างมาก การทำความเคารพครูเป็นวัฒนธรรมที่ยังคงรักษาไว้ได้อย่างดีในโรงเรียน ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา กฎหมายสั่งยกเลิกการลงโทษนักเรียนด้วยการเชียนตี ซึ่งเกิดปัญหาเรื่องการจำกัดอำนาจในการแก้ปัญหานักเรียนของครู

วิชาที่เป็นจุดเน้นและค่อนข้างประสบความสำเร็จของเกาหลี ได้แก่ วิชาศีลธรรม (Moral Education) และวิชาคณิตศาสตร์ (Mathematic)

ชาวเกาหลีได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามาก นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน จนอาจกล่าวได้ว่าไม่มีประเทศใดให้ความสำคัญกับการศึกษามากเท่าชาวเกาหลีได้ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สนองต่อความต้องการของท้องถิ่น เช่น การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของประชากร และการบริการชุมชน เป็นต้น

ปัญหาและความต้องการทางการศึกษา

แม้ว่าเกาหลีใต้จะประสบความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาค่อนข้างสูง แต่ก็ยังมีความต้องการปรับปรุงการศึกษาต่อไปเพื่ออนาคต เช่น การศึกษาในระดับท้องถิ่นยังต้องการการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้มากขึ้นอีก ครูต้องการลดจำนวนนักเรียนต่อห้องลงมา เพราะชั้นเรียนที่มีนักเรียนจำนวน 50 - 60 คน ถือว่ามากเกินไปที่จะดูแลการเรียนและการสร้างคุณธรรมให้นักเรียนได้เป็นอย่างดี

สื่อการเรียน

ตำราทางวิชาการตลอดจนคู่มือการสอนภายใต้กรอบของหลักสูตรแห่งชาติแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- (1) ตำราที่จัดพิมพ์โดยกระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (2) ตำราที่จัดพิมพ์โดยภาคเอกชนและได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (3) ตำราที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานราชการในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น นำไปใช้สอนในโรงเรียนของรัฐ แต่โรงเรียนเอกชนอาจนำมาใช้ตามความเหมาะสมและความต้องการของนักเรียน

การประเมิน

ตามพระราชบัญญัติการประถมและมัธยมศึกษา มาตราที่ 9 กำหนดให้มีการประเมินทั้งคณะกรรมการการศึกษาและการประเมินโรงเรียน วัตถุประสงค์การประเมินเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ และมีวัตถุประสงค์อื่นด้วยคือ ให้คณะกรรมการการศึกษาแข่งขันกันเพื่อพัฒนาคุณภาพให้สูง ในเวลาเดียวกัน ผลการประเมินกับงบประมาณมีส่วนเกี่ยวข้องกัน คือ เมื่อผลงานดีจะได้งบประมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการทำงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2) การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในสาธารณรัฐเกาหลี นักเรียนเริ่มเรียนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และในมหาวิทยาลัย การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเป็นการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย (relaxed atmosphere) โดยการเรียนแบบสนทนามากกว่าการท่องตามกฎไวยากรณ์

การสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษายังคงเน้นการท่องจำตามกฎไวยากรณ์ เรียนเพื่อเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย และเตรียมสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสากล เช่น TOEIC และ TOEFL โดยเน้นทักษะการฟังและไวยากรณ์ ไม่เน้นการพูด ส่งผลให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษได้น้อย แม้จะใช้เวลาเรียนมากกว่า 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีการจัดทำ 6 ครั้งแล้วตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2492 ด้วยวัฒนธรรมการสอบที่เข้มแข็งและใช้วิธีการสอนที่เน้นไวยากรณ์และการแปลจนถึงปี พ.ศ. 2513 การจัดทำหลักสูตรภาษาต่างประเทศครั้งที่ 5 ในปี พ.ศ. 2530 เน้นความสามารถในการสื่อสาร และหลักสูตรภาษาต่างประเทศ ครั้งที่ 6 ในปี พ.ศ. 2538 ได้เริ่มเน้นทักษะการฟังและการพูดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากกว่าเน้นความรู้ด้านไวยากรณ์

ในปี พ.ศ. 2537 สาธารณรัฐเกาหลีได้พัฒนาการสอนภาษาอังกฤษไปสู่ระดับประถมศึกษา มีการจัดหลักสูตรเสริมวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) ในปี พ.ศ. 2540 ภาษาอังกฤษกลายเป็นวิชาบังคับในชั้น ป.3 และในชั้น ป.4 ขึ้นไป มีการสอนภาษาอังกฤษด้วยหลักสูตรพิเศษ

เกาหลีส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพโดยจัดทำโครงการ ดังนี้

(1) **โครงการ EPIK(English Program in Korea)** มีการจ้างครูชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จาก 5 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ไปสอนในโรงเรียนของรัฐ เพื่อให้นักเรียนสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น

(2) **โครงการหมู่บ้านภาษาอังกฤษ (English Villages)** รัฐบาลสนับสนุนให้นักเรียนในหมู่บ้านที่มีรายได้น้อยสามารถพัฒนาภาษาอังกฤษ โดยจัดจ้างชาวต่างชาติและทีมครูชาวเกาหลีร่วมกันส่งเสริมทุกคนในหมู่บ้านให้สนทนากันด้วยภาษาอังกฤษ นักเรียนสามารถฝึกการพูดภาษาอังกฤษจากประสบการณ์จริงในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย แต่ยังคงรักษาวัฒนธรรมของเกาหลี โครงการนี้เริ่มจากหมู่บ้านยองหงิ ในปี 2004 และได้ผลดี จึงกำลังขยายไปยังเมืองอื่นๆ

3) การส่งเสริมศึกษา ICT

การเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ของเกาหลี หมายถึง การเปลี่ยนแปลงจากสังคมสารสนเทศ (information-based society) มาเป็นสังคมฐานความรู้ (knowledge-based society) ซึ่งต้องการแรงงานที่มีการศึกษาและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศ (ICT) อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว เกาหลีส่งเสริมการศึกษา ICT ดังนี้

(1) ประกาศใช้แผนการพัฒนา ICT เพื่อใช้ในการศึกษา (Comprehensive Plan for Developing ICT use in Education แผนนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระหว่างปี 2538-2543 ระยะที่ 2 ระหว่างปี 2544-2548 มุ่งเน้นการเข้าสู่มาตรฐานทักษะด้าน ICT การปรับปรุงหลักสูตร การจัดสรรงบประมาณ ติดตามความก้าวหน้า การใช้และการจัดระบบ e-governance เพื่อการศึกษา

(2) เทคโนโลยีหลักที่ใช้ในโรงเรียนประกอบด้วย วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดรายการเหล่านี้ ได้แก่ EBS ซึ่งมีทั้งการออกอากาศทางวิทยุและโทรทัศน์สายเคเบิลและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายผู้ฟังมีรายการการศึกษาตลอดชีวิต รายการสอนตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น การอาชีวศึกษา ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

(3) รัฐบาลจัดตั้งสถาบัน KERIS ในปี พ.ศ. 2542 ให้เป็นสถาบันส่งเสริมวิจัยและการศึกษาชั้นนำในเกาหลีซึ่งให้บริการข้อมูลผ่านเครือข่ายทางการศึกษา (EDUNET) และเป็นสถาบันสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ

(4) เกาหลีบูรณาการ ICT กับการศึกษา โดยการจัดทำแผนบูรณาการ ICT เข้ากับระบบการศึกษาของชาติ ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการดังนี้

- พัฒนาความสามารถในการใช้ ICT ในโรงเรียน
- ลงทุนเพื่อการจัดทำโครงสร้าง ICT ในโรงเรียนระดับประถม และมัธยมศึกษาทุกแห่ง
- พัฒนาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน
- จัดอบรมครูในเรื่อง ICT
- ปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชั้นเรียน
- จัดทำ ICT ให้สอดคล้องกับระบบข้อมูลการวิจัยและการศึกษาของเกาหลี (Korea Education and Research Information System-KERIS)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลเกาหลีได้จัดให้โรงเรียนทุกแห่งทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต ครูจำนวน 340,000 คนได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ส่วนตัว

4) การพัฒนาครู

กระทรวงศึกษาธิการของเกาหลีได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูมากและพัฒนาครูในทุกสาขาวิชา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและส่งเสริมจริยธรรมของครู ดังนี้

- การฝึกอบรมเพื่อรับประกาศนียบัตร เป็นการอบรมครู โดยสำนักฝึก อบรมครู ในระดับภูมิภาค ประมาณ 180 ชั่วโมง
- การฝึกอบรมทั่วไป เกี่ยวกับทฤษฎีและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยโรงเรียนและ สำนักฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค ประมาณ 60 ชั่วโมง
- การฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นการอบรมอาจารย์ใหญ่ ครูระดับสูง ผู้บริหาร การศึกษา โดยสำนักฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค และสถาบันแห่งชาติว่าด้วยการวิจัย และฝึกอบรม
- การฝึกอบรมพิเศษ ใช้ระยะเวลา 2-3 ปี เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความชำนาญ เฉพาะด้าน
- การฝึกอบรมในต่างประเทศหรือการไปทัศนศึกษา ใช้เวลาประมาณ 1-2 สัปดาห์ นอกจากนี้ ยังมีการฝึกอบรมครูเพื่อการใช้ ICT อย่างต่อเนื่องดำเนินการโดย สถาบัน KERIS และให้การรับรองสถาบันอีก 46 แห่ง ในการสอนทางไกลเพื่อการฝึกอบรมครู ในสถาบันต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

สาธารณรัฐประชาชนจีน

1) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

ประเทศจีนทำการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทั่วประเทศ โดยเปลี่ยนแปลง แนวทางเดิมซึ่งเรียนรู้เฉพาะเกี่ยวกับลัทธิขงจื้อมาเป็นเวลานานมาเป็นแนวทางใหม่ให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก จีนจัดตั้งสถาบันวิจัยการศึกษาแห่งชาติ (China National Institution for Education Research - CNIER) เป็นหน่วยวิจัยหลักสูตร และ ศูนย์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาแบบเรียนและหลักสูตรโรงเรียน (National Center for School Curriculum and Textbook Development) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการทำการปฏิรูปหลักสูตรแกนกลางเพื่อพัฒนาแนวคิดและวัฒนธรรมที่ก้าวหน้ายุคใหม่ สร้างความร่วมมือและ ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประชาชนชาวจีนและสร้างสังคมสมานฉันท์ภายใต้ระบบ สังคมนิยมให้เป็นสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจในขณะเดียวกันก็ เปิดกว้างแบบประชาธิปไตย

การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานของจีนมีความสำคัญมาก แบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 - เริ่มวางกรอบแนวคิดหลักสูตร (พ.ศ.2539-2541) โดยดำเนินการศึกษา การดำเนินงานให้เป็นที่ไปตามการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี การศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดทำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 - ทำการวิจัย จัดทำกรอบแนวทาง ประกาศใช้ และทดลองใช้แบบ
เรียนตามหลักสูตร(พ.ศ.2540-2544) การพัฒนาหลักสูตรดำเนินการอย่างเป็นระบบ คือ ระบบ
โครงสร้าง ประกอบด้วย เป้าหมายหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร
กระบวนการสอน การประเมินหลักสูตร และการจัดการหลักสูตร และระบบกระบวนการ
ประกอบด้วย กระบวนการศึกษาออกแบบ กระบวนการการตัดสินใจ กระบวนการนำไปปฏิบัติ
กระบวนการประเมินและการตอบกลับ

ระยะที่ 3 - ทดลองนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่ใช้ในโรงเรียนในจังหวัด
ต่างๆ ทั่วประเทศและจัดทำกรอบหลักสูตรสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (พ.ศ.2544-2547)
โดยถือว่าการทดลองนำไปปฏิบัตินับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อติดตามและแสวงหาแนวทาง
การสร้างสรรค์นวัตกรรม

ระยะที่ 4 - มีผลสะท้อนกลับที่ดีและมีความนิยมใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จึงได้ทดลองหลักสูตรใหม่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปี 2548 เป็นต้นมา ก่อนที่จะให้
โรงเรียนใช้หลักสูตรใหม่ กระทรวงศึกษาธิการได้ทำโครงการทดลองนำร่องการใช้หลักสูตรที่
โรงเรียนใน 17 เขตพื้นที่การศึกษา โดยการพัฒนาครูในเรื่อง การศึกษาที่เน้นความสามารถ
(competence-oriented education) ในระบบการสอบเอ็นทรานซ์ ของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลายและกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการอบรม

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(Guidelines for Curriculum Reform of Basic Education) ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของการ
เชื่อมโยงโรงเรียนกับสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงาน (practical
work) ในระหว่างการศึกษาองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยกระตุ้นให้นักเรียนเริ่ม
ต้นศึกษาการปฏิบัติงานด้วยตนเองผ่านการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและการเรียนรู้ในสังคมเพื่อ
พัฒนาคุณค่าในการสร้างประโยชน์ต่อสังคม และต่อนักเรียนเอง

หลักสูตรการศึกษา ปี พ.ศ. 2544 มุ่งเน้นดังนี้

- ให้การศึกษาที่มีคุณภาพและให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น
- ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เพื่อให้มีทักษะและความรู้พื้นฐานในการ
แสวงหาความรู้ สามารถเลือกคุณค่าในสิ่งที่ถูกต้องได้
- การจัดการเรียนการสอนและระยะเวลาเป็นการจัดเพื่อสนองความต้องการ
ของนักศึกษาในแต่ละท้องถิ่นให้เหมาะสม โดยเน้นให้มีวิชาที่หลากหลาย และมีการ
บูรณาการ

- เน้นความเชื่อมโยงของเนื้อหาวิชาและหลักการ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนในสังคมสมัยใหม่ที่เป็นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในปี 2546 ได้ประกาศหลักสูตรใหม่และทดลองใช้ในบางจังหวัดและบางเมืองรัฐบาล ในทุกระดับของจีนต้องมีการประกันการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรเพื่อให้การสามารถดำเนินการอย่างมีทิศทางที่ถูกต้อง

หลักสูตรระดับประถมศึกษาที่มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กรุ่นใหม่ที่มีความสามารถเพียงพอช่วยขับเคลื่อนประเทศจีนไปสู่ความทันสมัย ในการบรรลุจุดประสงค์นี้ จำเป็นต้องยึดแนวการศึกษาที่เน้นความสามารถเป็นหลักและเปิดโลกทัศน์สู่โลกภายนอกให้กว้างขึ้น เพื่อเตรียมนักเรียนในการสร้างประเทศจีนในอนาคต

หลักสูตรระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยวิชาเรียน 8 วิชา ได้แก่ ภาษาจีน คณิตศาสตร์ ดนตรี พลศึกษา ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น สำหรับวิชาเคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา เริ่มเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยวิชาเรียน 12 วิชา ได้แก่ ภาษาจีน คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ประวัติศาสตร์ การเมือง ฟิสิกส์ พลศึกษา ภูมิศาสตร์ สุขศึกษา สรีรศาสตร์ เคมี และชีววิทยา

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 3 สาย ได้แก่

(1) โรงเรียนสายสามัญ ใช้เวลาเรียน 3 ปี แบ่งการสอนออกเป็น 2 สายวิชา คือ สายมนุษยศาสตร์และสายวิทยาศาสตร์ เพื่อเตรียมสอบเอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งใช้ข้อสอบกลาง นักเรียนที่เรียนจบสายนี้จะได้รับประกาศนียบัตร (certificate of graduation)

(2) โรงเรียนการศึกษาพิเศษ ใช้เวลาเรียน 3 ปี หลักสูตรการสอนมีหลายสาขา ประกอบด้วยสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขศึกษา การเงิน เศรษฐศาสตร์ การเมือง กฎหมาย เกษตรกรรม ป่าไม้และพลศึกษา เป็นการเรียนเพื่อเตรียมนักเรียนเข้าสู่ตลาดแรงงาน นักเรียนที่เรียนจบสายนี้จะได้รับประกาศนียบัตร

(3) โรงเรียนเทคนิค โรงเรียนอาชีวศึกษา และโรงเรียนเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียน 2 - 4 ปี หลักสูตรการสอนประกอบด้วยหลายสาขาวิชา อาทิ วิชาวิศวกรรม เกษตรกรรม ป่าไม้ แพทย์ การเงิน การทอผ้า การตัดเย็บ การสีเสื่อ และอิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณร้อยละ 40 เลือกเรียนในสายนี้ นักเรียนที่เรียนจบสายนี้จะได้รับประกาศนียบัตร

ผลจากการปฏิรูป ครูได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากการสอนตามหนังสือแบบเรียนไปสู่การกระตุ้นให้นักเรียนค้นหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ จากการ

เข้าร่วมกิจกรรมในหลักสูตรเสริมต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนพัฒนา นิสัยการคิดอย่างมีอิสระและกล้าพูดแสดงความคิดเห็นของตนมากขึ้น

ระบบการลงทะเบียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเปลี่ยนแปลงไป การประเมินผลการสอบเอ็นทรานซ์ใช้ระบบการให้เกรด เช่น เกรด A, B, C และ D ตามความสามารถในการพัฒนาทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกายและคุณธรรม ส่งผลให้นักเรียน พัฒนาศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา การสื่อสารและความร่วมมือ

ในปี 2547 นักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาทั่วประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อีก 35 ล้านคน และปี 2548 ร้อยละ 95 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้หลักสูตรการศึกษาใหม่ อย่างไรก็ตาม นักคณิตศาสตร์และนักวิชาการบางกลุ่ม มีความเป็นห่วงว่า แบบเรียนตามหลักสูตรใหม่จะเกินไป อาจส่งผลให้คุณภาพการศึกษา ของนักเรียนลดลง แต่บางกลุ่มเห็นว่า หลักสูตรเก่าเป็นการแยกเด็กเก่งกับเด็กอ่อน ในขณะที่ หลักสูตรใหม่พยายามช่วยให้ครูและนักเรียนพัฒนาความสามารถของตนให้ดีขึ้น

2) การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

หลังจากที่สาธารณรัฐประชาชนจีนได้เปิดประเทศสู่โลกภายนอก จีนได้เริ่มมีการ ปรับเปลี่ยนนโยบายในการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีอิสระเสรีมากขึ้น ในการดำรง ชีวิต และการสอนภาษาอังกฤษได้รับความสนใจมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะเมื่อจีนจะเป็น เจ้าภาพการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในปี พ.ศ.2551 รัฐบาลจีนมีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษไปทั่วประเทศ ไม่เพียงแต่การสอนในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการ ฝึกอบรมภาษาอังกฤษในรูปแบบต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วประเทศอีกด้วย ทำให้ประชาชน ชาวจีนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น สิ่งพิมพ์ต่างๆ และตำราที่ เกี่ยวกับการอ่านและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเริ่มได้รับนิยมมากขึ้นเป็นลำดับ

จีนปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบใหม่มีมาตรฐานมากกว่า ในอดีตโดยการรับเอากระบวนการสอนของนานาชาติซึ่งจัดแบ่งการสอนภาษาอังกฤษออกเป็น 9 ระดับมาใช้ และเปลี่ยนวิธีการสอนจากแบบเดิมที่เน้นการสำคัญของคำศัพท์และไวยากรณ์ มาเป็นการเน้นการพัฒนานักเรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษสำหรับชีวิตประจำวัน โดยกระตุ้น ความสนใจ และการมีส่วนร่วมตามประสบการณ์ของตน วิธีการสอนแบบใหม่เน้นทักษะ การฟังและการพูด (communicative approach) มากกว่าทักษะการอ่านและการเขียน

มาตรฐานการสอนภาษาอังกฤษซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ระดับ เริ่มจากการเรียนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 3 ต้องผ่านเกณฑ์ดังนี้

- เมื่อจบชั้นประถมปีที่ 6 ควรผ่านภาษาอังกฤษระดับที่ 2
- เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควรผ่านภาษาอังกฤษระดับที่ 5

- เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรผ่านภาษาอังกฤษระดับที่ 8
- ผู้ที่เรียนในโรงเรียนไฮสกูลเฉพาะภาษาต่างประเทศหรือโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญ

ด้านการสอนภาษาต่างประเทศ ควรจะผ่านระดับ 9

การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร (CLT-Communicative Language Teaching) เข้ามาในจีนในปี 2533 และได้รับความสนใจจากครูพอสมควรเพราะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพขึ้น คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาของรัฐ (SEDC-State Education Development Commission) ซึ่งเป็นหน่วยงานนโยบาย เป็นผู้แทนของรัฐบาลกลางที่สามารถกำหนดเป้าหมาย หลักสูตรแบบเรียนตามหลักสูตรและวิธีการสอนให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศ ได้บรรจุการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเข้าไว้ในหลักสูตรและร่วมมือกับ British Longman จัดพิมพ์แบบเรียนภาษาอังกฤษชุดใหม่ให้ครูสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร และตำราที่เน้นการสื่อสารในชั้นเรียน

การปรับปรุงการสอนแบบใหม่นี้เกิดจากการแก้ไขปัญหาการไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นไวยากรณ์ที่เคยมีมาในอดีต ในต้นปี 2524 SEDC ได้ประกาศใช้หลักสูตรของชาติในการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นโครงสร้างและความรู้ทางภาษาเป็นเป้าหมายหลักในการสอนเพื่อให้นักเรียนมีพื้นฐานที่แน่นพอในการศึกษาต่อ ต่อมาพบว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 87 ใช้วิธีการสอนแบบเดิมที่เน้นไวยากรณ์ และโครงสร้างซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ นักเรียนรู้ทฤษฎีแต่ปฏิบัติไม่ได้ และยังพูดและเข้าใจภาษาอังกฤษได้น้อย

ตัวอย่างการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามหลักสูตรใหม่

(1) ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญที่สุด จีนจึงกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็น 1 ใน 3 วิชาหลักที่ใช้สอบเอนทรานซ์เข้าเรียนในวิทยาลัย ซึ่งเป็นการสอบแบบใหม่ที่เรียกว่า "3+X" และโรงเรียนประถมศึกษาและอนุบาลหลายแห่งได้เปิดสอนภาษาอังกฤษแล้ว และภาษาอังกฤษกำลังจะกลายเป็นภาษาที่ความต้องการมากที่สุดในวิทยาลัย

(2) หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยทักษะดังนี้

- การฟัง ให้นักเรียนเข้าใจภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐาน มีการนำเสนอของครูและอุปกรณ์การฟัง นักเรียนสามารถฟังได้ในระดับความเร็ว 120 คำต่อนาที นักเรียนในระดับนี้ต้องมีการฟังภาษาอังกฤษอย่างน้อย 40 ชั่วโมง
- การพูด ให้นักเรียนสามารถตอบคำถามและเขียนบทสนทนาภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐาน
- การอ่าน ให้นักเรียนสามารถอ่านข้อความที่ปรากฏคำใหม่อย่างน้อยร้อยละ 3 นักเรียนสามารถอ่านได้ในระดับความเร็ว 50-70 คำต่อนาที นอกจากนั้น ในแบบ

เรียน นักเรียนยังควรอ่านคำภาษาอังกฤษ 400,000 คำในเวลา 3 ปี

- การเขียน นักเรียนสามารถเขียนบทความ เช่น จดหมาย ข้อความ ฯลฯ จากคำที่ใช้เป็นพื้นฐานในชีวิตประจำวัน สามารถเขียนอธิบายตารางและรูปภาพได้ และสามารถเขียนภาษาอังกฤษจากคำบอกของครูในอัตราความเร็ว 10-20 คำต่อนาที

- คำศัพท์ นักเรียนต้องรู้คำศัพท์อย่างน้อย 1,400-1,500 คำ ดังนี้ คำศัพท์ที่ใช้ตามหน้าที่ในประโยค 800 คำ คำศัพท์ที่ใช้แสดงความคิดเห็น 400-500 คำ คำศัพท์ที่ใช้แสดงความรู้สึก 200 คำ

(3) ปัญหาที่พบในการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา คือ

- ขาดแคลนครูที่มีความรู้ในวิชาภาษาอังกฤษ
- อัตราครูต่อนักเรียนยังสูงอยู่
- การเรียนการสอนยังเน้นการสอบเป็นหลัก

(4) การพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา มีการดำเนินการดังนี้

- มีการทดลองสอนสองภาษา
- ครูและโรงเรียนมีอิสระในการเลือกแบบเรียนในการสอน
- โรงเรียนหลายโรงกำลังทดลองสอนในชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียน

น้อยลงเพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนที่มีมาก

- มีความต้องการให้สอบแบบปากเปล่าด้วย

3) การส่งเสริมการศึกษา ICT

รัฐบาลจีนเชื่อว่า การพัฒนาการศึกษาไปสู่ความทันสมัย จำเป็นต้องส่งเสริมการใช้ IT เพื่อผลิตนักเรียนให้มีความสามารถในการแข่งขันในยุคสารสนเทศ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา และส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการดังนี้

(1) พัฒนาโครงสร้างเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อในเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ

- (2) พัฒนาแหล่งการศึกษา
- (3) ส่งเสริมการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์
- (4) สนับสนุนการพัฒนาครู
- (5) บูรณาการ ICT ในการสอนในห้องเรียน
- (6) จัดส่งแหล่งข้อมูลทางการศึกษาที่ดีแก่โรงเรียนในชนบทให้สามารถใช้ ICT

ช่วยสอนทางไกล

- (7) เปลี่ยนแปลงระบบการบริหารผ่านการใช้ ICT

ในปี 2543 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการของจีนได้จัดพิมพ์ "แนวทางการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับโรงเรียนสารสนเทศ" (Training Guidance for Teacher Training about Information School) ซึ่งเรียกร้องให้ครูทุกคนที่สอนในระดับประถมและมัธยมศึกษาให้เรียนรู้วิธีการใช้ IT โดยสนับสนุนการพัฒนาครู

รูปแบบการใช้ IT เพื่อการศึกษา ประกอบด้วย

(1) ระบบเครือข่ายดาวเทียมซึ่งสามารถส่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรต่างๆ ไปยังพื้นที่ชนบท

(2) โรงเรียนสามารถเข้าถึงระบบ CERNET (China Education and Research Network) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการเรียนรู้และการศึกษาทางไกล

(3) ใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงกับระบบ CERNET หรืออินเทอร์เน็ต

(4) จัดห้องเรียนมัลติมีเดียเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการสอนระหว่างครูและนักเรียน โดยการเรียนรู้ในห้องประชุม

(5) ครูและนักเรียนใช้คอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่บ้าน

(6) จัดตั้งคลังเก็บข้อมูล (Resource warehouse) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสำหรับครูและนักเรียนในทุกวิชา

อย่างไรก็ตามการใช้ IT ในโรงเรียนยังมีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างโรงเรียนในตัวเมืองซึ่งมีความพร้อมสูง จะมีการใช้ ICT ได้เป็นอย่างดี แต่โรงเรียนในชนบทยังขาดงบประมาณที่จะลงทุนเพื่อการใช้ ICT

โครงการของรัฐบาล รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายเพื่อการพัฒนา IT ในโรงเรียนในอนาคต อาทิ

(1) โครงการการเชื่อมโยงโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต โดยตั้งเป้าหมายให้โรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐบาลสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ ร้อยละ 90 ในปี 2553

(2) โครงการการศึกษาทางไกลที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาเครือข่ายการวิจัย และการศึกษาของจีนให้กว้างขึ้นผ่านโทรทัศน์ดาวเทียมในระบบดิจิทัล พัฒนาแหล่งข้อมูลการสอนผ่านทางเว็บไซต์

(3) โครงการสร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ร่วมกับมหาวิทยาลัยตะวันตก

4) การพัฒนาครู

จีนมีครูนับล้านคนที่สอนในระดับประถมและมัธยมศึกษาที่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำและต้องการการพัฒนา รัฐจึงมุ่งเน้นการฝึกอบรมครูและพัฒนาความสามารถในการใช้หลักสูตรใหม่ โดยคำนึงถึงกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้และการยกระดับวิชาชีพครู จีนเชื่อ

ว่า ความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตรขึ้นอยู่กับครู จึงได้ปรับระบบการบรรจุครูวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูที่มีคุณภาพทางวิชาชีพ และยังได้ส่งเสริมวิชาชีพครูและการพัฒนาครูประจำการ โดยการจัดระบบการสอนและการวิจัยที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Research)

สาธารณรัฐสิงคโปร์

1) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนของสิงคโปร์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางการศึกษาตามความต้องการ (Desired Outcomes of Education) ในแต่ละช่วงชั้น อาทิ ความต้องการด้านนวัตกรรม การสร้างสรรค์ ความเป็นหุ้นส่วน

การปฏิรูปในส่วนนี้ แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

(1) ส่วนหลัก สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น ทั้งนี้ เป็นการเน้นที่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และเตรียมอุดมศึกษา ดังนี้

- การทำให้หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ กระชับขึ้นโดยไม่ทำให้ความแข็งแกร่งของวิชาต่างๆ สูญเสียไป เพื่อให้นักเรียนมีอิสระที่จะเน้นความสนใจไปที่ความรู้ และทักษะหลัก

- โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาทักษะในการรังสรรค์นวัตกรรม และพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง

- การทบทวนวิธีการสอบและประเมินวัดผลต่างๆ ในลักษณะที่กระตุ้นให้มีการศึกษาและทดลองด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ

(2) การเพิ่มความเข้มข้นในแนวนโยบายบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้าไปในกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนทุกแห่งได้รับงบประมาณสนับสนุนด้านคอมพิวเตอร์และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ และหลักสูตรการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปี 2540

(3) หลักสูตรและการวัดผลทั่วไปใหม่ระดับ A เริ่มขึ้นในปี 2549 เป็นต้นไป สำหรับนักเรียนในระดับเตรียมอุดมศึกษาประเภท Junior College (JC) และ Centralised Institute (CI) เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาใหม่ที่เน้นความยืดหยุ่น หลากหลายและฐานกว้างทางการศึกษา เพื่อเตรียมนักเรียนเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านอาชีพการงานด้วยความรู้และประสบการณ์หลากหลายสาขาวิชา โดยมีสาระสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ

- การอิงความรู้สหสาขาวิชา (Multi-disciplinary) รองรับเศรษฐกิจฐานความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น (More Breadth) และมีทางเลือกมากขึ้น (More Options)

- การเน้นทักษะในการคิด (Thinking Skills) และการสื่อสาร (Communication Skills)

- การศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Education) โดยการผสมผสานทักษะแห่งการดำเนินชีวิต (Life Skills) ทักษะด้านความรู้ (Knowledge Skills) และสาระวิชาต่างๆ (Content-based Subjects) 3 ด้าน คือ ภาษา มนุษยศาสตร์-ศิลปศาสตร์ และคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ เข้าด้วยกัน เช่น นักเรียนในสายมนุษยศาสตร์-ศิลปศาสตร์จะต้องเรียนวิชาในสายคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ อย่างน้อยหนึ่งวิชาและนักเรียนในสายคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ จะต้องเรียนวิชาในสายมนุษยศาสตร์-ศิลปศาสตร์อย่างน้อยหนึ่งวิชา เป็นต้น

(4) ส่วนที่เป็นทางเลือกใหม่ (Alternative) ก่อนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา โดยโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาและเตรียมอุดมศึกษาสามารถเลือกที่จะไม่ใช้หลักสูตรและการวัดผลทั่วไป ที่เรียกว่า GCE ระดับ O โดยโรงเรียนออกประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญาของตนเอง โดยอิงการวัดประเมินผลทางการศึกษาแบบสากล เช่น Scholastic Aptitude Test (SAT) หรือของสถาบันหลักทางการศึกษาชั้นนำของประเทศที่เป็นแนวทางในด้านการศึกษา เช่น การสอบที่เรียกว่า Advanced Placement ของ College Board ของสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ มักเป็นในส่วนของโรงเรียนเอกชน เช่น Anglo-Chinese School ในโครงการบูรณาการ (IP) และโรงเรียนที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น NUS High School for Mathematics and Science

สื่อการเรียนการสอน

จัดโดยสนองต่อความต้องการ (Desired Outcomes of Education) ในแต่ละช่วงชั้น อาทิ ความต้องการด้านนวัตกรรม การสร้างสรรค์ ความเป็นหุ้นส่วนด้วย

2) การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(1) ปี 2544 จัดทำบทเรียนภาษาอังกฤษแนวใหม่ โดยครูจะแนะนำกิจกรรมใหม่ๆ และจัดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้ภาษา เช่น

- ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มและการนำเสนอ รวมทั้งการแสดงบทบาทสมมติ

- บทเรียนต่างๆ มีการดำเนินการไปอย่างมีขั้นตอน โดยจัดให้มีการฟัง และอ่านภาษาอังกฤษก่อนแล้วจึงมีการอภิปรายและเขียนต่อไป โดยครูสอนให้นักเรียนเขียนภาษาอังกฤษที่เป็นมาตรฐาน (Standard English)

(2) ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาที่มีความสำคัญลำดับแรกในหลักสูตรการศึกษาของชาติ

- เน้นการแสดงผลเพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาและการสื่อสารของนักเรียน
- เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล การศึกษา อาชีพการงาน สังคมและวัฒนธรรม
- เพื่อยกระดับสมรรถนะของผู้เรียน และเตรียมผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการคิดอ่าน การเรียนรู้วิชาอื่นๆ

(3) หลักสูตรภาษาอังกฤษในโรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตที่อิสระ (independent lifelong learners)

- เป็นนักคิดที่สร้างสรรค์ (creative thinkers)
- นักแก้ปัญหา (problem solvers) ที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อให้เป้าหมายนี้ประสบความสำเร็จ จึงต้องมีหลักสูตรที่หลากหลายและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (co-curricular activities) เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในบริบทและสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้
- นักเรียนจะอ่านอย่างกว้างขวาง เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์และตอบสนองปัญหาและเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์
- เนื้อหาในการเรียนภาษาอังกฤษคือ วัฒนธรรมที่หลากหลายของสิงคโปร์ เอเชีย และอื่นๆ ในโลก นักเรียนจะต้องสามารถเข้าถึงวัฒนธรรมในสิงคโปร์และวัฒนธรรมของประเทศอื่นๆ นอกประเทศสิงคโปร์

(4) สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

- มีความสามารถในการ ฟัง อ่านและแสดงความคิดเห็น
- มีความสามารถพูด เขียน และนำเสนอด้วยภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักสากล (internationally acceptable English)
- เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนจะพูดและเขียนตามหลักวิชาการ และแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการโต้ตอบกับบุคคลอื่นอย่างรวดเร็ว

3) การส่งเสริมการศึกษา ICT

จากรายงานของ World Economic Forum ระบุว่า สิงคโปร์ ได้รับการจัดอันดับให้เป็นที่ 1 ของโลก ในด้านการเตรียมความพร้อมของประเทศที่ใช้ประโยชน์จากการ

พัฒนาสื่อ ICT ระหว่างปี 2547-2548 จุดเน้นของสิงคโปร์เพื่อการก้าวสู่สังคมฐานความรู้ มีการดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดทำแผน IT Master Plan ตั้งแต่ปี 2540 เพื่อสนับสนุน IT สำหรับการเรียนการสอน เพื่อให้สิงคโปร์มีความสามารถใน 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการเรียนรู้ และทักษะในการสื่อสารเพื่อให้เตรียมการรองรับสังคมยุคไฮเทคโนโลยี มีการจัดตั้ง Educational Technology Division-ETD ในปี 2544 เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น ICT 21 Master Plan และจัดตั้งกระทรวงสารสนเทศ การสื่อสารและศิลปะ

(2) จัดทำโครงการโรงเรียนนำร่อง ICT จำนวน 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ตั้งแต่ปี 2540 ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา 10 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน และวิทยาลัย 2 แห่ง รวม 22 โรงเรียน

ระยะที่ 2 ปี 2541 มีจำนวน 100 โรงเรียน

ระยะที่ 3 ปี 2542 มีจำนวน 230 โรงเรียน

(3) จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องต่อนักเรียน 6.6 คน ระดับมัธยมศึกษาและวิทยาลัย 1 เครื่องต่อ 5 คน

(4) หลักสูตรสถานศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับ IT ร้อยละ 10 ในอนาคตสิงคโปร์จะจัดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ IT ร้อยละ 30 และจัดเครื่อง คอมพิวเตอร์ 1 เครื่องต่อนักเรียน 2 คน

(5) บริษัทผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา 2 แห่ง คือ ASKnLearn และ WizLearn รวมตัวกันเป็นบริษัท ASKnLearn เป็นศูนย์กลางการจัดบริการทางการศึกษาโดยใช้อินเทอร์เน็ต และ e-Learning ในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงาน 120 สถาบัน รวมทั้งประเทศไทย

(6) ปรับปรุง หอสมุดแห่งชาติ (National Library) ให้เป็นหอสมุดดิจิทัลขนาดใหญ่ ในปี 2005 มีความทันสมัยสอดคล้องกับยุค IT เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ที่ปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อให้บริการแบบครบวงจร โดยกระตุ้นความสนใจให้ผู้เข้ามาใช้บริการมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน พร้อมกับได้รับความรู้ และความสะดวกในการรับบริการมากขึ้น หอสมุดแห่งชาติของสิงคโปร์กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประชากรเข้าไปใช้บริการเป็นจำนวนมาก อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงแนวคิดการให้บริการ 7 ด้าน ได้แก่

- จาก Custodian of Books เป็น Service Orientation โดยปรับปรุง ชั้นล่างซึ่งเป็นห้องโถงเปิดโล่ง ให้มีลักษณะคล้ายห้างสรรพสินค้า และมีการแสดงต่างๆ เช่น จิว เพื่อดึงดูดให้มีผู้เข้ามาใช้บริการห้องสมุดมากขึ้น

- จาก One Medium เป็น Multiple Mediums คือมีสื่อหลากหลายรูปแบบ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์แล้วยังมีเอกสารจากดิจิทัล เว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น

- จาก Library with Wall เป็น Library without Wall ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถแสวงหาความรู้กว้างขวางทั่วโลก
- จาก Come to Library เป็น Library comes to us เป็นห้องสมุดที่เปิดบริการให้เข้าถึงผู้ใช้บริการมากขึ้น เช่น สามารถคืนหนังสือนอกห้องสมุด โดยกำหนดพื้นที่การคืนที่สะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ
- จาก In-sourcing เป็น Out-sourcing หรือ Offshoring โดยการจ้างเอกชนดำเนินการให้มีความแปลกใหม่
- จาก Local Reach เป็น Global Reach เพื่อบรรลุเป้าหมายในระดับโลก มีแค่เพียงเป้าหมายระดับประเทศ

(7) ให้บริการตามความสนใจของบุคคลเฉพาะกลุ่มมากขึ้น เช่น จัดบริเวณให้บริการเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ณ ชั้นที่ 1 มีการสอบถามความต้องการของวัยรุ่นว่าต้องการห้องสมุดแบบใด มีลักษณะอย่างไร เช่น ทาพื้นเป็นสีดำ มีเวทีสำหรับเล่นกีตาร์ เพื่อดึงดูดความสนใจให้วัยรุ่นเข้ามาใช้บริการห้องสมุดมากขึ้น

4) การพัฒนาครู

(1) สิงคโปร์เน้นการฝึกอบรมครูมากกว่าการเรียนการสอนวิชาชีพระดับครู โดยกำหนดให้ ปี 2547 เป็นต้นไป โรงเรียนต่างๆ จะได้รับการอุดหนุนแบบให้เปล่าในการเพิ่มบุคลากร ครูจะมีโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพของตนให้เข้มแข็งแกร่งและก้าวหน้ามากขึ้น โดยคาดหวังให้ครูในทุกโรงเรียนได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม 30-50 ชั่วโมง ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานในระดับสากล

(2) การปฏิรูปทักษะ และสมรรถนะด้านการสอนสำหรับผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครู หรือการฝึกอบรมและสอนเพิ่มเติมแก่บุคลากรครู เป็นความรับผิดชอบหลักของ NIE (National Institute of Education) โดยศูนย์วิจัยหลักสูตรจะทำหน้าที่พัฒนาครู

มาเลเซีย

1) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

(1) การปฏิรูปการเรียนการสอนด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

รัฐบาลมาเลเซียถือว่าคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เปรียบเสมือนประตูไปสู่โลกแห่งการสร้างสรรค์ นวัตกรรมและการค้นพบ กระทรวงศึกษาธิการฯ จึงได้พยายามเน้นให้มีการเรียนในวิชานี้ เพราะตระหนักดีว่าในอนาคตอันใกล้นี้ โลกกำลังจะก้าวผ่านไปสู่อ

เทคโนโลยีใหม่ๆ กระทั่งวงฯ ได้พยายามคิดค้นวิธีการใหม่ในการสอนสองวิชานี้ในโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อกระตุ้นและดึงดูดให้นักเรียนหันมาสนใจมากขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่าโรงเรียนนั้นถือเป็นก้าวแรกในการเตรียมนักคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของชาติ

ก่อน พ.ศ. 2546 การสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์จะใช้ภาษามลายูเท่านั้น แต่ในปัจจุบันได้ใช้ภาษาอังกฤษมาเป็นสื่อการสอน เนื่องมาจากการตระหนักว่าความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษจะส่งเสริมให้นักเรียนให้เข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บทความ รายงานวิจัยและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ จะต้องเข้าอบรมในโครงการเพิ่มพูนประสิทธิภาพซึ่งประกอบไปด้วยการฝึกฝนแบบตัวต่อตัว และการเรียนรู้จากชุดฝึกภาษาด้วยตนเอง สำหรับครูอาวุโสที่สอนสองวิชานี้ที่ไม่มีอุปสรรคเรื่องภาษาจะได้รับการอบรมให้มาเป็นครูพี่เลี้ยงแก่ครูคนอื่นๆ ภายในโรงเรียนเดียวกัน

(2) การใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษา มีความมุ่งหวังให้การเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนทางไกล การประชุมผ่านวิดีโอและการเชื่อมระบบอินเทอร์เน็ต เป็นเรื่องธรรมดาในโรงเรียนทั่วไป โรงเรียนต้องไม่จำกัดการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่กว้างใหญ่เหล่านี้ นักเรียนทุกคนควรมีโอกาสได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนหรือแบ่งปันความคิดกับผู้อื่น และเพื่อทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของโลก กระทรวงฯ เชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้จะทำให้การศึกษามีความหมายมากกว่าแค่การเรียนแบบเดิมๆ ดังนั้น ในปัจจุบันนี้ โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จึงเพิ่มพร้อมด้วยห้องคอมพิวเตอร์และบริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ รัฐได้วางแผนปฏิรูปเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จภายใน 10 ปี ในขณะเดียวกัน แผนปฏิรูปดังกล่าวยังมีเป้าหมายอื่นๆ นอกเหนือจากร่องการศึกษา ได้แก่ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีฯ อย่างเท่าเทียมกันและเพื่อสนับสนุนการขยายหลักสูตรการเรียนโดยมีเทคโนโลยีฯ เป็นพื้นฐาน

(3) ส่งเสริมโครงการ "Smart School" (Malaysian Smart School Project-SSP)

โครงการ "Smart School" หรือ SSP เป็นโครงการอันเนื่องมาจากแผนปฏิรูปเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวข้างต้น SSP แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมาเลเซียสนใจเรื่องนี้อย่างจริงจัง กรอบของโครงการจะครอบคลุมถึงการวิจัยและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ที่หลากหลาย ปรัชญาการสอนของ SSP ไม่ได้รวมศูนย์ไว้ที่นักเรียนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นการผสมผสานที่พอเหมาะระหว่างยุทธศาสตร์การเรียนรู้เพื่อสร้างความสามารถพื้นฐานกับการส่งเสริมการพัฒนาโดยรวมของประเทศ การเรียนการสอนในโครงการ "Smart School"

จะเน้นที่เนื้อหาใน 4 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยที่เนื้อหาทั้งหมดได้รับการออกแบบให้รองรับกับความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียน นอกจากนี้ SSP ยังได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ภายในชั้นเรียน ซึ่งทั้งหมดจะถูกออกแบบให้สามารถรวมเข้าไปใน SSP ภายใต้ระบบบูรณาการ (Smart School Integrated System- SSIS)

(4) เสริมการเรียนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เน้นวิชาการเพียงอย่างเดียว (Vocational Subject in Academic Schools-VSAS)

แผนปฏิรูป VSAS เป็นความประสงค์ของกระทรวงศึกษา ที่ต้องการให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีวิชาเลือกที่กว้างและหลากหลายมากขึ้น คือสามารถเลือกเรียนวิชาเลือกที่เป็นวิชาชีพตามความสนใจและความถนัดของตนได้อย่างเต็มที่ จากที่แต่ก่อนจะมีแต่วิชาการซึ่งเต็มไปด้วยทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ปัจจุบันจึงมีวิชาเลือกที่เน้นการปฏิบัติจริงเพิ่มเข้ามา โดยวิชาชีพที่คัดมานั้นมีทั้งหมด 5 อาชีพ ได้แก่ ก่อสร้าง การผลิต เศรษฐกิจในบ้าน เทคโนโลยีการเกษตร และคอมพิวเตอร์ การปฏิรูปดังกล่าวส่งผลถึงวิธีการประเมินด้วย กล่าวคือ จากการประเมินด้วยวิธีทดสอบข้อเขียน (paper-and pencil tests) มาเป็นการประเมินจากความสามารถพื้นฐานของแต่ละคน (competency-based system) ทั้งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ค่อนข้างพอใจกับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนี้เนื่องจากวิชาชีพที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้

2) การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กระทรวงศึกษาฯ ได้จัดโครงการต่างๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนแผนปฏิรูปนี้ อันได้แก่

- โครงการเน้นบทอ่านและวรรณกรรมร่วมสมัยที่เป็นภาษาอังกฤษ
- โครงการส่งเสริมการรักการอ่านตั้งแต่เล็กๆ
- โครงการพัฒนาสื่อการสอน
- โครงการภาษาอังกฤษเพื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- โครงการสรรหาคู่มือสอนที่มาจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่สอนในโรงเรียนโดยจัดให้เป็นวิชาเลือก ได้แก่ สเปน ฝรั่งเศส อารบิก ญี่ปุ่นและเยอรมัน

3) การส่งเสริมการใช้ ICT

รัฐบาลมาเลเซียส่งเสริมการใช้ ICT เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาและการฝึกอบรม มีการดำเนินการ ดังนี้

(1) แผน ICT Master Plan ประกาศในปี 2001 ให้เป็นแผนระยะยาว มีเป้าหมายดำเนินการให้สำเร็จในปี 2020

(2) กระทรวงศึกษาธิการระบุว่า ICT เป็นเครื่องมือในการปฏิวัติการเรียนรู้ ปรับปรุงหลักสูตรให้กว้างขึ้น พัฒนาครู พัฒนาโรงเรียน เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับสังคม

(3) จัดทำโครงการ "Smart School" เพื่อส่งเสริมโรงเรียนให้มีความสามารถ และศักยภาพในการใช้ ICT สูง โดยทำสัญญากับ Malaysian TELECOM ภายใต้โครงการ Telecom Smart School Sdn Bhd Project (TSS) เพื่อใช้ ICT ในการพัฒนาการเรียน การสอนในห้องเรียน 4 วิชา ประกอบด้วย ภาษา Bahasa Malayu ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มีระบบการประเมินและการบูรณาการที่ชัดเจนขึ้น โดยรัฐบาลต้องการขยายให้โรงเรียนทุกโรงเรียน Smart School ภายในปี 2010

(4) มีการพัฒนาครูให้เข้าใจหลักสูตรสารสนเทศขั้นพื้นฐาน รวมทั้งผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

ในปี 2542 ร้อยละ 31 ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา และร้อยละ 54 ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาของมาเลเซียมีคอมพิวเตอร์ใช้ร้อยละ 10 ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา และร้อยละ 34 ของ โรงเรียนระดับประถมศึกษาสามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต แต่ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในเมืองหรือเมืองหลวง โรงเรียนในท้องถิ่นชนบทยังมีน้อย

4) การพัฒนาครู

(1) ยกระดับสถานภาพครู

การยกระดับสถานภาพครู ได้แก่ การเพิ่มคุณสมบัติผู้ที่จะมาเป็นครู และการเพิ่มอัตราเงินเดือน มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยครูโดยเฉพาะ นอกจากนี้ คุณวุฒิขั้นต่ำของผู้ที่จะมาเป็นครูถูกปรับให้สูงขึ้นจากประกาศนียบัตร (certificate) มาเป็นอนุปริญญา (diploma)

(2) เสริมสร้างการศึกษาของครู

จากนโยบายการศึกษาของชาติ ค.ศ.1979 ที่ระบุว่านอกจากคุณสมบัติส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับการเป็นครูแล้ว ยังต้องมีความสามารถทางวิชาการด้วยนั้น ทำให้กระทรวงศึกษาธิการเริ่มสนับสนุนให้ผู้เรียนครูได้จบการศึกษาระดับปริญญาเป็นอย่างต่ำเรื่อยมา

(3) ยกระดับคุณสมบัติครูในระดับชั้นประถมศึกษา

ใน พ.ศ.2539 กระทรวงศึกษาฯ ได้ปรับคุณสมบัติของครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา ต้องจบการศึกษาระดับปริญญาพร้อมกับปรับขึ้นอัตราเงินเดือนให้ในขณะเดียวกัน ยังได้ส่งเสริมให้ครูที่กำลังสอนอยู่มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม ทั้งแบบการศึกษาทางไกลและแบบหลักสูตรเฉพาะในมหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ

(4) ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ครูที่มีผลงานดี

กระทรวงศึกษาฯ มีการมอบรางวัลให้แก่ครูผู้สอนและอาจารย์ใหญ่ที่มีผลงานดีเด่นเพื่อเป็นการให้กำลังใจและรักษาบุคคลที่มีความสามารถให้ทำงานอยู่ในโรงเรียนนานๆ นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มเงินเดือนให้ตามความสามารถโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาที่อาวุโสอย่างเดียว ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่ครูบางคนอาจมีเงินเดือนสูงกว่าอาจารย์ใหญ่ ค่าตอบแทนที่จูงใจเช่นนี้ยังได้ถูกนำไปใช้กับครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และวิชาที่ใช้เทคนิคเฉพาะ รวมถึงครูที่สอนในพื้นที่ห่างไกลความเจริญจะได้รับเบี้ยกันดารด้วยเช่นกัน

(5) เพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษ

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2545 คณะรัฐมนตรีได้ประกาศให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน สำหรับวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ให้ก้าวทันกับยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น ครูที่สอนในสองวิชานี้ซึ่งมีประมาณ 50,000 คน จึงต้องเข้ารับการอบรมในหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพพอที่จะนำไปสอนได้ และได้เริ่มสอนจริงๆ ใน พ.ศ. 2548 ครูผู้สอนจะได้รับการสนับสนุนคอมพิวเตอร์พกพา พจนานุกรม หนังสือไวยากรณ์ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง

(6) โครงการเสริมสร้างบุคลิกภาพ

โครงการนอกสถานที่นี้เป็นกิจกรรมเสริมสร้างร่างกายทั้งทางกายภาพ ความคิดและจิตใจ โดยกิจกรรมจะมีลักษณะเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ เพื่อผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีความสมดุลทางอารมณ์ มีความสามารถและความมั่นใจในตัวเอง ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ การเข้าค่าย ทำงานกลุ่ม ฝึกสอนเชิงปฏิบัติการ พายเรือแคนู ปีนเขา และดำน้ำ

(7) การให้ทุนการศึกษา

เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ครูทุกคนมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ การให้ทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอก จึงเป็นมาตรการสำคัญที่รัฐนำมาใช้ ทุนการศึกษานี้รวมค่าใช้จ่ายทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นค่าลงทะเบียน ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและค่าวัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงสถาบันการศึกษาทั่วไปต่างก็ตระหนักดี ถึงเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญของชาติ ดังนั้น จึงมีการปรับปรุงสาระการเรียนรู้ และเพิ่มหลักสูตรการอบรมให้กับครูผู้สอนมากขึ้น ทั้งในระหว่างศึกษาและขณะที่ทำงานอยู่ ทั้งนี้ การอบรมในระหว่างปฏิบัติงานนี้ มีเป้าหมายสำคัญ คือต้องการให้ผู้ที่เข้ามาสอนปรับตัวให้เป็นผู้ที่มีความชำนาญหลายๆ ด้าน และสามารถก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้น ครูมาเลเซีย จึงได้รับการฝึกฝนทักษะอยู่เสมอ จนกระทั่งกลายเป็นลูกจ้างที่มีประสิทธิภาพ และเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

ไทย

1) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

หลังการประกาศใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งถือเป็นกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา ได้มีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางนำร่อง โดยเริ่มใช้ในทุกโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 โดยสถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้ของตนเองได้ นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้พิการทุกประเภท ทั้งในลักษณะของหลักสูตรลดระยะเวลาเรียน และหลักสูตรเพิ่มพูนประสบการณ์ จัดทำแผนแม่บทระยะสั้นและระยะยาวสำหรับปรับปรุงการเรียนการสอนผู้มีความสามารถพิเศษ โดยในระยะสั้นเน้นลักษณะการเรียนร่วม ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นแนวทางนำร่อง พร้อมกับการจัดทำเอกสารคู่มือ และสื่อเพื่อการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้อันระหว่างกันระหว่างสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประเมินเทียบระดับและการเทียบโอนผลการเรียน ตลอดจนการส่งเสริมการศึกษาเฉพาะทาง ในด้านการศึกษาอนุรักษะบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย มีการจัดทำกลยุทธ์การจัดการความรู้แหล่งเรียนรู้ พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

ประกาศเจตนารมณ์ ปี 2549 : ปฏิรูปการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเจตนารมณ์ให้ปี 2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะด้านการอ่าน การใช้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ควบคู่ไปกับการ บ่มเพาะความเป็นคนดีมีคุณธรรม เน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ สร้างสรรค์ มีทักษะในการดำเนินชีวิต พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง ให้การเรียนการสอนสอดแทรกเชื่อมโยง ให้เด็กและเยาวชนมีจิตพิสัยที่พึงประสงค์ ให้มีวิถีชีวิตที่มีวินัย และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเกื้อกูล สนใจในการศึกษา มีทักษะสามารถค้นคว้าแสวงหาความรู้ ฟังพา การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน โดยมุ่งหวังให้ครูและนักเรียนปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง

- หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มุ่งให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เพื่อการแข่งขัน

ในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นแกนกลางซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งพัฒนาโดยเขตพื้นที่การศึกษาและส่วนเพิ่มเติมที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน

- หลักสูตรแกนกลาง

หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตร ซึ่งระบุการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ โครงสร้างเวลาเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคนและเกณฑ์กลางในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนากรอบหลักสูตร เขตพื้นที่ การศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษา เป็นส่วนจำเป็นสำหรับพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้ เป็นพลเมืองดี

- มีการจัดโครงการนำร่องโรงเรียนรูปแบบใหม่ เพื่อให้เป็นโรงเรียนผู้นำการปฏิรูป การศึกษาในรูปแบบต่างๆ อาทิ

o โรงเรียนผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นผู้นำรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการทำวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน

o โรงเรียนวิถีพุทธ เป็นผู้นำรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวพระพุทธศาสนา

o โรงเรียนในฝัน เป็นผู้นำรูปแบบการส่งเสริมโรงเรียนเป็นนิติบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำ "มาตรฐาน การศึกษาของชาติ" ในปี พ.ศ.2547 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ประเทศโดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ ทั้งนี้ ได้กำหนดอุดมการณ์ ของการจัดการศึกษาคือ จัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ และกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไว้ 3 มาตรฐาน และ 11 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและโลก คือ ให้คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งความรู้โดยสร้าง
 ด้การเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

การประเมินผล

ประเทศไทยได้จัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
 (สมศ.) (Office of the National Education Standards and Quality Assurance :
 ONESQA) เป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่ประเมินภายนอกสถานศึกษาทุกระดับทั่วประเทศ
 ทุกๆ ระยะเวลา 5 ปี ทั้งนี้มีการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกแห่งด้วย

2) การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของ
 ประชากรไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- (1) ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร
- (2) สร้างความเสมอภาคในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีคุณภาพ
- (3) พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร และ
- (4) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และเพิ่มโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษ

นอกห้องเรียน

3) การส่งเสริมการศึกษา ICT

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษา ICT เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และ
 สังคมตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศแห่งชาติ โดยเพื่อจัดทำ
 โครงสร้างด้าน ICT พัฒนาทักษะการใช้ ICTแก่ประชากรและสนับสนุนให้เกิดการใช้ ICT
 ในสังคม แผนดังกล่าวระบุว่า ICT เป็นเครื่องมือสำหรับการบูรณาการการศึกษากับการฝึกอบรม
 ในด้านต่างๆ อาทิ

- ฝึกอบรมการใช้ ICT ให้แก่ครู คณาจารย์ นักเรียนทุกระดับประถมและมัธยม
 ศึกษา

- ใช้ ICT เป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาทางไกลเพื่อการศึกษาต่อเนื่องของ
 ประชากร

2. ส่งเสริมให้มีองค์กรเครือข่ายเพื่อการใช้ ICT ในประเทศไทย อาทิ

- SchoolNet มีโรงเรียนกว่า 5,000 โรงเรียนที่สามารถเชื่อมโยงการใช้
 ICT ได้

- โครงการ tele-education สำหรับการศึกษานอกระบบผ่านดาวเทียม
 ไทยคม

- โครงการ IT ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งช่วยพัฒนาการศึกษาสำหรับคนในชนบท

- โครงการ UniNet สำหรับพัฒนาเครือข่าย ICT ในระดับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังมีองค์กรเอกชน อาทิ Mirror Art Group (MAG) ที่ให้ความร่วมมือในการใช้ ICT สำหรับชาวเขา

3. ในปี 2543 โรงเรียนระดับประถมศึกษาร้อยละ 1.9 และระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 22.5 สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต โดยเฉลี่ยนักเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในระดับประถมศึกษา 40 คนต่อ 1 เครื่อง และระดับมัธยมศึกษา 114 คนต่อ 1 เครื่อง ซึ่งถือว่า มีจำนวนน้อยยังไม่เพียงพอต่อการใช้ให้มีประสิทธิภาพ

4. สำหรับการพัฒนาครูเพื่อสามารถใช้ ICT รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณการฝึกอบรมครูให้ครูในระดับประถมศึกษาจำนวน 71,442 คน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 25,000 คน ให้สามารถใช้ ICT

4) การพัฒนาครู

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำกรอบแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา (พ.ศ.2547-2556) การปรับปรุงโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ.2548-2553) การจัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ตลอดจนการจัดทำกฎหมายปฏิรูประบบบริหารงานบุคคล ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและควบคุมการประกอบอาชีพ โดยการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพครู การกำหนดกรอบการพัฒนาวิชาชีพครู การเตรียมการในการจัดทำข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ ข้อบังคับคุรุสภาเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ข้อบังคับว่าด้วยการพัฒนาและการส่งเสริมยกย่องวิชาชีพทางการศึกษา เป็นต้น

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในกลุ่มภาคเอเชีย 6 ประเทศ

ประเด็นการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลี	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
1. การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> • สภากลางเพื่อการศึกษา (Central Council for Education) เป็นหน่วยงานวิจัย/ประเมินผลการใช้หลักสูตร และเสนอแนะ • สภาหลักสูตร (Curriculum Council) จัดทำกรอบหลักสูตรเพื่อให้หน่วยงานในกระทรวง ศึกษธิการนำไปจัดทำหลักสูตรแกนกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> • สถาบันหลักสูตรและการประเมินแห่งชาติ (Korea Institute of Curriculum & Evaluation -KICE) เป็นหน่วยงานวิจัย ทบทวนหลักสูตร ประเมินผลการใช้หลักสูตร และจัดทำแบบทดสอบการศึกษาของชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> • ศูนย์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาแบบเรียนและหลักสูตร (National Center for School Curriculum and Textbook Development) เป็นหน่วยงานเกี่ยวกับ การปรับปรุงหลักสูตร • สถาบันวิจัยการศึกษาแห่งชาติของประเทศจีน (China National Institute for Educational Research-CNIER) เป็นหน่วยงานวิจัยหลักสูตร • กระทรวงการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> • ศูนย์วิจัยหลักสูตร (Centre for Research in Pedagogy and Practice-CRPP) เป็นหน่วยวิจัยหลักสูตรการเรียนการสอน พัฒนา นวัตกรรมทางการเรียน การสอน 	<ul style="list-style-type: none"> • ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development Centre : CDC) เป็นหน่วยจัดทำหลักสูตร 	<ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดทำหลักสูตรแกนกลาง • ดำเนินงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำหน้าที่ประเมินภายนอก • สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ดำเนินการทดสอบเพื่อประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษา • กระทรวงการเรียนรู้ การสอนเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดหลักสูตรเป็น สามารถเรียนรู้และพัฒนาดตนเองได้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลี	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
	<ul style="list-style-type: none"> ปลูกฝังค่านิยมในการเรียนรู้โดยยกย่องอ่าน หลักสูตร เน้นความรู้และทักษะหลัก ภาษาญี่ปุ่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เน้นการสอนจริยธรรม (moral education) เพื่อปลูกฝังคุณธรรม โดยจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเรียนรู้แบบบูรณาการ <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผนการสอน (Lesson plan) - เน้นการวิจัยที่เรียนในห้องเรียนร่วมกับกลุ่มเพื่อนครู (Lesson Study) - ส่งเสริมการจัดกิจกรรมหลากหลาย เรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ประเทศ และสร้างคามเข้าใจด้านการศึกษา ระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรเน้นภาษาเกาหลี คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เน้นการสอนจริยธรรม (moral education) การจัดการเรียนการสอน เน้นให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมนักเรียนความสามารถพิเศษ 	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรเน้น ภาษาจีน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ และ ICT การจัดการเรียนการสอน เน้นการกระตุ้นให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น แสวงหาความรู้อย่างอิสระและกล้าแสดงออกมากขึ้น รวมทั้งเน้นความเชื่อมโยงของเนื้อหาวิชาและหลักการ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม (Holistic Education) ทั้งทักษะความรู้ (Knowledge skills) และทักษะชีวิต (Life skills) หลักสูตรเน้น ภาษา อังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนการสอน เน้นการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมสนับสนุน "Smart School" ซึ่งมีความก้าวหน้าทาง ICT 	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรเน้น ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอน เน้นการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมสนับสนุน "Smart School" ซึ่งมีความก้าวหน้าทาง ICT 	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรเน้น ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการส่งเสริมจริยธรรม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลี	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
การวิเคราะห์	<ul style="list-style-type: none"> • ครู มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและมีคณะกรรมการการศึกษาต้องเป็นผู้ประเมินด้วย • สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ 1 • จัดทำแผนยุทธศาสตร์ "Japanese with English Ability" • นักเรียนมัธยมปลายเรียนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมสอบเอ็นทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัย และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประเทศด้วย • เน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คือทักษะการฟังและพูดมากขึ้นเพื่อสามารถใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน • มีการจ้างครูชาวต่างชาติเป็นผู้ช่วยครูญี่ปุ่นเพื่อการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> • การวัดผลใช้เกณฑ์วิชาการ • สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ • เน้นทักษะการฟังและการพูดที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากกว่าเน้นความรู้ด้านไวยากรณ์ • มีโครงการส่งเสริมทักษะการพูดให้มีประสิทธิภาพ โดยจ้างครูต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ไปสอน คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการ EPIK (English Program in Korea) เน้นการสอนในระดับมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน 2. โครงการหมู่บ้านภาษาอังกฤษ (English Villages) จ้างครูต่างชาติสอนพูดภาษาอังกฤษทั้งหมู่บ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> • การวัดผลเป็นระบบการให้เกรด • สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ • ภาษาอังกฤษเป็น 1 ใน 3 วิชาหลักที่ใช้สอบเอชอาร์เอ็นเข้าเรียนในวิทยาลัย • ปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบใหม่ โดยนำระบบของนานาชาติซึ่งแบ่งเป็น 9 ระดับมาใช้ในโรงเรียน • เปลี่ยนวิธีการสอนจากเน้นคำศัพท์และไวยากรณ์มาเป็น การเน้นทักษะการฟังและการพูดและใช้ภาษาอังกฤษสำหรับชีวิตประจำวัน กำหนดระดับความเร็วการฟัง การพูด 	<ul style="list-style-type: none"> • การวัดผลเน้นเกณฑ์วิชาการและเกณฑ์อื่น ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ และคุณธรรม • ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการภาษาหนึ่ง • ภาษาอังกฤษมีความสำคัญลำดับแรกในหลักสูตรการศึกษาของชาติ • ทบทวนเรียนภาษาอังกฤษแนวใหม่ • เน้นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษฟัง อ่าน อภิปรายกลุ่ม และเขียน เน้นการเขียนที่เป็นมาตรฐาน (Standard English) • เน้นให้เรียนเป็น Independent lifelong learners, Creative Thinker และ Problem solver ที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> • การวัดผลใช้เกณฑ์วิชาการ • ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการภาษาหนึ่ง • กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อยกระดับมาตรฐานการเรียนภาษาอังกฤษ • ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนสำหรับวิชาคณิตศาสตร์และคณิตศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> • การวัดผลใช้เกณฑ์วิชาการ และเกณฑ์อื่น ๆ • สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ • ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (พ.ศ. 2549-2553) • ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร • มีการจ้างครูชาวต่างชาติเพื่อการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน โดยเฉพาะโครงการ E.P. (English Program) ที่มีการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในบางวิชา
การพัฒนาภาษาอังกฤษ						

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลี	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
3. การส่งเสริมการศึกษา ICT	<ul style="list-style-type: none"> กระทรวงการศึกษา ร่วมมือกับกระทรวงอื่นๆ เพื่อพัฒนา ICT ในโรงเรียน สนับสนุนให้นักเรียนทุกโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ 1 : 10 และสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สำนักนายกรัฐมนตรี จัดทำโครงการ e-Japan และ e-Learning ซึ่งมีส่วนส่งเสริมการนำ IT ไปใช้ในการเรียนการสอน มีศูนย์กลางสำหรับผลิตสื่อการสอนและการวิจัยด้านการศึกษามากกว่า 10 แห่ง กระทรวงการศึกษา มีศูนย์ส่งเสริมการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต อาทิ NETCON เป็นเครือข่ายแก่สถานศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> ประกาศแผนพัฒนา ICT เพื่อการศึกษา พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ปรับปรุงหลักสูตร จัดสรรงบประมาณ ติดตามความก้าวหน้า และจัดระบบ e-governance จัดรายการการศึกษาทุกระดับผ่านสื่อต่างๆ เช่น EBS บูรณาการ ICT กับ การศึกษาให้เข้ากับระบบการศึกษาของชาติ จัดตั้งสถาบันเครือข่าย KERIS เป็นสถาบันการวิจัยให้บริการข้อมูลผ่านเครือข่าย EDUNET เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> มีโครงการของรัฐเพื่อการพัฒนา IT ในโรงเรียน ในอนาคต ให้โรงเรียนพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล บูรณาการ ICT กับ การสอนในห้องเรียน และจัดส่งแหล่งข้อมูลทางการศึกษาที่เด็กโรงเรียนในชนบทไม่สามารถใช้ ICT ขวดยสอนทางไกลผ่านเครือข่าย CERNET จัดตั้งคลังเก็บข้อมูล (Resource warehouse) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูและนักเรียน มีระบบเครือข่ายดาวเทียมส่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรต่างๆ ไปยังพื้นที่ชนบท จัดห้องเรียนมัลติมีเดีย โดยเรียนในห้องประชุม 	<ul style="list-style-type: none"> แผน IT Master Plan เพื่อสนับสนุน IT สำหรับการเรียนการสอน พัฒนา 3 ทักษะคือ การคิด การเรียนรู้ และการสื่อสาร จัดตั้งกระทรวงสารสนเทศ การสื่อสาร และศิลปะ จัดทำโครงการโรงเรียนนำร่อง ICT จำนวน 255 โรงเรียน จัดเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง : นักเรียน 6.6 คน บริษัท ASKLearn เป็นศูนย์กลางการจัดบริการทางการศึกษาโดยใช้อินเทอร์เน็ตและ e-Learning 120 สถาบัน ปรับปรุงหอสมุดแห่งชาติให้เป็นหอสมุด IT ขนาดใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> มีแผน ICT Master Plan เป็นแผนระยะยาว ส่งเสริมการใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการปฏิวัติการเรียนรู้ ปรับปรุงหลักสูตรให้กว้างขึ้น พัฒนาคู่มือพัฒนาโรงเรียน เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับสังคม มีโครงการ "Smart School" เพื่อส่งเสริมโรงเรียนให้มีความสามารถและศักยภาพในการใช้ ICT สูง รัฐบาลจะขยายให้โรงเรียนทุกโรงเรียน Smart School ภายในปี 2010 	<ul style="list-style-type: none"> มีแผนพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศแห่งชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ ICT แก่ประชากร และสังคม และการเรียนในระบบทางไกล ส่งเสริมให้องค์กร ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมมือกันพัฒนา ICT ในประเทศไทย อาทิ School Net สำหรับโรงเรียน Tele-education สำหรับการศึกษา นอกประเทศไทย ดาวเทียมไทยคม โครงการ IT ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ศึกษามบรมราชกุมารี ซึ่งช่วยพัฒนาการศึกษาสำหรับคนในชนบท อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6 ประเทศ (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ญี่ปุ่น	เกาหลี	จีน	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ไทย
4.การพัฒนาครู	<ul style="list-style-type: none"> มีการพัฒนาและฝึกอบรมครูหลายรูปแบบ ฝึกอบรมครูใหม่ในโรงเรียนโดยจัดทีมครูเก่งเป็นพี่เลี้ยง จัดฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school-based training) สนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงานต่างประเทศ จัดส่งเมเนเจอร์ไปปฏิบัติการทำงานเพื่อปฏิบัติในเรื่องการเรียนการสอน ร่วมกับหน่วยงานต่างชาติพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ อาทิ TESOL สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น และโรงเรียนร่วมมือกันพัฒนาครู 	<ul style="list-style-type: none"> มีสถาบันแห่งชาติว่าด้วยการวิจัยและฝึกอบรม อบรมครูทุกสาขาวิชา เพื่อพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมจริยธรรมครู อบรมครู ในระดับภูมิภาค อบรมครูเพื่อใช้ ICT อบรมวิชาชีพ อบรมพิเศษ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน อบรมในต่างประเทศหรือการไปทัศนศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> ฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้หลักสูตรใหม่ ปรับระบบการบรรจุครูวิชาชีพเพื่อพัฒนาครูที่มีคุณภาพทางวิชาชีพ การจัดระบบการสอนและการวิจัยที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Research) พัฒนาครูเพื่อให้สามารถใช้ ICT หน่วยงานรัฐบาลแต่ละมณฑลดำเนินการการพัฒนาครู 	<ul style="list-style-type: none"> อบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนสำหรับผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพ ครูหรือการฝึกอบรมและสอนเพิ่มเติม เป็นความรับผิดชอบของ NIE 	<ul style="list-style-type: none"> กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ครูที่มีผลงานดี เสริมสร้างบุคลิกภาพเพื่อให้มีความสมดุลทางอารมณ์ ความสามารถและความมั่นใจในตนเอง ฝึกอบรมให้ทุนการศึกษา ปรับปรุงสาระการเรียนรู้และเพิ่มหลักสูตรอบรมครูเพื่อใช้ ICT 	<ul style="list-style-type: none"> มีสถาบันพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคปศ.) เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ทำหน้าที่ส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูสามารถรับผิดชอบการออกและเพิกถอนใบประกอบวิชาชีพครู สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการครูและการสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ทำหน้าที่ให้สวัสดิการครู

บทที่ 4

วิเคราะห์ สรุป และเสนอแนะ

ประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียที่ทำการศึกษาทั้ง 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ได้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันประเทศเหล่านี้ได้มุ่งปฏิรูปการศึกษา เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ และก้าวสู่สังคมฐานความรู้

ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาเป็นอย่างดี ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ ได้มุ่งเน้นการปฏิรูปคุณภาพการศึกษา โดยเชื่อมั่นว่าระบบการศึกษาที่แข็งแกร่ง จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพของประเทศ และให้ความสำคัญกับการมองอนาคตเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ สำหรับยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษามุ่งเน้นการปฏิรูปโรงเรียน เพื่อวางรากฐานการศึกษาให้แก่พลเมืองตั้งแต่ยังเยาว์วัย และเป็น การเตรียมประชากรที่มีคุณภาพในอนาคต

ความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษา จุดเด่นการปฏิรูปการศึกษา และจุดเด่นระบบ การศึกษาของประเทศต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษา : จุดเด่นการปฏิรูปการศึกษา

ญี่ปุ่น

รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศวิสัยทัศน์ Japan! Rise Again โดยมุ่งเน้นการปฏิรูปโรงเรียน เพื่อความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา มีนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต โดยเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่ดีให้เยาวชน ให้รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความรักชาติ ตระหนักในคุณค่าของเพื่อน มนุษย์และการมีส่วนร่วมในสังคมนานาชาติ (2) ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สนับสนุนการวิจัยและการผลิตผู้นำทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อให้ญี่ปุ่นเป็น ศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีของนานาชาติ และผลิตคนเก่งเยี่ยมยอด

การปฏิรูปโรงเรียน ใช้แนวคิด "Room to Grow" คือพัฒนาห้องเรียน ให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข และส่งเสริมความสุขในการดำรงชีวิต (Zest for living) โดยดำเนินการลดชั่วโมงเรียนจาก 5 วันครึ่ง เป็น 5 วัน ลดเนื้อหาการสอน 30% เน้นการสอนคิดและ

แก้ปัญหาด้วยตนเองและการสอนแบบบูรณาการ ครูร่วมกันจัดทำ Lesson Study มีการติดตามการสอน สังเกตการสอน ร่วมกันปรับปรุง เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การสร้างคุณลักษณะที่ดี ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความมีระเบียบวินัย ส่งเสริมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็เสริมสร้างความสามารถทางวิชาการ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับปรุงทุก 10 ปี การพัฒนาหลักสูตรมีระบบและกระบวนการที่ชัดเจน มีสภากลางเพื่อการศึกษา (Central Council for Education) ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร และมีสภาหลักสูตร (Curriculum Council) กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำกรอบหลักสูตร มีการประชาพิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย เพื่อจัดทำรายละเอียดหลักสูตร นำไปทดลองนำร่องศึกษาผลรวมทั้งศึกษาวิจัยหลักสูตรของต่างประเทศ แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อเป็นเกณฑ์กลาง ให้คณะกรรมการในระดับจังหวัด และท้องถิ่นนำไปเป็นกรอบจัดทำมาตรฐานหลักสูตรให้แก่โรงเรียนในท้องถิ่น ในด้านการพัฒนาครู มีการพัฒนาและฝึกอบรมครูใหม่ในโรงเรียน โดยจัดทีมครูเก่าเป็นที่เลี้ยง จัดฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school-based training)

สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ญี่ปุ่นให้ความสำคัญมาก จึงมีการปรับปรุงให้เริ่มสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจากเดิมเริ่มในระดับมัธยมต้น เน้นการสอนเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นทักษะการฟังและพูดมากขึ้น เป้าหมายการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากจะเรียนเพื่อการสอบปกติ สอบเอ็นทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยแล้ว ยังเรียนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประเทศ และมีการจ้างครูชาวต่างชาติเป็นผู้ช่วยครูญี่ปุ่นในการสอนภาษาอังกฤษ สนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงานต่างประเทศ จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการฝึกปฏิบัติในเรื่องการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่างชาติ พัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ อาทิ TESOL

ในด้าน ICT รัฐบาลส่งเสริมโครงการ ICT ในโรงเรียน อาทิ โครงการ e-Japan โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือกับกระทรวงอื่นๆ พัฒนา ICT ในโรงเรียน สนับสนุนให้นักเรียนทุกโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้อย่างเพียงพอ เพื่อให้เข้าถึงอินเทอร์เน็ต มีศูนย์ส่งเสริมการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต อาทิ NETCOM มีการฝึกอบรมครู เพื่อใช้ ICT และมีศูนย์ผลิตสื่อการเรียนการสอน และการจัดรายการโทรทัศน์และวิทยุเพื่อการศึกษาของโรงเรียนผ่านสื่อหลากหลาย

สาธารณรัฐเกาหลี

ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของการศึกษาที่เข้มแข็งคือปัจจัยสำคัญ

ที่อยู่เบื้องหลังการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของเกาหลีใต้ ได้ปลูกฝังแนวคิด hongik ingan ที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ของมนุษยชาติ และเอกลักษณ์ของชาติ เน้นการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้คนเกาหลีมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและตระหนักถึงกระบวนการโลกาภิวัตน์และความเป็นสากลในเวทีระหว่างประเทศ มุ่งสร้างสรรคพลังเมืองให้ทำตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความสามารถเชิงสร้างสรรค์ รักษาวัฒนธรรมอันดีงาม มีจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย

การปฏิรูปการศึกษานเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และ ICT โดยมีสถาบันหลักสูตรและประเมินผลการศึกษา (KICE : Korea Institute of Curriculum and Evaluation) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่วิจัยและพัฒนาหลักสูตรในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย วิจัยและพัฒนาตำราทางวิชาการที่จัดพิมพ์โดยกระทรวงศึกษาธิการ และตำราทางวิชาการที่จัดพิมพ์โดยหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ประเมินผลข้อสอบทางการศึกษาแห่งชาติในระดับต่างๆ ส่งเสริมและจัดทำข้อสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับต่างๆ และพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลหลักสูตรทางการศึกษา ในด้านการพัฒนาครูมีการฝึกอบรมครูในทุกสาขาวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งฝึกอบรมผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน โดยมีสำนักฝึกอบรมครูทั้งระดับชาติและภูมิภาคเป็นผู้ให้การฝึกอบรม อาทิ สถาบันแห่งชาติว่าด้วยการวิจัยและฝึกอบรมพิเศษ และสำนักฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค เป็นต้น

เกาหลีใต้เปลี่ยนแปลงจากสังคมสารสนเทศมาเป็นสังคมฐานความรู้ โดยรัฐบาลจัดให้โรงเรียนทุกแห่งทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการการวิจัยและการศึกษาแห่งชาติ (KERIS) เป็นหน่วยงานทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่โรงเรียนและสาธารณะผ่านเครือข่ายทางการศึกษา (EDUNET)

สาธารณรัฐประชาชนจีน

จีนถือว่าการศึกษเป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศ จึงพยายามขยายการศึกษาภาคบังคับ และพัฒนาการศึกษาให้ทันสมัย เพื่อรองรับสังคมฐานความรู้ควบคู่กับการพัฒนา วัฒนธรรมประเพณี โดยให้ความสำคัญกับเด็กรุ่นใหม่ช่วยขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความทันสมัย

จีนเน้นการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ให้มีทักษะและความรู้พื้นฐานในการแสวงหา

ความรู้ สามารถเลือกคุณค่าในสิ่งที่ถูกต้อง จัดการศึกษาให้สนองความต้องการของผู้เรียน ในแต่ละท้องถิ่น เน้นการเชื่อมโยงโรงเรียนกับสังคมโดยบูรณาการวิชาต่างๆ ให้มีความ เชื่อมโยง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในสังคมสมัยใหม่ที่เป็นสังคมวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากการสอนตามหนังสือ เป็นการกระตุ้นให้นัก เรียนค้นหาความรู้อย่างหลากหลาย มีอิสระ และกล้าแสดงออกมากขึ้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ ในการพัฒนาหลักสูตร คือ ศูนย์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาแบบเรียน และหลักสูตร (National Center for School Curriculum and Textbook Development) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาครูมุ่งเน้นการฝึกอบรมครูและพัฒนาความสามารถในการใช้หลักสูตรใหม่ ปรับ ระบบการบรรจุครูวิชาชีพเพื่อพัฒนาครูที่มีคุณภาพทางวิชาชีพ ส่งเสริมวิชาชีพครูและการ พัฒนาครูประจำการ โดยการจัดระบบการสอนและการวิจัยที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Research) และพัฒนาครูสู่ศตวรรษที่ 21

รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างจริงจังทั่วประเทศ ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญที่สุด อังกฤษเป็น 1 ใน 3 วิชาหลักที่ใช้สอบ เอนทรานซ์เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบ ใหม่ โดยนำระบบของนานาชาติซึ่งแบ่งเป็น 9 ระดับ เริ่มเรียนตั้งแต่ชั้น ป.3 เปลี่ยนวิธีการ สอนจากเน้นคำศัพท์และไวยากรณ์มาเป็นการเน้นทักษะการฟังและการพูดมากกว่าทักษะการ อ่านและการเขียน และความสามารถใช้ภาษาอังกฤษสำหรับชีวิตประจำวัน มีหลักสูตรการ สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จัดพิมพ์แบบเรียนภาษาอังกฤษชุดใหม่ การประเมินทักษะ การฟัง การอ่าน และการเขียน พัฒนาการสอน โดยมีการทดลองสอนสองภาษา ครูและโรงเรียน มีอิสระในการเลือกแบบเรียน ทดลองสอนชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยลง และสอบแบบ ปากเปล่า ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของจีนประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

สาธารณรัฐสิงคโปร์

การศึกษาของสิงคโปร์มีจุดมุ่งสู่ความเป็นผู้นำด้านการผลิตทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 ด้วยการสร้างดุลยภาพทางการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ สร้างระบบการศึกษาที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนทุกคนสามารถค้นพบศักยภาพความสามารถของ ตนเอง ก้าวสู่การพัฒนาศักยภาพสูงสุด เกิดความผูกพันในการเรียนรู้ และการแสวงหา ความรู้ สิงคโปร์ใช้การศึกษาในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ ตลอดจนสร้าง ความตระหนักและความภาคภูมิใจในการเป็นคนสิงคโปร์ ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด ด้วยการ นำหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับประเทศชาติ (National Education) และการกำหนด คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้น เพื่อมุ่งสู่การเป็นผู้มีศักยภาพในการเป็น

ผู้นำ

สิงคโปร์ให้ความสำคัญการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน ตามวิสัยทัศน์ "Thinking School Learning Nation" โดยเน้นความรู้และทักษะหลักด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ ICT รวมถึงความรู้เชิงสหวิทยาการ (Multi-Disciplinary) ทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร พัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ให้มีทั้งทักษะความรู้ และทักษะชีวิต ในการวัดผลมีทั้งเกณฑ์วิชาการที่วัดการคิดวิเคราะห์ และเกณฑ์อื่นๆ เช่น คุณธรรม การจัดทำหลักสูตรมีศูนย์วิจัยหลักสูตร (Center for Research in Pedagogy and Practice หรือ CRPP) ทำหน้าที่วิจัยหลักสูตรการเรียนการสอน พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาครู ส่วนการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพครู มีหน่วยที่รับผิดชอบคือ NIE (National Institute of Education)

ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้พัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษแนวใหม่ที่เน้นการฟัง การอ่าน การอภิปราย และการเขียน เพื่อการสื่อสาร และการแสดงออก นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของสิงคโปร์ และประเทศอื่นๆ ในเอเชีย มีตัวชี้วัดความสำเร็จด้านการเรียนภาษาอังกฤษ คือเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาแล้ว จะต้องสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถฟัง อ่าน แสดงความคิดเห็น พูด เขียน สามารถนำเสนอด้วยภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักสากล และเขียนภาษาอังกฤษที่เป็นมาตรฐาน

มาเลเซีย

รัฐบาลมาเลเซีย ให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก โดยเชื่อว่าในอนาคต โลกจะเชื่อมถึงกันด้วยความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว จะถูกชี้นำด้วยความเจริญทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ ICT ดังนั้น เพื่อให้ประเทศมีความเจริญเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังที่ตั้งเป้าหมายไว้ และพลเมืองสามารถก้าวทันความทันสมัยของโลกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาใน 3 วิชาหลัก ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีการตั้งคณะกรรมการยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ส่งเสริมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ โดยในปี 2002 คณะรัฐมนตรีได้ประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้ ICT ให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ทันเหตุการณ์โลกส่งเสริม Smart School หรือ SSP

โดยเน้นเนื้อหาวิชาหลัก ได้แก่ ภาษามาเลย์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ส่งเสริมวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยให้สามารถเลือกวิชาชีพตามความถนัด ความสนใจ และให้มีการทดสอบประเมินความสามารถโดยใช้ระบบความสามารถเป็นพื้นฐาน (Competency Based System) ด้านการพัฒนาครู รัฐได้ส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ให้ก้าวหน้า และมีการให้ทุนการศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก (โดยเฉพาะ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์) ส่งเสริมการพัฒนาครู โดยเน้นการยกระดับสถานภาพครู และส่งเสริมให้กำลังใจครูที่มีผลงานดี

ไทย

ประเทศไทยได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาใน พ.ร.บ.การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การปฏิรูปการศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน โดยได้ ประกาศเจตนารมณ์ในปี พ.ศ.2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เพื่อให้ครูและผู้เรียนปรับเปลี่ยนกระบวนการ เรียนการสอน เน้นการคิดวิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ รวมทั้งทักษะการอ่าน พัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ของประเทศ (พ.ศ.2549-2553)

ในปัจจุบันรัฐบาล ได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรม นำความรู้ เน้นการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ สร้างความตระหนักในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสมานฉันท์ พัฒนาคอนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสถาบันครอบครัว ชุมชน ศาสนา และสถานศึกษา การจัดการศึกษาเน้นการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษา สร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคม คุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพ

ระบบการศึกษา : จุดเด่น

ญี่ปุ่น

ระบบการศึกษาของญี่ปุ่นจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น) โดยรัฐจัดให้ฟรี และต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ระบบการศึกษาให้ทางเลือกที่หลากหลายสำหรับผู้จบ มัธยมต้น มัธยมปลาย และผู้ที่มิงานทำ สามารถเรียนต่อทั้งสายสามัญหรือสายอาชีพ ในระดับอุดมศึกษามีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยหลักสูตรต่างๆ อาทิ วิทยาลัยเทคนิค โพลีเทคนิค วิทยาลัยหลักสูตรพิเศษ และสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ สำหรับการบริหารจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น และระดับโรงเรียน มีการกระจายอำนาจการศึกษาสู่ท้องถิ่น และให้อิสระโรงเรียนในการบริหารการศึกษา

สาธารณรัฐเกาหลี

ระบบการศึกษาของเกาหลีจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น) โดยรัฐจัดให้ฟรีในระดับประถมศึกษา และฟรีในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสำหรับนักเรียนในพื้นที่ชนบทห่างไกล ในระดับมัธยมศึกษา ยกเลิกการสอบเข้าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีจับฉลากแทน ระดับมัธยมศึกษาปลาย แบ่งเป็นสายสามัญและสายอาชีพ มีทางเลือกหลากหลายในระดับอุดมศึกษาเช่นเดียวกับญี่ปุ่น มีโรงเรียนเฉพาะด้านสำหรับเด็กอัจฉริยะ อาทิ โรงเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนศิลปะ โรงเรียนภาษาต่างประเทศ และโรงเรียนพลศึกษา ฯลฯ การบริหารจัดการศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น มีการกระจายอำนาจการบริหารและงบประมาณให้องค์กรท้องถิ่น

สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระบบการศึกษาของจีน แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ รัฐตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจนในการขยายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี แก่ประชาชน โดยออกกฎหมายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรัฐให้ค่าใช้จ่ายรายต่อหัว ให้ทุนการศึกษานักเรียนในชนบทเปิดทางเลือกให้เด็กเยาวชนและประชาชนสามารถเลือกเรียนหลายหลักสูตร ทั้งภาคกลางวัน ภาคค่ำ เพื่อยกระดับความรู้หนังสือของประชากร การบริหารจัดการศึกษาประกอบด้วยรัฐบาลกลาง ซึ่งดูแลการอุดมศึกษา และรัฐบาลท้องถิ่น ดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาธารณรัฐสิงคโปร์

ระบบการศึกษาของสิงคโปร์เป็นระบบการศึกษาที่มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ และมีกรปรับตัวในลักษณะมองไปข้างหน้าอยู่เสมอ กำหนดวิสัยทัศน์การศึกษา "Thinking School, Learning Nation" เน้นการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ โดยต้องการสร้างให้เด็กรุ่นใหม่ให้มีความคิดในวิถีใหม่ๆ รู้จักแก้ปัญหาใหม่ๆ และสร้างโอกาสใหม่แก่นาคตประชากรวัยเรียนของสิงคโปร์ มีโอกาสได้รับการศึกษาเล่าเรียน โดยเฉลี่ยกว่า 12 ปี ระบบการศึกษาเน้นการพัฒนาตามศักยภาพ ความถนัดและความสนใจ ผู้ที่มุ่งเข้าสู่มหาวิทยาลัย จะต้องผ่านการศึกษาแบบเข้มข้นในวิทยาลัย (Junior College) ผู้ที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน มีวิทยาลัยเทคนิค และโพลีเทคนิคที่มีคุณภาพ เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางที่มีคุณภาพ เป็นผลให้อัตราการเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาเพิ่มสูงขึ้น ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ทั้งในมหาวิทยาลัยและเทคนิควิชาชีพ ในปัจจุบันสิงคโปร์ได้ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น (Flexible) และหลากหลาย (Diverse) มากขึ้น เพื่อมุ่งให้นักเรียนมีทางเลือก (Choice) มากขึ้น และมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม (Holistic)

มาเลเซีย

มาเลเซียเน้นการพัฒนาระบบการศึกษาที่มีคุณภาพระดับสากลระบบการศึกษาของมาเลเซียให้ความสำคัญกับเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เพื่อให้พลเมืองสามารถก้าวทันความทันสมัยของโลกในอนาคต ระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีทางเลือก เปิดโอกาสในการพัฒนาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล เน้นการผลิตกำลังคนให้มีความรู้พื้นฐาน ด้านเทคโนโลยี และมีทักษะการคิด และการผลิตกำลังคนในระดับกลางให้มีคุณภาพ

ไทย

ระบบการศึกษาของไทยเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกำหนดให้การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ สามารถโอนผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนนอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน สำหรับการศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถนำมาเทียบระดับได้

สรุปผลการศึกษาวิจัยที่สำคัญ

จากการศึกษาเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษา ได้ข้อสรุปที่เป็นผลการศึกษาวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ ดังนี้

● จุดเน้นการปฏิรูปการศึกษา

1. ประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียที่ทำการศึกษาทั้ง 6 ประเทศ ได้ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาประชากรของประเทศให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง และมีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันได้เน้นการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้

2. ในการปฏิรูปการศึกษาเกือบทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบการศึกษา ให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และมีทางเลือก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ได้สูงสุด โดยเน้นยุทธศาสตร์การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ ICT รวมทั้งทักษะการอ่านและการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน

3. ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา สามารถก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และมีศักยภาพในการแข่งขัน ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ มีผลจากปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศดังกล่าว จะให้ความสำคัญกับการมองอนาคตหรือการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อวางรากฐานและเตรียมประชากรให้พร้อมสำหรับอนาคต กำหนดทิศทาง/นโยบาย และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถดำเนินงานให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม

4. ในบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาพลเมืองทั้งด้านความรู้และคุณธรรม โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ ศักยภาพของประชากร ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาและปลูกฝังตั้งแต่ยังเยาว์วัย เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

● จุดเด่นการปฏิรูปการศึกษา

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบ พบว่า ส่วนใหญ่มีจุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน คือมุ่งพัฒนาประชากรให้มีอาวุธทางปัญญา มีความรู้เท่าทันโลก เพื่อบริการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคสังคมฐานความรู้ โดยเริ่มจากการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม แต่ละประเทศมีผลความสำเร็จหรือจุดเด่นในการปฏิรูปการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ญี่ปุ่นมีจุดเด่นในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี (Character Building) ให้กับเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย จิตสำนึกต่อส่วนรวม ความรัก

ชาติ ความตระหนักในคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในสังคมนานาชาติ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อผลิตคนเก่งยอดเยี่ยม เกาหลีได้มีจุดเด่นในการปลูกฝังนักเรียนให้เป็นทั้งพลเมืองและพลโลก (Global Citizen) มีโลกทัศน์ที่กว้าง มีทัศนคติที่เปิดรับต่อความแตกต่าง หลากหลาย มีความเข้าใจในประเพณี และวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ มีความรักและความภาคภูมิใจในชาติ และเอกลักษณ์ของชาติ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และส่งเสริมความเป็นเลิศทางการศึกษา (Elite Education)

สาธารณรัฐประชาชนจีน มีจุดเด่นในการพัฒนาการศึกษาให้ทันสมัย เป็นสังคมสมัยใหม่ที่เน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในขณะเดียวกันก็เน้นการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของชาติ สาธารณรัฐสิงคโปร์มีจุดเด่นในการเสริมสร้างโรงเรียนนักคิด (Thinking School) เพื่อผลิตผู้นำที่มีความคิดใหม่ๆ สามารถแก้ปัญหาใหม่ๆ โดยใช้การศึกษาพัฒนาศักยภาพของประเทศ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความสมานฉันท์ของคนในชาติ สำหรับมาเลเซียมีจุดเด่นในการเสริมสร้างโรงเรียน "Smart School" เป็นโรงเรียนที่มีความก้าวหน้า ทันสมัย เน้นเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เพื่อก้าวสู่ความเป็นนานาชาติ ในขณะเดียวกันก็มุ่งพัฒนาพลเมืองให้มีความรักชาติ และดำรงรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ส่วนไทยเน้นการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ ให้การศึกษาสร้างคนและสร้างสังคมความรู้สู่สังคมคุณธรรมและคุณภาพ

ข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับประเทศไทย

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบ มีข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับประเทศไทยดังนี้

1. การพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ และศักยภาพ พร้อมก้าวสู่สังคมฐานความรู้และมีศักยภาพการแข่งขัน รวมทั้งการปรับระบบการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีทางเลือกมากขึ้น เพื่อให้ประชากรสามารถพัฒนาตนเองให้ได้สูงสุดตามศักยภาพ
2. การกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษาไทย เพื่อชี้นำทิศทางการศึกษาในอนาคต เป็นการเตรียมประชากรให้พร้อมสำหรับอนาคต เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถสร้างสรรค์สังคม ชุมชน และประเทศชาติ สู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์
3. การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ ICT รวมทั้งทักษะการอ่าน และการแก้ปัญหา เพื่อเตรียมประชากรให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสอดคล้องกับสภาวะโลกาภิวัตน์ เป็นพื้นฐานในการ

สร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ เมื่อก้าวสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้น

4. การพัฒนาและปลูกฝังพลเมืองตั้งแต่ยังเยาว์วัยให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ รู้จักการคัดสรร กลั่นกรอง มีทักษะในการคิด เป็นและคิดดี เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

5. การปฏิรูประบบโรงเรียน โดยเสริมสร้าง ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนที่มี จุดเด่นหรือเอกลักษณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของไทย อาทิ โรงเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และโรงเรียนที่เน้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ฉันทนา จันทรบรรจง. (2545). การศึกษาของประเทศญี่ปุ่น. ในหนังสือ ญี่ปุ่นศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ ฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐสิงคโปร์. กรุงเทพฯ ฯ : ที.พี.พรินท์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ ฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ 27 ตุลาคม 2549.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2549). สัตตศิลา หลักเจ็ดประการสำหรับ : การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรินทร์ ววงศ์. (2546). การศึกษากับการสร้างคนแบบญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง. กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- วรินทร์ ววงศ์, วารสารศิลปศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2545
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพฯ ฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2547). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ ฯ : สหายบล็อกและการพิมพ์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2549). การศึกษาในสาธารณรัฐเกาหลี(เกาหลีใต้) : การปฏิรูปการศึกษายุคใหม่. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์ดี
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2549). การศึกษาแนวโน้มเพื่อการวิจัยและพัฒนาการศึกษาสำหรับอนาคต. กรุงเทพฯ ฯ : พริกหวานกราฟฟิค
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2549). รายงานการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน. กรุงเทพฯ ฯ : ภาพพิมพ์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2549). รายงานการการศึกษาแนวโน้มเพื่อการวิจัยและ

พัฒนาการศึกษาสำหรับอนาคต. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
 เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2549). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศ
 ต่างๆ. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.

ภาษาอังกฤษ

- "Benchmarking Australian Primary School Curricula". (2006). in:
http://www.dest.gov.au/NR/rdonlyres/B6E3D22B-6E60-4A1F-920A-EFAB3E5C45FA/7940/benchmarking_curricula_report2.pdf.
- "Background Essay: South Korea Education". (2006). in: <http://www.askasia.org/teachers/essays/essay.php?no=68>.
- "Education in Singapore". (2006). in: <http://www.moe.gov.sg/corporate/pdf/MOE-brochure-7dff.pdf#search=%22Basic%20education%20Curriculum%2BSingapore%22>
- "Educational System in China". (2004). in: <http://www.edu.cn/20041203/3123354.shtml>.
- "The Full Implementation of the 2003-2007 Action Plan for Invigorating Education, 2004". (2004). in: <http://www.edu.cn/20040324/3102182.shtml>.
- Ghou Jie. (2006). "Foreign Languages Department of Shandong Finance Institute (Jinan,China)". in: <http://iteslj.org/Articles/Zhou-SuccessulTeacher.html>.
- Gwang-Jo-Kim. (2000). "Education Policies and Reform in South Korea".in : http://www.worldbank.org/afr/seia/SE_strat_re_ch3.pdf.
- Hyo-jeong Kim. (2004). "National Identity in Korean Curriculum". in: http://www.quasar.ualberta.ca/css/Css_38_3/ARkim_national_identity_korean.
- Institute for International Cooperation, Japan International Cooperation Agency (JICA). (2004). *The History of Japan's Educational Development*.
- Japan Student Services Organization. (2004). "Syllabus for Examination of Japanese as a Foreign Language". in: http://www.jassco.go.jp/examination/efjuafis_syllabus_01_e.html
- Ji Shaobin. (2002). "English as a Global Language in China". in : <http://www.eltnewsletter.com/back/May/2002/art992002.htm>
- Jianhua Fei. (2006). "Brief Introduction of Middle School English Teaching in

- China". (n.d.). in: [www.albany.edu/lap/Jianhua%20F ei.doc](http://www.albany.edu/lap/Jianhua%20F%20ei.doc).
- "Korea : Curricular".(2005).in: <http://www.inca.org.uk/korea-curricula-mainstream.html>.
- "Malaysia Curriculum planning, development and reform".(2004). in: <http://www.ibe.unesco.org/Asia%20Networkpdf/ndrepmy.pdf>.
- "Mathematic and Teaching in Vietnam". (2006). in: <http://www.cimt.plymouth.ac.uk/journal/Ddvietmt.pdf#search=%22education%20in%20Vietnam%22>.
- MEXT. (1998). "National Curriculum Standards Reform for Kindergarten, Elementary School, Lower and Upper Secondary Schools". in: <http://www.mext.go.jp/English/news/1998/07/980712.htm>
- Ministry of Education, the Republic of China. (2006). "A survey of the Development of Basic Education". in: http://www.moe.edu.cn/english/basic_b.htm.
- "Progres on Education Reform".(2004). in: <http://www.ecs.org/html/educationIssues/ProgressofReform.asp>.
- "School Curriculum and Syllabus". (2004). in: <http://www.teachkoreanz.com/contract/curriculum/staff.htm>.
- "Secondary Reform in the Asia-Pacific region". (2006). in: <http://www.ginie.org/cstudies/indonesia/reformsasiapacific.htm>.
- Shigehisa Komatsu. (2006). "Transition in the Japanese Curriculum : How is the Curriculum of Elementary and Secondary Schools in Japan determined?". in: <http://www.flinders.edu.au/education/iej>.
- "Speech by Prime Minister Lee Hsien Loong at the Teachers' Day Rally 2006 (on 31 Aug 2006). (2006)". in: <http://www.moe.gov.sg/speeches/2006/sp20060831.htm>.
- "Trends in Educational Reform". (n.d.). in: http://www.mext.go.jp/bmenu/hakusho/html/hpae200001/hpae200001_2_006.html.
- Xiao Qing Liao, (2006). "How Communicative Language Teaching Become Acceptable in Secondary Schools in China". in: <http://iteslj.org/Articles/>

Liao-CLTinChina.html.

Yuan-yuan Huang and Hua-li-Xu. (2006). "Trends in English Language Education in China". in: <http://www.eslmag.com/modules.php?name=News&file=print&sid=32>

http://en.wikipedia.org/wiki/English_village.

http://www.mext.go.jp/b_menu/hakusho/html/hpac200101/hpac200101_2_063.html.

<http://www.wes.org/ewenr/02march/practical.htm>.

<http://www.chinese-embassy.org.uk/eng/zt/Features/t214562.htm>.

http://www.mext.go.jp/b_menu/hakusho/html/hpac200101/hpac200101_2_063.html

scholar.lib.vt.edu/ejournals/JTS/Summer-Fall-1997/PDF/7-Yi.pdf.

<http://www.org/ewenr/02march/practical.htm>.

<http://www.moe.gov.sg/speeches/2006/sp20060831.htm>.

http://www.mext.go.jp/english/topics/21_plan/010301.htm.

สัมภาษณ์

นักการศึกษาและนักวิจัยของประเทศต่าง ๆ ดังนี้

1. Professor S. Gopinathan, Vice Dean (Policy), Centre for Research in Pedagogy and Practice, the National Institute of Education (NIE), Singapore.
2. Dr. Mildred Nalliah, Associate Professor Universiti Sains Malaysia, Malaysia.
3. Dr.Kun – Nim Lee, Head, Department of External Relations, Korea Institute of Curriculum & Evaluation(KICE), Republic of Korea.
4. Professor Dr.Frederick K.S.Leung, The University of Hong Kong, Faculty of Education, Hongkong SAR.
5. Mr.Maki Takayoshi, Doctoral Student (Comparative and International Education) Graduate School of Education, Hiroshima University, Japan.
6. Professor Dr. Zhou Nan-Zhou,China National Institute for education Research. President, UNESCO Asia-Pacific Network for International Education and Values Education (APNIEVE)
7. Mr. Ryo Watanabe, Director, Department for Educational Policy Research (NIER).

CONCLUSION

Definition of knowledge-based society

"The knowledge society." Peter Drucker (1994), the guru of modern management, "will inevitably become far more competitive than any society we have yet known for the simple reason that with knowledge being universally accessible there are no excuses for nonperformance. There will be no poor countries. There will only be ignorant countries."

...in the knowledge society, clearly more and more of knowledge, and especially of advanced knowledge, will be acquired well past the age of formal schooling, and increasingly, perhaps, in and through educational processes which do not center on the traditional school,

(www.idrc.ca/uploads/user-/11285250761F_Librero_PLENARY_PAPER_10805.pdf -)

A knowledge-based society is an innovative and life-long learning society, which possesses a community of scholars, researchers, engineers, technicians, research networks, and firms engaged in research and in production of high-technology goods and service provision. It forms a national innovation-production system, which is integrated into international networks of knowledge production, diffusion, utilization, and protection. Its communication and information technological tools make vast amounts of human knowledge easily accessible. Knowledge is used to empower and enrich people culturally and materially, and to build a sustainable society.

(www.sciforum.hu/index.php?image=update&content=up_knowledge_based_society - 22k -)

The Education Reform Plan for the 21st Century --- The Rainbow Plan --- <The Seven Priority Strategies>

JAPAN

<Purpose>

Year 2001= The First Year for Education Reform Initiative

Year 2001= The First Year for Education Reform Initiative. Based on the recommendation of "The Final Report of the National Commission on Education Reform," the overall picture of the future efforts needed for education reform is presented, consisting of major policies, actions and schedule.

<The reform needs to be implemented quickly and decisively according this plan.>

The First Stage

- > Actions to be taken immediately
- Submit the 6 bills related to Education Reform at the regular Diet session
- Secure the budget required for Education Reform in the FY2001 budget

The Second Stage

- > Review the Fundamental Law of Education and develop a Comprehensive Plan for the Promotion of Educational Measures (These tasks will be studied at the Central Council for Education)
- > Possible actions that require further consideration should be confirmed by experts in FY2001
- > (cf: a system for encouraging youth over 18 years-old to participate in community services)

Revitalizing schools, family and communities

Schools will improve and education will change.

1. Improve students' basic scholastic proficiency 'in easy to understand classes'

- > Implement the 20 students per class system for fundamental subjects and advance placement classes
- > Improve classrooms in order to be able to conduct IT classes and the 20 students per class system (establish "A Learning Environment for the New Generation")
- > Implement national academic achievement surveys

2. Foster youth into becoming open and warm-hearted Japanese through participating in community services and various programs

- > Encourage youth to participate in community services and various programs (or consider such a system) and establish the "Children's Dream Fund"
- > Improve moral education (for example, development and distribution of the "Kokoro no Note"(Notebook to be used by students in moral education.))
- > Take actions for educational revitalization in the home and in the community

3. Improve learning environment to one which is enjoyable and free of worries

- > Enrich cultural and sporting activities (encourage school club activities)
- > Take appropriate measures concerning problematic behaviors among children (improvement of the suspension system and measures to care such children) > Protect children from harmful information

4. Make schools that can be trusted by parents and communities

- > Implement school evaluation system, including the establishment of the self-evaluation system and introduction of school councilors
- > Revitalize the school board by means of parental participation and disclosure of information
- > Promote the establishment of new types of schools to fit the needs of the different communities

5. Train teachers as real "professionals" of education

- > Introduce an awards system, a bonus and a special promotion system for outstanding teachers
- > Establish a system where teachers have working community experience(cf: take working experience at companies)
- > Take appropriate measures on incompetent teachers, such as teaching suspensions

6. Promote the establishment of universities of International standard

- > Reinforce university education and research functions for bringing up leaders of the next generation (improve the system for admitting 17-year-old students into universities, universally introduce a system for admitting students who have finished their third year into graduate school, and establish professional schools)
- > Establish a competitive environment (grant national universities the status of independent administrative corporations, promote fixed-term employment so that professors can transfer easily, increase competitive grants)
- > Implement a strict grading system for university students and focus on the teaching abilities of academic

7. Establish an educational philosophy suitable for the new century and improve the provision for education

- > Review the Fundamental Law of Education and modify the Law into one suitable for the new century
- > Develop a Comprehensive Plan for the Promotion of Educational Measures

Policies and Projects for Bridging Digital Divide in Japan > IT strategy

1. Basic Law on the formation of an advanced information and telecommunications Network Society

In November 2000, the Basic Law on the formation of an advanced information and telecommunications Network Society was legislated to speedily and preferentially promote policies concerning the creation of a society based on highly advanced telecommunications networks. Article 8 of the law stipulates that there is the need to make active efforts to bridge the gaps in the opportunities to access information and communications technology and the ability to use this technology.

Extracts from the Basic Law on the formation of an advanced information and telecommunications Network Society

(Elimination of the gaps in the opportunities to use the ICT technology)

Article 8

In creating a society based on highly advanced telecommunications networks, gaps in opportunities to access information and communications technology and the ability to use such technology are likely to seriously hamper the smooth and harmonious formation of such a society. The gaps stem from geographical constraints, a person's age, physical ability and other factors. In light of this, active efforts should be made to bridge these gaps.

The whole text of the ICT Basic Law:<http://www.kantei.go.jp/jp/it/kihonhou/honbun.html>

2. e-Japan Strategy (Extracts)

---Reference to the bridging of digital divide in Japan---

In January 2001, the e-Japan strategy was mapped out by the ICT Strategy Headquarters, which was set up within the Cabinet. In the strategy, there are descriptions about the measures, which the government must implement speedily and preferentially as national policies for the establishment of a society based on advanced telecommunications networks. In the descriptions,

there is a reference to the bridging of the digital divide in Japan.

Items concerning the creation of infrastructure for the ultra high-speed telecommunications network and policies to promote competition

3) Policies to promote

To attain the above-mentioned goal, the government will implement the following policies.

2. Bridging of the digital divide: The government will study measures to spread the use of the high-speed Internet in depopulated areas, remote islands and other areas experiencing disadvantageous conditions.

3. E-Japan Plan with Overriding Priority (Extracts)

The e-Japan Plan with Overriding Priority contains concrete plans based on the e-Japan Strategy and an overview of the measures the Japanese government must implement. The bridging of the digital divide is regarded as a task to be tackled by all offices of the Japanese government, and the ~~✕~~Bridging of the digital divide~~☒~~ is included in the e-Japan Plan with Overriding Priority.

Crosscutting issues

(2) Bridging of the digital divide

In a society based on advanced telecommunications networks, it is essential to have an environment where every member of the public are able to access the Internet and other advanced telecommunications networks easily and voluntarily. It is also necessary to make an environment where people can demonstrate and use their abilities creatively and to maximum advantage. To achieve this, it is necessary to make active efforts to eliminate gaps in the opportunities available to access information and communications technology and the ability to use such technology. Lack of opportunity may stem from a variety of reasons, geographical constraints, a persons age, physical disability and other limiting factors.

1. Closing of the digital divide stemming from geographical factors

To prevent the emergence of gaps in the opportunities to access information

and communications technology and the ability to use such technology that stem from geographical constraints, the government will promote the establishment of telecommunications infrastructure. Also it will reinforce public services that use information and communications technology in depopulated areas, remote islands and other areas experiencing disadvantageous conditions.

- a) Promotion of the improvement of infrastructure for regional telecommunications networks by the public sector.
- b) Support for projects to build telecommunications infrastructure by private enterprises.
- c) Reinforcement of public services that use information and communications technology.

2. To resolve problems arising from age and physical disability

Age and physical disability may create gaps in opportunities to access information and communications technology and the ability to use such technology. To prevent this, the government will promote efforts to remove barriers in supplying information. It will also promote development of telecommunications equipment and systems that are designed to accommodate the aged and the physically handicapped.

- a) Removal of barriers in the supply of information.
- b) Elimination of barriers in public spaces.
- c) Removal of barriers in schools.
- d) Development of telecommunications equipment and systems for the aged and the physically handicapped.

Revised 7th National Curriculum for Basic Education in the Republic of Korea

1. Basic Direction and Major Factors

□ Basic Direction

- Promote fundamental and basic education that fosters sound human beings and nurtures creativity
- Help students build self-leading capacity so that they well meet the challenges of today's globalisation and information development
- Implement learner-oriented education that suits the students' capability, aptitude and career development needs
- Ensure expanded autonomy for the local community and schools in curriculum planning and operation.

□ The ultimate goal is to cultivate creative, autonomous, and self-driven human resources who will lead the era's developments in information, knowledge and globalisation.

□ Major Factors

- The first ten years of school education from primary first grade to high school first grade are set as a "national common basic education" period.
 - During this period, students learn from a coherent and systemized common national curriculum.
- In high school second and third years, students choose from 79 electives.
 - Electives are set by each metropolitan/provincial education office and school at a minimum of 28 units each, for up to 50 percent of students.
- A flexible level-differentiated curriculum is provided.
 - Diverse curricular levels and programs help satisfy individual student abilities and different growth potentials.
- Schools are granted more autonomy in designing curriculum.

- This is to ensure that students build self-learning skills and learn from a creative, tailored curriculum.
- The school curriculum is designed to help students prepare for the knowledge era with necessary IT skills.
 - Educational ICT usage is to compose at least 10 percent of each subject.
- Students are offered optimum study volumes and guided to choose appropriate study levels.
 - The revised curriculum covers a minimum volume of necessary study contents. The total study volume has seen a 30 percent increase.
- The existence of a curriculum evaluation system helps promote quality assurance.
- Roles are divided between the education ministry, schools, and metropolitan/provincial education offices in designing and operating the curriculum, so as to ensure efficiency and educational quality.

2. The Level-Differentiated Curriculum

Necessity

● In the course of revising the national curriculum, the ministry judged that a flexible level-differentiated curriculum would help address each student's different ability, interest, aptitude, and career direction, and also promote gifted and talented education while satisfying the requirements of basic common education.

Types of Level-Differentiated Curriculum

- Step-by-step curriculum
 - This is applied to the core subjects of mathematics and secondary-level English.

- Mathematics is taught step by step with a curriculum divided into 20 levels, for students in grades one to ten. The English curriculum has eight levels, taught from 7th through 10th grade.
- In-depth and supplementary curriculum
 - This is for advancing or lagging students, in the subjects of Korean language, social studies, science, and primary English.
 - Korean language : 1st~10th grade, social studies & science : 3rd~10th grade
 - Primary English : 3rd~6th grade
- Elective curriculum
 - High school 2nd and 3rd graders(11th and 12th grade) can choose from a number of electives.
 - Schools open diverse electives that reflect the different abilities, aptitude, needs, and interest of students.
 - Students select from the given choices according to their own ability and career development needs.

□ Measures for Further Improvement

- The ministry and schools will work together in improving the design and operation of the level-differentiated curriculum.
 - This refers to the development of diversified textbooks and a level-differentiated evaluation system.
- Efforts will go into enhancing the expertise of the teaching profession.
 - Teachers will be supported with training programs and lessened workloads so that they may develop expert teaching skills. The ministry will select successful teaching models and promote them widely.
- The ministry will help improve the school environment so that level-differentiated curricula may be conducted smoothly.
 - Schools will be supported in developing teaching & learning materials and evaluation manuals for each level. The ministry will also work to expand teachers and facilities for the level-differentiated curriculum on a continuous basis.

- The administrative and financial system will be improved alongside.
 - The ministry will strengthen support for key schools in their financial and administrative management, and also build an AP system into the school education framework.

**The Full Implementation of The 2003–2007
Action Plan for Invigorating Education
The People’s Republic of China**

On March 3, 2004, the State Council approved and disseminated the 2003–2007 Action Plan for Invigorating Education (hereinafter called the new Action Plan) prepared by the Ministry of Education (MoE). This Plan is the fundamental blueprint for all parties involved in education to further implement the strategies of 'Rejuvenating China Through Science and Education' and 'Reinvigorating China Through Human Resource Development' and to speed up educational reform and development in the years to come.

I The Reason for promulgating this Action Plan

Premier Wen Jiabao pointed out in the Second Session of the 10th National Congress that was held just now in Beijing that effective measures should be taken to prioritize educational development. More endeavors and financial support should be devoted to the acceleration of educational development in China. The new round of the 'Action Plan for Invigorating Education' should be implemented with the focus on compulsory education, especially the education in rural areas. This fully demonstrated that to implement this Action Plan is a priority for the governments at all levels, the educational circle in China and all the sectors in the society as well.

The new Action Plan is drafted on the basis of the successful implementation of the '1998–2002 Action Plan for Invigorating Education in the 21st Century' and the remarkable achievements that have been gained during the first stage. As practices have proved, making out an Action Plan every five years is a practical approach for educational development and can explicitly demonstrate the new government's intention in implementing the strategies of 'Rejuvenating China Through Science and Education' and 'Reinvigorating China through Human Resource Development. Therefore, soon after the

conclusion of the 16th CPC Congress, MoE decided to continue the pattern of action plan to design the future development on the basis of inviting suggestions and comments within the educational circle and from all the other sectors of the society.

In the 21st century and with the context of economic globalization and knowledge economy, the competition in economy, science and technology lies its root in the competition of education and the advantage in human resource. To meet the challenges of the new century, the 16th Party Conference and the 3rd Plenary Session of the 16th Party Conference have identified the grand objectives of establishing a well-to-do society and perfecting the socialistic market economy in China. The philosophy of putting people first and pursuing overall, harmonious and sustainable development and the strategy of revitalizing China through human resource development have also been finalized at these meetings. In accordance with the new strategies, the relationship between education and modernization in three areas should be taken seriously when promulgating and implementing the Action Plan.

First, we should think seriously about the relationship between the educational development and the goal of establishing a well-to-do society by 2020. China is a developing country with a huge population of over 1.3 billion. The most difficult problem for us to tackle during the process of establishing a well-to-do society is the mass population. However, the huge population is also our greatest advantage. This brings a serious contradiction to us. To solve the problem puts forward many requirements among which education is the most fundamental one. The key of changing the heavy pressure of population into a rich pool of human resource successfully lies in educational development. As education plays a fundamental and directing role with overall importance in the establishment of a well-to-do society, it must be prioritized strategically for further development.

Secondly, we should think seriously about the relationship between educational development and the overall development of human beings. To promote the harmonious development of human beings is not only the fundamental characteristic of socialism, but also the demand to implement the 'Three Represents' and build a well-to-do society. With the economic and social progress and the development of market economy, the need for employees to be comprehensively developed will be more demanding. To promote fully the quality-oriented education, cultivate younger generations with harmonious development in intelligence, morale, physics and aesthetic and build up a talent cohort with large scale, proper structure and high quality will always be the important tasks for education in promoting the harmonious development of human beings.

Thirdly, we should think seriously about the relationship between the reform of education system and the perfection of socialist market economy. The decision made in the 3rd Plenary of the 16th Party Conference pointed out explicitly the demands on improving the government functions in governance and public service. To develop education is one of the practical embodiments of public service for modern government and therefore should be placed at the top of the agenda in public administration system and public fiscal system. The governmental input into education should be continuously increased to ensure the fairness of education and the fulfillment of the governmental responsibility of developing education.

The newly formed leading group of the State Council attended and supervised the drafting process of this Action Plan. Premier Wen Jiabao has reiterated that education is one of the most important tasks and the incumbent administration will prioritise the development of education and science. The State Councilor Madame Chen Zhili also has pointed out that the new Action Plan must take opinions of all parties concerned into consideration since it is a comprehensive, directing, and operational plan for national education

development in the coming years. She has attended the reporting meetings of MoE for many times and chaired coordinating meetings participated by over ten ministries for the overall planning and coordination of policies, measures, and fund-raising for the new Action Plan. On December 30, 2003, the National Steering Group for Science and Education held its second meeting to discuss the draft of this Action Plan. After this meeting, MoE was required to ask governments of all provinces, autonomous regions and municipalities directly under the central government, the central committee of democratic Parties and other sectors in the society for their comments and suggestions on the draft. This requirement clearly demonstrated the determination of the new administration in promoting rational and democratic decision-making process.

II How to implement this new Action Plan

This Action Plan designs the blueprint for further implementing the strategies of 'Rejuvenating China through Science and Education' and 'Reinvigorating China through Human Resource Development'. It embraces the strategic thoughts and guidance for educational development in this crucial stage with strategic opportunities. The underlying philosophy for the new Action Plan is Deng Xiaoping's theory, the important thought of 'Three Represents', and the mission that 'education should serve the people'. It should follow the principle of consolidating achievements, deepening reforms, maintaining sustainable development, and improving the quality of education so that we can provide satisfactory education to the whole public. This Action Plan will aim at realizing the three historical tasks in the field of education stipulated by the 16th Party Conference. They are to construct a sound system, cultivate talents, and contribute knowledge for modernization. To sum up, the cardinal theme of this Action Plan is 'one mission' and 'three tasks'.

The mission refers to that of serving the people and providing satisfactory education to the public. This is the fundamental foothold for the educational circle to embody the important thought of 'Three Represents' into practice

and of putting the people first to promote balanced development among human beings, economy and the whole society. This is also an issue concerned by both the education circle and the public.

The concept of 'Three Tasks' was first put forward by the Report of the 16th CPC Conference. The first task refers to the establishment of a competent national education system and a life-long education system that then are combined into a modern education system with Chinese characteristics. The second task is to cultivate hundreds of millions of high quality workers, dozens of millions specialists, and large numbers of outstanding innovative talents. The third task is to promote the integration of education, technological innovation, and economic construction, and the integration of education, cultural prosperity, and social progress. These three historical tasks are components of the goal of building a well-to-do society by 2020. Of course, it is impossible for us to fulfill these tasks completely just within the next five years when the new Action Plan is to be executed. Nevertheless, we will try our best to lay a solid foundation for the future.

We will continue the educational reform and development in accordance with the guideline of 'consolidation, deepening, improvement and development', which means to consolidate achievements, deepen reforms, improve quality, and pursue sustainable development. This is the core theme of the new Action Plan.

First is to consolidate the achievements. We will collect the achievement and experience gained through the implementation of the previous round of Action Plan to consolidate the fruits of universalizing the Nine-Year Compulsory Education in the areas where 92% of the population inhabit and eradicating illiteracy among young and middle-aged groups. We will also try to maintain the achievements in senior secondary education, especially secondary vocational education and the achievements in mass higher education with

the gross enrollment rate of 17%. At the same time, educational achievements in other forms and at all levels will all be consolidated.

The second part of the guideline is to deepen the reform. Educational reform is a sophisticated project. It should be preceded gradually from macro level to micro level with overall planning and clear priorities. The reform and innovation in training modes, management system, curriculum, teaching methodologies and teaching content should be promoted effectively.

The third part refers to quality improvement. Quality is the lifeline of education. The governmental functions should be further changed to carry out administration by laws, govern the practices in education strictly and strengthen our management. While accelerating the development, we should regard quality improvement as the most important task to have a rational understanding of quality, improve the quality assessment system and guide the educational institutions into justified competition.

The fourth is to continue our development. Development is the basic principle. We must devote ourselves whole-heartedly to the educational development so that the public will have the access to high-qualified education. Without sustainable development, it will become impossible to provide satisfactory education to the people. Directed by a rational understanding of development, we should not only consider the sustainable development of education itself, but also the cohesive development between education and economy and society.

At the corner of this century, remarkable achievements have been gained in educational development in China with historical leapfrog development and breakthroughs in educational reform, bringing with us the best opportunity for educational development. However, there are also severe challenges for educational development in China. The conflict between the increasing

demand for education from the people and the capacity in education provision, especially the provision of high-quality education is still the main conflict at the current stage and for the long term. Besides, educational input is still quite inadequate and the level of infrastructure and teaching cohort is far from meeting the needs of modernization. In addition, there are many problems in the educational notions, training modes, management system and operation mechanism. All the problems require us to adhere to the mission of providing satisfactory education to the public and to promote the sustainable, healthy, cohesive and rapid development of education in accordance with the principle mentioned above.

The new Action Plan has 14 parts with 50 articles and over 13,000 words, including two major strategic priorities, six priority projects, and six important measures.

First, two strategic priorities are highlighted to focus on major issues and define key solutions.

Educational development in rural areas is a basic, directing issue with overall significance to the establishment of a well-to-do society and is also an issue much concerned by the incumbent administration. According to the requirements raised at the National Conference on Education in Rural Areas in September 2003, we will continue to regard education in rural areas as the priority among priorities. In the next five years, we will concentrate our resources to fulfill the objectives of making breakthroughs in universalizing the nine-year compulsory education and eradicating illiteracy among young and middle-aged groups in the western areas, consolidating the achievements and pursuing improvement in the middle areas and further improving the quality of compulsory education in the eastern areas. The comprehensive educational reform in rural areas will be deepened and the new management system with the county-level government as the main management body will be

implemented by this Action Plan. In addition, the system for facilitating students with poor economic background will be improved and the efforts in building up a teaching cohort in primary and secondary schools will be further intensified. Moreover, the 'Programme for Modern Distance Education in Primary and Secondary Schools in Rural Areas' will be implemented as well. A working conference for the 'Programme on Making Breakthroughs in Universalizing the Nine-year Compulsory Education and Eradicating Illiteracy among Young and Middle-aged Group in the Western Areas' was just held and other key issues concerning educational development in rural areas will be all proceeded in the mean time.

In accordance with the policies made by the Central Committee of CPC, we will optimise resources from various parties to develop some world-class universities, a group of research universities with international reputation and some key disciplines to strengthen the comprehensive capabilities of our higher education, to enhance the construction of a national innovation system, and to improve our national power and competitiveness. Therefore, this new Action Plan will continue to implement the '985 Project', the '211 Project', and the 'High-Level Innovative Talents Project'. Meanwhile, initiatives such as the 'Plan for the Innovation in Postgraduate Education', the 'Project for Scientific and Technological Innovation in Higher Education Institutions', and the 'Project for Social Science Prosperity in Higher Education Institutions' will also be launched by this Action Plan. It is expected that via these programmes and projects, the new Action Plan will offer an overall coordination for the development of various disciplines, talent training, science and technology innovation, the establishment of teaching and researching cohort, and international cooperation and exchanges. As a result, remarkable improvements could be witnessed in the key universities and key disciplines which then can drive the sustainable, healthy, cohesive and rapid development of higher education at the national level as a whole.

Secondly, six major projects are included into this Action Plan to cover all the educational undertakings that must be completed before 2007.

The first Programme is the 'Project for Quality-oriented Education in the New Century'. It aims at promoting quality-oriented education, strengthening moral education in schools, deepening curriculum reform and the reform of evaluation system in basic education, actively developing senior secondary education, pre-school education and special education, thoroughly improving the physical well-being, moral integrity, and artistic attainment of the students, promoting the studies of Chinese language and Chinese characters.

The second Programme is the 'Programme on Innovation in Vocational Education and Training'. The development of vocational education has entered into a crucial period. The basic vision of this Project is to change the mode of vocational education into an employment-oriented one and to adopt an 'order-form style' or 'module style' characterized by a close link between employers and vocational schools. We will speed up the cultivation of a large pool of urgently needed technical human resource, especially the senior technicians of all types to actively contribute the transfer of labour force from rural areas and agriculture to urban areas and non-agricultural industries.

The third Programme refers to the 'Programme on Teaching Quality and Teaching Reform in Higher Education Institutions'. It is of overwhelming importance for higher education to strengthen and improve its quality. This new Action Plan will put more emphasis and efforts on the teaching reform and the establishment of an evaluation and quality assurance system. A once-every-five-year evaluation mechanism for regular universities has been launched and demonstrated satisfactory primary results.

The fourth Programme is the 'Programme on Employment Promotion for University Graduates'. Employment is the basis of people's livelihood. With

emphasis attached by the central government, improvements have been witnessed in the graduates' employment. For the institutionalization and systemization of this issue, this Action Plan will further strengthen the construction of leadership system, operation mechanism, policy framework and service system for university graduates employment, and to deepen reforms both in and outside the domain of education orientated by the labor market.

The fifth comes as the 'Educational Informationization Construction Programme'. The informationization of education is an important approach to achieve educational modernization and to develop ahead of times properly. We will intensify our efforts in infrastructure construction, resource building, talents training, and the application of IT inside the educational circle.

The sixth Programme is the 'Programme on Building Up A Competent Teaching and Administrating Cohort'. Educational innovation and talent cultivation depend on the hard work of our teachers, as well as their qualities. We will prioritise the deepening of personnel system reform for teaching staff to reinforce the management of school scale so that all the teaching positions and different units inside schools can be planned scientifically. The teacher certificate system will be implemented with the policy of 'accessing with qualifications, competing for vacancies, and working with employment contracts'. Additionally, this new Action Plan will further promote this practice and improve the teacher training system and the further education system for in-service teachers.

Thirdly, important measures will be taken to guarantee the deepening of the educational reform and innovation in educational systems.

The first important measure is to strengthen systematical innovation and to manage education by law. This includes the perfection of legal systems for education, the implementation of the Law of Administrative Approval, the

adoption of practical approaches to change the function of educational authorities, the reinforcement of supervision and evaluation, and development of management system reform as well as the reform of internal management system within education institutions.

The second key measure is to forcefully support and promote the sustainable, healthy, cohesive and rapid development of non-public schools. A system in which public schools and their non-public counterparts can enjoy supplementary advantages, compete fairly and develop together should gradually take shape. At the same time, attentions should also be given to the systematical reform and innovation so that non-public education can be developed in various forms.

The third measure is to further expand the openness of education to the outside world. It include the expansion in international cooperation and exchanges in the field of education, the improvement in sending students and scholars abroad for studies and researches and in receiving more international students coming to China, the promotion of Chinese Language Teaching and Learning in other countries and the exploration of international market for education services.

The fourth measure refers to the reform and improvement of educational input system. It includes establishing an educational financial system compatible to the public financial system, expanding fund-raising channels, perfecting the national education facilitation and social education facilitation systems, tightening up management and improving efficiency.

The fifth measure is to strengthen the Party organization and moral education. This includes strengthening and improving the Party organization in schools, improving the 'two lectures' and the moral education in higher education institutions, carrying out effective, clean and honest politics within the Party

and establishing decent practices in the educational circle.

The last measure is to build and perfect a modern education system with Chinese characteristics. It includes improving the national education system for the public and the life long learning system as well. It also includes the approaches to support educational development in the Western areas, areas inhabited by ethnic minorities, areas that used to be revolutionary basis, and old industrial basis in Northeastern China so that a harmonious balance in educational development among eastern, middle and western areas can be promoted. In addition, the promulgation of the 'Outline for Educational Development in China by 2020' is also a part of the last measure.

The new Action Plan embodies the essence of the wisdom of the Chinese educational circle in planning the future educational development guided by 'Three Represents'. It is also a fundamental project during the process of establishing a well-to-do society and implementing the strategies of 'Rejuvenating China through Science, Technology and Education' and 'Reinvigorating China through Human Resource Development'. The Action Plan designs the blueprint for continuing the educational system reform in the context of developing socialistic market economy. It also represents the strategy to realize new leapfrogging development after the successful implementation of the 'Action Plan for Invigorating Education in the 21st Century', approved by the State Council in 1999. Therefore, MoE appeals to all educational organizations to acknowledge the significance of this new Action Plan, adhere to the principle of emancipating minds, seeking truth from facts and keeping pace with the times, and carry out attentive study, dissemination and full implementation of this Action Plan. At the same time, we sincerely hope that governments at all levels will continue to increase their input and support to education. We also sincerely hope that all sectors of our society including the press will continue their concern, participation, support and facilitation to our educational development.

P.R.C

The Vision of "Thinking Schools, Learning Nation" (TSLN) Republic of Singapore

Ministry of Education's vision of "Thinking Schools, Learning Nation" (TSLN) was first announced by Prime Minister Goh Chok Tong in 1997.

This vision describes a nation of thinking and committed citizens capable of meeting the challenges of the future, and an education system geared to the needs of the 21st century.

Thinking schools will be learning organisations in every sense, constantly challenging assumptions, and seeking better ways of doing things through participation, creativity and innovation. Thinking Schools will be the cradle of thinking students as well as thinking adults and this spirit of learning should accompany our students even after they leave school.

A Learning Nation envisions a national culture and social environment that promotes lifelong learning in our people. The capacity of Singaporeans to continually learn, both for professional development and for personal enrichment, will determine our collective tolerance for change.

Malaysia's New ICT Master Plan

Malaysia has recently launched its latest 5 year ICT master plan called MyICMS 886.

SERVICES	INFRASTRUCTURE	GROWTH
<ol style="list-style-type: none"> 1. High Speed Broadband 2. 3G & Beyond 3. Mobile TV 4. Digital Multimedia Broadcasting 5. Digital Home 6. Short Range Communications (e.g.RFID-based) 7. VoIP/Internet Telophony 8. Universal Service Provision 	<p>Hard</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Multiservice Convergence Networks 2. 3G Cellular Networks 3. Sate Titte Networks <p>Soft</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Next Generation Internet Protocol (IPv6) 5. Home Internet Adoption 6. Information & Network Security 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Content Development (e.g. education, entertatnment games) 2. ICT Education Hub 3. Digtal Multimedia Receivers (set top box) 4. Communication Devices (e.g. VoIP phones) 5. Embedded Components, Devices (e.g.RFID) 6. Foreign Ventures
	<ol style="list-style-type: none"> 7. Competence Development 8. Product Design & Manufacturing 	

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร. อ่ำรุ่ง	จันทวานิช	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร. สิริพร	บุญญานันต์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางนิรมล	กิตติวิบูลย์	รักษาการที่ปรึกษาด้านนโยบาย และแผนการศึกษา

ผู้พิจารณารายงาน

รศ.ดร.ไพฑูรย์	สินลาร์ตัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาการศึกษา
---------------	------------	---------------------------------

ผู้วิจัย

นางนิรมล	กิตติวิบูลย์	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ
นางสาวภักธิดา	พันธุ์มเสน	นักวิชาการศึกษา 8 ว.

บรรณาธิการ

นางนิรมล	กิตติวิบูลย์
----------	--------------

ผู้จัดพิมพ์และประสานงาน

นางกนกพรรณ	ปัญญาสุข
------------	----------

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนาวิชาการระหว่างประเทศ
ศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป